

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskernes Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele.

Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

OLAF LINCK

DANSKERE
UNDER STJERNEBANNERET

EMIGRANT-SKÆBNER
I DE FORENEDE STATER

HJEMMETS FORLAG
KØBENHAVN – KRISTIANIA

1 9 2 2

INDHOLD

	Side
Forord.....	9
Fru Paaskes amerikanske Fødselsdag	11
Jens Jensen	21
Bladkongen	32
Første og anden Pinsedag paa Farmen „Park Hill“	40
Larsen og Olsen	54
En Aften paa „Fredensborg“	65
Mejeriet „Godthaab“	78
Fra San Francisco til Palo alto.....	88
Sirupskongen og hans Ven.....	101
„The Millionaire Tramp“.....	111
En Ørkenfarmer	118
Bygmesteren i Seattle.....	126
„Grev Knuth til Lilliendal“.....	134
Hjem og sige Farvel	141
Med Tractor og 14 Plovjern bag.....	150
Skyskrabere paa dansk Grund	158
Kronborg i Sigte.....	167

WARREN G. HARDING
DE FORENEDE STATERS PRÆSIDENT

FORORD

Min Rejse i De Forenede Stater strækker sig fra Atlanterhavet til Stillehavet og fra Grænsen af Kanada til Virginia Islands, de tre smaa tidligere dansk-vestindiske Øer. Maalet var at opsøge danske Emigranter og fortælle om deres Skæbne i det nye Land. De iforvejen kendte Dansk-Amerikanere søgte jeg ikke, men ét stort Navn kom jeg ikke uden om. H. C. Andersen vil jo nok til sene Tider være den bedst kendte Dansker i U. S. A., selv om hans Statue ikke stod i Lincoln Park i Chicago. Det er noget af en Oplevelse at staa foran et Cigarhandler-Vindu i San Francisco og se Digterens Billede paa Laaget af en Kasse Cigarer af Mærket Flor de Andersen. Det drømte han neppe om selv i sine ærgerrigste Drømme.

Jeg søgte og fandt en Mængde nye Typer, og jeg kom til den Overbevisning, hvad de efterfølgende Kapitler skulde vise, at Amerika endnu er Landet med de rige Muligheder for de Unge, som higer ud for at skabe sig en Fremtid. Men det kan ikke understreges for ofte, at de rigtige Emigrantbetingelser maa være til Stede. Og de, der rejser ud, maa gøre sig klart, at Drømmen om at gense det gamle Land før eller senere vil komme til dem.

Forinden min Afrejse fra Amerika modtog Præsident Warren G. Harding mig i Det hvide Hus, hvor han udtalte nogle meget anerkendende Ord om Danmark og om de

danske Emigranter, af hvilke Præsidenten personlig kender mange. Hans gode Ønsker indleder da denne Samling Rejseoplevelser blandt Danskere under Stjernebanneret som en Hilsen fra vore Landsmænds nye Land til det gamle.

Washington, D. C., i Sommeren 1922.

Olaf Linck.

FRU PAASKES AMERIKANSKE FØDSELSDAG

Paaske havde sagt, at de blev nogle Stykker til hans Kones 6 Aars Fødselsdag (amerikanske altsaa), og om jeg ikke nok vilde bevise Selskabet den Fornøjelse at komme.

Fornøjelsen, var jeg overbevist om, vilde være paa min Side, svarede jeg, og hvis jeg paa nogen mulig Maade fik Tid, saa kom jeg.

Her vil jeg gerne indskyde, at Orla Paaske er en yngre Maler, som for nogle Aar siden udvandrede til De Forenede Stater, hvor han dryssede rundt forskellige Steder, indtil det gik op for ham, at er der noget, Amerikanerne *ikke* interesserer sig for, saa er det Malerier paa Væggene. Saa slog han sig paa Dekorationsmaleriet og „Paper-Hanging“. En Tid tænkte han vel nok, at det skulde hans Kammerater derhjemme i København bare vide, at Orla Paaske var sunket saa dybt, at han nedlod sig til at klistre Tapeter op! Men da det gav Penge, stillede han foreløbig sine Kunstnerdrømme lidt i Bero. Og saa en Dag skrev han til Karla i København, om hun og deres lille Pige nu vilde komme. For nu havde han købt et Hus i Udkanten af Chicago, og nu skulde der hænges i!

Og Karla og den lille Pige kom, og der var Gensynsglæde — og Taarer. Det tager nogle Aar, før en ung københavnsk

Husmoder slaar Rod i Amerika — — og saa viser det sig endda ofte, at Rødderne er meget nemme at trække op.

Det lille Hus i Bernard Street blev hurtigt Samlingsstedet for glade, jevnaldrende Dansk-Amerikanere, mest unge Kunstnere, der ligesom Orla Paaske havde ombyttet Staffeliets med Stigen. Her kom forøvrigt Folk af alle Slags, bare de vilde være saa venlige at medbringe godt Humør, for det kunde der ikke blive for meget af i Paaske-Huset.

En saadan „Komsammen“ var det, der forestod i Anledning af 6-Aarsdagen for Fru Paaskes Ankomst til Amerika.

Gæsterne samledes i Skumringen i den lille Baghave, hvor de, efterhaanden som de ankom med deres Ægteviv, blev budt velkommen i et Glas hjemmebrygget Sherry. Samtlige Tilstedeværende tog Del i Velkomsten. De Gæster, som var mødt i god Tid, tog paa denne Maade Forskud paa Feststemningen, hvilket skulde lære Husets Venner ikke at komme for sent.

Sherryen var lavet af Hyldebærblomster og noget mere, som var Paaskes Hemmelighed. Hvert Hjem har *sin* Specialitet.

„Lider I den?“ spurgte Paaske.

En ung Haandværker syntes, at Sherryen smagte efter Nelliker.

„Den smager af Fernis,“ sagde Maleren Benjamin Kragh og smækkede med Tungen. „Kan I ikke smage det?“

„Fernis — Færdig!“ oversatte Paaske. „Lad os gaa indenfor. Madame vinker. Maden er paa Bordet.“

Spisestuen havde god Plads til otte Personer. Vi var atten, saa Stolene kom jo til at staa lidt tæt op ad hinanden. Men da man havde byttet Koner, før man gik tilbords, gjorde det ikke noget.

Første Ret var Hummer og Asparages, anbragt i udhulede Tomater. Det er sandsynligt, at denne Form for Spise har sit særegne Navn, men det har jeg ikke faaet fat i til Dato. Mens vi forsynede os, gik en klar Karaffel rundt og sagde Kluk-Kluk.

„Skaal!“ raabte Orla Paaske. „Og velkommen allesammen til min Kones Fødselsdag. Lad os tømme Glasset paa, at vi maa kunne holde hinanden ud. Skaal!“

„Skaal,“ sagde min Borddame og saa' paa mig med kærlige Øjne. „Jæ' æ' fra O'ense, ka' De nok høre.“

„Hvor sidder Deres Mand?“ spurgte jeg. „Det er rart at være orienteret.“

„Det er ham den kønne, rare Mand derovre,“ sagde hun og pegede. „Ham skal De ikke være ke' a'.“

Baade Snaps og Øl var hjemmelavet og stærkt og rimeligvis ikke helt „skadesløst“, som visse Dansk-Amerikanere siger — for det varede ikke længe, før min Borddame følte Trang til at drikke Dus.

„Vi ka' lissegodt gøre de' me' de' samme,“ kvidrede hun indbydende og førte sin Haand med Glasset rundt om min Arm. „De er jo slet ikke saa styg, som De saa' u' til paa det Bille'e i Avisen. Skaal, min Ven!“

„Skaal!“ sagde jeg. „En Skaal for O'ense!“

Da de stegte Kyllinger var vederfarede Retfærdighed, blev der serveret Frugtis, og nu begyndte Talernes Række.

Benjamin Kragh talte for Husets Frue og for Værtsfolkernes lille kønne Datter, idet han komplimenterede dem for, at de havde holdt Stand overfor den forfløjne Pagehaars Mode. En lille Dansk-Amerikanerinde skal selvfølgelig have Fletninger

I dette Øjeblik stak Datteren Hovedet ind ad Døren fra Nabostuen, hvor hun sad og spiste med nogle jevnaldrende

Børn, og sagde, at den *gik* ikke længere. Hun var nu den eneste i Rummet (The room, Klassen), som ikke havde „bobbet“ Haar. De andre Børn gjorde Nar ad hende hver eneste Dag. Igaar havde en af Kammeraterne kaldt hende en Kinamand. Om hun ikke nok maatte blive klippet?

Røsten kunde ikke siddes overhørig. Sonja havde klogt regnet med de mange Vidner, som alle var hendes gode Venner.

Klippes, ikke klippes, klippesikkeklippes begyndte en af Herrerne at tælle paa sine Vesteknapper, men da han læspede lidt, naaede han ikke til noget forstaaeligt Resultat.

„*Afstemning!*“ raabte Paaske. „De, der stemmer for, at Sonja skal have bobbet Haar, anmodes om at række en Haand ivejret.“ „Kinamanden“ havde gjort sin Virkning. Afstemningen fældede Fletningerne, og inde fra Børnekammeret hilstes Resultatet med høje Fryderaab.

Storm, min Borddames Mand, rejste sig nu og holdt en Tale for Danmark. Hans største Oplevelse, siden han kom til Amerika, havde været Besøget i Danmark for nogle Aar siden. „Overrejsen,“ sagde Storm og gjorde en Pause. „Spændingen for hver Dag, Skibet nærmede sig Maalet. Saa en Nat blinker Fyrene derinde paa Jyllands Kyst, Hanstholm, Hirshals, Skagen. Vi bliver oppe til sent paa Natten for at se disse Lys, der vinker til os fra det gamle Land. Saa dukker Landet frem i Solskin, ja, i Solskin, for vi tager hjem til Danmark, naar Bøgeskoven staar Brud“ Storm stryger noget fugtigt bort fra Kinden og gaar bevæget videre i sin Beretning, som han tror er splinterny. „Saa ser vi Byerne ligge dør med de røde Tage, og derinde kipper de med et Flag for at hilse mig velkom-

men hjem. Flaget er rødt og hvidt. Og jeg svinger min Hat“

„Nej, sving med dette!“ siger Orla Paaske, som imidlertid har hentet et Dannebrogflag frem.

Storm griber Flaget, svinger det over Hovedet, kysser det og fortsætter sin Tale:

„Ja, vi længes efter Gensynet, men vi længes saa ogsaa tilbage til Amerika igen. Vi er Danskere og Amerikanere paa èn Gang. Jeg er glad for at se Kronborg, men jeg er ogsaa stolt af at hilse paa Frihedsgudinden, naar jeg sejler ind i New Yorks Havn igen.

Skaal, allesammen!“

En taler for den tilstedeværende dansk-amerikanske Digter Anton Kvist, og en anden, som har en køn Sangstemme, synger en af Digterens Sange.

Kvist er det fødte Talent, vel nok den af vore skrivende Landsmænd i Amerika, som har skrevet den simpleste og kønneste Poesi. Hans Far var Murer og Fisker i en Limfjordsby, og han selv blev Murer, men fandt Forholdene derhjemme for trange og flagrede ud. Sine bedste Tanker har han sendt hjem til Danmark, som f. Eks. naar han stod paa Stilladset og digtede om Barndomshjemmet:

Jeg vèd en Fjord i det Fjerne,
der suser en Lund ved dens Bred,
dèr fanged jeg Haabets Stjerne
og Vaarnattens Mildhed og Fred.

Dèr tav den bævende Tone
af Moders velsignende Sang,
dèr breder det Træ sin Krone,
min Fader har plantet en Gang.

— — —

Kvist rejser sig og staar duknakket og kigger ned paa sin Tallerken. En underlig tør og kantet Mand, mærket af Arbejde og Savn. Hans eneste Længsel nu er Danmark, det Land, han sender Raab efter Raab imod. Men endnu har der ikke kunnet blive Raad til mere end det daglige Udkomme. Ikke til Billetten til ham selv engang, endsige til Hustru og Børn, som han jo drømmer om at vise det lille Fiskerhus:

Vel er den Hytte liden, og bulet er dens Væg,
 den prydes ej med kunstigt Pynt og Glitter,
 men Blomsterne kyskes med Tagets Vildmandsskæg,
 og Solens Straaler ind ad Ruden titter —
 derinde, oh, der findes mit Hjertes Helligdom,
 min Barndoms lyse Stue og Moder, mild og from.
 Hun nynner og pusler, som dengang jeg var Barn,
 mens Fader pløjer Fjorden og røgter sine Garn.

Anton Kvist har været i Amerika i tyve Aar, han har ryddet Skov og dyrket Jord, men gik saa tilbage til Murerprofessionen, og nu har en Kreds af Venner af hans Digtning gjort ham til Redaktør af et Blad, hvis Fremtid, som de fleste dansk-amerikanske Blades, ligger i Kampens Tegn. Den sejge Kamp for at holde Interessen vaagen for den lille danske Avis midt i Mylderet af de store amerikanske Blade. Men Kvist er Sangviniker. Han „vil garantere os for“, at det nok skal gaa altsammen. Naar Anton Kvist taler, er det, som om de tyve Aar er gaaet sporeløst hen over hans Væsen. Han udtrykker sine Tanker paa det jydskeste jydsk Maal. Denne Natursanger vilde gøre Lykke, hvis han kom hjem paa Besøg og læste sine Digte op for os. Naar blot han saa ikke faldt for Fristelsen til at lade sine Kanter slibe af.

En tavs Mand i Selskabet er Marker, der har faaet Plads ved Siden af Paaske og kun aabner sin Mund til et samtykkende Enstavelsesord, naar Værten spørger, om han maa fylde hans Glas. Men Markers trofaste Øjne ligesom omfavner hele Skaren ved Bordet, og han vilde savnes, hvis han ikke sad der. Han har fortalt mig om sine første tre Maaneder i New York, hvordan han levede for en nickel (5 Cts.) om Dagen. Kaffe og tørt Brød. Marker glemmer ikke det lille Brød, en velvillig Mand tilbød ham at tage gratis hver Dag. Det hjalp ham over de første Forhindringer i den mærkelige By, hvor en Fremmed ellers er overladt til sig selv. Marker glemmer ikke. Han naaede vist aldrig at sanke Mammon, men han er den hjælpsomste Sjæl i den danske Koloni.

Efter Kvist taler en anden stilfærdig Mand, der ligeledes maa fiske sine Ord op fra Tallerkenen. Ingen af Aftenens Talere udmærker sig ved at være Talere. Der sidder en Mand midt for Bordet, som nok kunde se ud til at kunne. Hans Far er en kendt Museumsmand i København. Hans svære Haar danner af sin egen Tyngde Skilning i Midten og staar som en Kontrast til det forfinede Underansigt med den lille afskaarne de Meza-Moustache. Men han rejser sig ikke og bryder Stemningen. Han bare lytter og smiler glad og lykkelig over at være i gode Venners Kreds Han, der rejser sig efter Anton Kvist for at sige noget, er absolut umulig som „Taler“, men en Kraft inden i ham byder ham at staa op. Og jeg bliver nu Vidne til den bedste Bordtale, jeg hørte blandt Danske i U. S. A.

Da det gaar lidt langsomt med at iklæde Tankerne Ord, raaber En: Syng en Sang! Javel, Taleren begynder at synge. Han har, som alle de andre, talt om Landet derhjemme, og derfor begynder han at synge:

I Danmark er jeg født, dør har jeg hjemme,
dør har jeg Rod

Men længere kommer han ikke, ikke et Ord kan han faa
over sine Læber mere.

Han begynder forfra, kommer ikke længere end til

dør har jeg Rod

saa staar Taarerne den store Mand i Øjnene, Blodet farer
ham til Kinderne, han beder undskyldte, sætter sig, rejser
sig, prøver igen, men naar nu ikke længere end første Li-
nie ud. Bevægelsen har overvældet ham. Han kan ikke
faa de Ord frem, som ligger derinde i hans Hjertekam-
mer. Han er fyldt af den Sang, i hvilken H. C. Andersen
har sunget sin Kærlighedserklæring til Danmark, men
han kan ikke faa sagt, jeg elsker Dig.

Mon ikke for mange hjemmebryggede Dramme? hvisker
en skeptisk Læser.

Men nej. Ikke paa dette Tidspunkt. Paa dette Tids-
punkt er Selskabet beruset af Hjemlængsel. Saadan beru-
ser de sig i Mindet, naar de kommer sammen. Og *derfor*
kommer de sammen.

Jeg sagde efter Bordet til Taleren, at det var den smuk-
keste Tale, jeg havde hørt — den, der ikke blev holdt. Han
smilede forlegent og var ked af, at han var bukket under.
Men *bagefter* kan det nok være, at vi tog Revanche, fordi
vi havde ligget under for en Stemning.

Da Børnene var puttet i Seng, blev Ballet i den lille
Dagligstue indledet med haandspillet Klaver efter evrop-
æisk Mønster, men det varede ikke længe, før Paaske sad
ovenpaa Instrumentet og behandlede det virtuosmæssigt
med Fødderne. Der dansedes storartet til denne ejendom-

melige Musik. Luften fortættedes med Trang til Forfriskninger. Det dør ved Bordet havde været den rene Afholdsfest! *Nu* blev der drukket — for at sætte en tyk Streg under, at Amerika er et tørt Land. En forbløffende Mængde Ispunch blev der drukket. Den blev først serveret nøgternt paa en Presentérbakke, men efterhaanden som Glæden steg i Stuen, fandt Gæsterne selv Vejen ind til Anretterværkset. To Herrer, der ikke dansede, var i ustandselig Aktivitet med at brygge. For nogle Aar siden vilde man have trukket nogle Flasker op og dermed være vel fornøjet. Thi tro blot ikke, kære Læser, at Fester af denne Art har været Hverdagsmad i U. S. A. Grænsernes Udviskning er en Følge af Tvangsloven, der hviler som en Svøbe over Landet og ophidser Folk til at bryde Loven.

Som vi „festede“ her ud paa Natten, fester man kun i et Forbudsland.

Graaspurvene pippede, og det lysnede af Dag, da vi kørte hjem — hjem vilde for mit Vedkommende sige et Hotelværelse paa Hjørnet af Randolph og Wells.

Vognen kørte gennem Lincoln Park. Inde bag Træerne skimtede jeg H. C. Andersens Statue, rejst af Danskere i Amerika og skabt af en Kunstner, som nu tilbringer sin Livsaften blind og fattig paa det danske Alderdomshjem i Brooklyn. Kunsten har trange Kaar i De Forenede Stater.

Ved Digterens Fødder ses „den grimme Ælling“ bruse frem som en dejlig Svane. En Laurbærkrans med dannebrogfarvede Baand bærer Vidne om, at de Danske herovre ikke glemmer, hvad de skylder deres berømteste Landsmand. Kransen er en Hilsen fra et af de største danske Sangerstævner, som har været afholdt i Amerika, og det var Anton Kvists lille Datter, Elva, der af sin Fader løftedes op for at bekranse Digteren.

Hende, Kvist digtede til:

Jeg har en lille Pige
 saa smilehuld og favr og sød,
 og hendes Øjne straalere
 som Sol i gyldne Skaaler,
 og hendes Mund er frisk og rød —
 jeg har en lille Pige,
 som synger paa mit Skød.

Naar hun sit Hoved hælder
 mod mit, mens Dagens Snekker gaar
 til Havs ad Mulmets Strømme,
 da dufter Lykkens Drømme
 i hendes gyldenblonde Haar,
 og Sangen om os vælder
 fra Kærlighedens Vaar.

Nej, H. C. Andersen staar ikke forladt og upaaagtet i den store, fine Park i Millionbyen. Amerikanske Pøgelærerinder standser foran ham og fortæller Børnene om den berømte Eventyrdigter, der selv var en fattig Dreng, og de Danske kan finde ham i Mørke. Jeg anstillede denne Prøve en Nat, da jeg fulgtes hjem med en god Dansker fra Klubben i Dania Hall. Ovenpaa megen Tobaksrøg trængte vi til at fylde Lungerne med frisk Luft og lagde Vejen igennem Lincoln Park.

„Kan De finde H. C. Andersen?“ spurgte jeg.

„Jeg tænker det,“ svarede han.

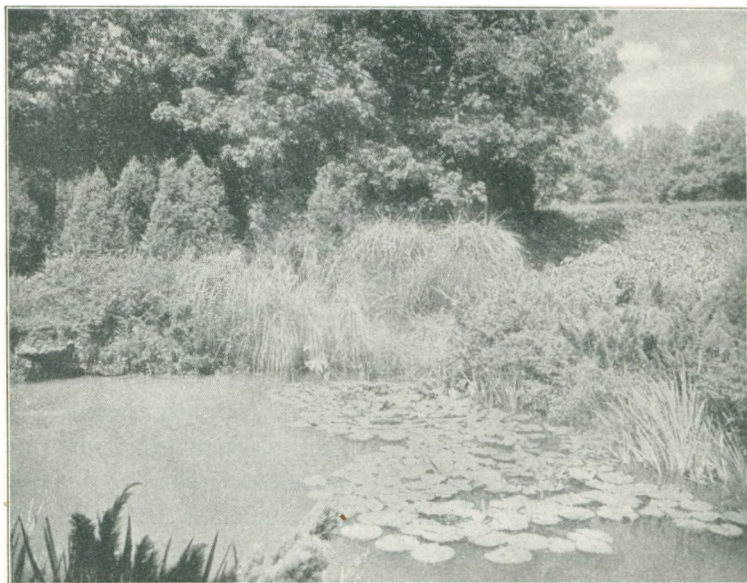
Og efter en halv Times Vandring stod vi paa den lille Høj, hvor Statuen er rejst. Sangernes Laurbærkrans gik i Et med Mørket, men Baandene lyste i danske Farver og viste mig Vej, da jeg plukkede et Blad af Mindekransen.

JENS JENSEN

Naar man kører med Banen fra Chicago en 25 engelske Mil nordpaa, kommer man til en lille venlig Villaby, der hedder Ravinia. Navnet har Byen faaet efter den dybe, skovbevoksede Kløft, som findes i Udkanten af Byen, og det er denne fredlyste Plet, som idag skal være Maalet for min Udflugt. Herude bor en Landsmand, som i fyrretyve Aar har gjort et stort Arbejde for at vejlede Smagen i U. S. A. Jens Jensen hedder han uanfægtet af amerikaniserede Navne, og Folk kalder ham vistnok i Almindelighed „Havearkitekt“, en Titel, han imidlertid selv ryster af med en lidt spotsk Latter.

Naar man ser de Parker i Chicago, som Jens Jensen har været med til at skabe, faar man ikke Indtrykket af noget kunstigt Pillearbejde. Det er, som om Naturen selv har dannet disse vidt udstrakte Hvilepladser i den travle Myretue, som Byen er. Humboldt-, Garfield-, Douglas- og Columbia Park er Skove og Søer, og Blomsterne i dem er de vilde Blomster ude fra Prærier og Moser. Gennem disse Parkanlæg har Jens Jensen indskrevet sit Navn i det nye Amerikas Historie. Der laa en græsgrøn Steppe, saa kom Menneskene og lagde Sten paa Sten, og de, der bygger Huse i Amerika, gaar nødig bort fra den afstukne Vej. Hus skal kædes til Hus og blive til lange, dræbende graa Gader. Men „Parkkomiteen“ var vaagen og fik udset sig sine Arealer paa Marken, og paa disse Arealer ligger nu de nævnte Parker. De gav Skygge for Byens Børn allerede

det første Aar, thi Træerne var store Træer, hentede ind fra Skovene. Søerne er gravet ud ved Hjælp af Gravemaskiner, Højene i Parkerne er dannet af den udgravede Jord. Plane Flader bølgler nu i Bakke og Dal. Legepladser for Børn er drysset rundt om i Parken med ødsel Haand. Smukke Bygninger skinner hvidt derinde imellem de

PARTI FRA DOUGLAS PARK I CHICAGO.

grønne Træer — Museer, Biblioteker, Idrætshuse med Svømmebassiner og Sportsbaner, alt tilgængeligt for Folket, gratis. En særlig *Parkskat* holder det Hele gaaende, holder Sundhedskilden vedlige. Der er noget af Aladdin Slottets Eventyrlighed over de amerikanske Parkers hastige Vækst. Herovre kan man opleve at rejse bort et Aarstid og komme igen og finde sin By forandret.

Til Belønning for Arbejdet gjorde Chicago Jens Jensen til Park-Direktør; men da det viste sig, at Politikere skulde anbringes ved hans Side som Kontrol, rystede vor Landsmand sin graa Manke og sagde Farvel til Stillingen. Han er en uafhængig og stejl Kunstnersjæl, der ikke kan faa ind i sit stædige Hoved, at den Omstændighed, at en Mand har agiteret for en Præsidents eller en Guvernørs Valg, skal give ham Adkomst til Poster, han ingen Forstand har paa.

Vistnok gav Jens Jensen paa denne Maade Afkald paa et særdeles godt lønnet Embede, men han fortryder det ikke. Hans Dag er fuldt beslaglagt. Han er en af de mest søgte Have- og Park-Arkitekter i De Forenede Stater. Rigsmænd sender Bud efter ham, naar de opfører et Sommerhjem og vil have anlagt en Have om Huset. Man vil forstaa, at det ikke er almindelige „Villahaver“, Jens Jensen anlægger. De er noget i Smag med hans egen Have i Ravinia, og den ser saaledes ud:

En gammel Atelierbygning, skjult af Skov. Bugtede Stier fører ind til Huset. Saa fører der ganske vist ogsaa en kort Automobilvej ind til en Garage, men den haaner Jens Jensen i sit stille Sind som et taalt nødvendigt Onde. Automobiler *kan* nu en Gang ikke undværes i U. S. A. Saa kommer man til en aaben Græsplæne midt i Lunden, og dér staar Jens Jensen, med Solen lysende i sit sølvgraa Haar, og fodrer sine tamme Egern. Sagde jeg *Plæne*? Nej, naturligvis en Græsgang, en Slette gaaende ud i Et med Skoven. Grenene kysser de hvide Bellis i Græsset. I et Træ synger en Vipstjert. Den har gode Dage, savner aldrig Føde. Og ved Foden af Træet, et gammelt Ahorntræ tæt ved Huset, har Jens Jensen lavet et lille Cementbassin, hvor Fuglen kan drikke og bade. For at det ikke skal ligne

et kedeligt Vandfad, er en lille Kvist fastgjort til Bunden af Bassinet, op over hvilket den strækker sig som en indbydende Siddeplads. Naar Fuglen synger for mig, siger Jens Jensen, saa maa jeg byde den noget til Gengæld. Lige for Lige, om Venskab skal holdes!

Der hører 3½ acres, omtrent 3 Tdr. Land, til Kunstnerhuset i Ravinia. Prisen for Jord heromkring er vel nok ca. 5000 Dollars pr. acre; men Jensen vil ikke sælge sit Sted for 50,000 Dollars. Han vil med andre Ord ikke herfra. Det er sandsynligt, at en ny Ejer hurtigst muligt vilde rive det gamle Hus ned og opføre et nyt med lidt mere Lys og Luft omkring, for det Grønne kigger nysgerrigt ind ad Vinduerne; og „Haven“ vilde nok skifte Udseende. Men det sker ikke i Jens Jensens Levetid. Han prisgiver ikke sine Træer.

„Hvorfor anlægger De ikke lige Veje?“ spurgte en tysk-amerikansk Havekunstner ham engang. „Det dèr kan jo ingen Mennesker se, at *De* har lavet. Det kunde jo lige saa godt have lavet sig selv.“

„Nej, der er netop heller ingen, der skal kunne se, at jeg gaar og „laver“ noget,“ sagde Jens Jensen, da han fortalte mig dette. „Æv, jeg kan tydelig mærke, at jeg ikke er Tysker. Lagde De Mærke til den Villa, som De kom forbi et Stykke før mit Hus? Manden, der er en umaadelig rig, tysk Forretningsmand, har faaet anlagt Fortov med Fliser udenfor sin Ejendom for at markere, at *her* bor han. Og saa har han sløjftet de gamle, maleriske Ahorntræer og plantet pæne, nøjagtig lige store Kastanietræer i Stedet. Det er jo Byen, han har slæbt herud paa Landet!

Kom, vil De se min Friluftsscene?“

„Her,“ siger Jens Jensen og peger paa en lille græs-

klædt, ujævn Forhøjning mellem Træerne, „her opførte vi for nogle Aar siden en Række Strindberg-Forestillinger. De Optrædende var to svenske Skuespillere paa Besøg i Amerika, en Bladredaktør og nogle andre af mine amerikanske Venner fra den litterært interesserede Cliff Dwellers Club i Chicago. Dør tilhøjre løber en naturlig Kilde, som man hører risle og falde under Spillet, og dør i Scenens Forgrund ser De et Hul i Jorden, hvor der brændte en Ild. Skæret fra dette Baal var den eneste Belysning paa Scenen. Det hele Sceneri var af en smuk, naturlig Virkning, dør lige stærkt greb de Optrædende og os Tilskuere. Vi var kun en mindre Kreds, for Amerikanernes Smag gaar jo mere i Retning af Biografteater. Men min Idè gav dog Anledning til, at nogle kom og bad om at maatte laane Lunden til en større Forestilling. Tror De saa ikke, at *de Mennesker anbragte elektriske Lamper i Skoven! Saa-dan noget Svineri.*“

„Her er min Yndlingsplads,“ fortsætter Jens Jensen og skifter Tonefald. Han fører mig ud til Kløftens øverste Skrænt, hvor han har opført en solid Træbænk rundt om et Bord, hvis Plade er en vældig Sten, fundet oppe i Wisconsin. Der staar en aartusindgammel Sang skrevet paa denne Sten. Den gamle Naturelsker lader sin Haand glide kærtegnende hen over den, idet han viser mig, at der maa have været Grus i Isen, da den i fjerne Tider skred hen over Stenen. I Nærheden af Bordet ser jeg Resterne af et udbrændt Baal. Jeg føler mig rykket langt tilbage i Tiden. „Naboer“ anes ikke, deres Huse er skjult af Træerne, og Løvet holder alle Lyde borte. *Her* sidder Husets Herre og dikterer sin kvindelige Sekretær sine Breve og sine Overslag. Medens Skoven inspirerer ham, stenograferer hun i Smug og gaar saa siden ind og skriver paa den

Maskine, som er en Nødvendighed for Folk, der vil skrive Forretningsbreve i Amerika, men hvis Lyd Jens Jensen ikke kan udstaa at høre, fordi den minder ham om Fabriken og Byen.

Langs Kløften gaar vi tilbage til Huset — et lille Stykke Urskov, hvor væltede Træer faar Lov at ligge i den Stilling, de er segnet i.

„Kom herved,“ siger Jens Jensen og baner sig Vej gennem Bregner og Brombær, dukker sig under hængende Grene. Hans Stemme er glad forventningsfuld, men med Et standser han og raser som en saaret Viking:

„*De Svin!* De er brudt ind og har stjaalet mine Orchideer! Mine sjældne, hvide Orchideer, som jeg havde plantet her. Det er Maaden, de behandler mig paa“

Inde i Husets Tegnestue staar Hjælperne bøjet over Tegnebrædterne, hvor jeg ser Planerne til Jens Jensens sidste Værk, Anlægget af en Del af Lincoln Highway. Dette Kæmpeforetagende, en Vej tværs igennem Staterne fra New York til San Francisco, som har været projekteret i mange Aar, er omsider ved at blive til Virkelighed, idet der er bevilget Penge til Prøveanlæg, som skal gøres paa en Strækning af to Mil, 45 Mil Øst for Chicago, og en Komitè har hertil antaget Jens Jensens Udkast. Efter dette skal selve Vejen blive 75 Fod bred. Paa hver Side af Vejen anlægges et 50 Fod bredt Bælte, som beplantes med forskellige Træer og Blomster, saaledes at hele Vejanlægget bliver 175 Fod bredt. Blomsterne, Jens Jensen vil anvende, skal være de smukke gamle farverige Phlox og vilde Asters og Solsikker, som frydede Indianernes Øje. Naturen skal føres tilbage til det Stade, den indtog, da Landets oprindelige Beboere herskede over Jorden. „Hvorfor,“ udbryder Jens Jensen, „rejser Amerikanerne til det

forfinede og forraadnede Europa for at studere Kultur? Kulturen, det er det evige, det er Jorden, det er Prærien, som den *var*, før Menneskene begyndte at svine den til!"

Hvad Jens Jensen her gør sig til en aldrig trættest Talsmand for, søger han at føre ud i Livet gennem den Forening, „Friends of our native landscape“, som han er Formand for. Endnu er det ikke lykkedes ham at overbevise Farmerne om, at de vilde Blomster i Naturen er en Skønhed, som bør fredes. For Landmanden vil de vist alle Dage blive regnet for Ukrudt, der skal udryddes, selv om de præsenteres med indtagende Navne. Men i Byerne lytter den intelligente Befolkning til Jens Jensens Tale, og mange er de Foreninger og Universiteter, som „sender for“ ham og beder ham holde Foredrag om sin Kongstanke: Red vore Naturskønheder, før det er for silde!

„Bryder De Dem om en Køretur?“ spørger min Vært, og jeg slaar naturligvis til, selv om han ærligt indrømmer, at han ikke kan *fordrage* at køre i Motorvogn. Navnlig ikke at sidde ved Rattet. Han sidder ogsaa under Kørslen og ærgerr sig over mangt og meget. „Se, hvor de bygger inde i Skoven!“ siger han og slaar ud med Armen, saa Vognen beskriver en Bue og er lige ved at ramle imod en anden Automobil. „Sikken en Park dèr, franske Plæner, ha, franske Plæner i Amerika! Se dèr en græsk Villa, og dèr en spansk, og dèr en kinesisk, en *kinesisk*, æv!“

Hans Iver smitter, og jeg peger indigneret paa nogle vældige Reklamer inde paa Marken. Bræddeværket, der skjuler Udsigten over flere Hundrede Fod, reklamerer i skrigende gule, røde og blaa Farver for Verdens bedste Tandpasta.

„Svineri!“ vrænger Jens Jensen og sætter Farten op. Nu kører vi langs Michigan Søens Klitter, med Udsigt

over en vældig Vandflade, hvor der ikke øjnes et Sejl. Jernbaner har gjort Fragtfarten paa Søen overflødig, men om Søndagen og i Sommerferietiden spyer store flydende Skykraberskibe deres Menneskesværme ud langs Kysterne, og

JENS JENSEN TALER FOR SIN YNDLINGSSAG.

det kan jo ikke undgaas, at Livet paa Stranden sætter sine Spor paa Klitterne. Jensen vil have disse Klitter beskyttede ved Lov, før de styrter i Havet. Men navnlig ønsker han vistnok af Hjertet fastsat strenge Straffe for de Vandaler, som knalder grimme Trækasser under Navn af Huse op paa Stranden. Naar han ser saadan noget *Svineri*, flygter han helst langt bort, op til en uberørt Skov ved en Sø i det nordlige Michigan, hvor han har opført et Blokhuis, og hvor Tilværelsen er til at holde ud. I denne Idyl bider Fisken glad paa Krogen, for at der ikke skal mangle Middagsmad i

Blokhuset, og Skoven giver Brænde til Baalet.

Det er Jens Jensens Ferie i Amerika.

Arbejdet foregaar i Ravinia.

Her sidder han og jeg om Aftenen i Arbejdsværelset, som ikke er noget almindeligt Rum. Lyset i Amplerne er

anbragt saaledes, at Loftet ligger i Mørke, slet ikke kan ses. Vi føler os omgivet af et stort tomt Rum. Hjælperne er gaaet. Vi To er alene i Huset. Alt er Tysthed rundt om os. Men paa en Hylde over Pejsten skimter jeg tre alvorlige Ansigter: Ibsen, modelleret af Asbjørnsen, Rabindra Nath Tagore og Sioux-Indianerhøvdingen med det mærkelige Navn „Rain in the face“.

„Ja, han vilde græde, hvis han saa' sin Prærie nu,“ siger Jens Jensen, mens han stopper sin Pibe med stærkt, krydret Tobak, hvoraf en Bestanddel er indianske Urter. „Det er paa høje Tid, vi giver Oprejsning for, hvad der er forbrudt imod deres skønne Land.“

„Hvordan vil De beskytte det?“ spørger jeg.

„Købe det,“ lyder Svaret, „og lade det henligge som Nationalejendommeligheder. Det er dyrt, men det er ikke saa meget, der er tilbage. Der er jo Penge nok i Amerika, men desværre anvendes de mange Penge ofte skidt. Jeg bad en rig Dame, Enke efter en Mangemillionær i Chicago, om bare 1/2 Million Dollars til at købe et vidunderlig smukt Stykke Land for og anlægge en Nationalpark dér. I Stedet for putter hun Pengene i den dumme Opera, som bare opfører franske Ting. Ha, Tilhørerne forstaar ikke et Kvidder, men klapper vildt begejstrede, de Tossier.“

I Parken vilde jeg opføre et Klokketaarn, hvorfra vore Højtider skulde kimes ind. Saadan noget kender man jo slet ikke herovre. Amerikanerne mener ikke, de har Tid til at hengive sig i en Stemning. Men de skal tvinges til det. Det Gode skal *proppes* ind i dem. De skal lære Kærlighed til deres Land, til Naturen. De skal lære at lytte til Røsten i Jorden. Men hvordan Pokker i Vold,“ udbryder Jens Jensen, med en undskyldelig Fejlhuskning af dansk Kraftsprog, „hvordan kan vi lære Amerikanerne at holde af de-

res eget, naar vi akcepterer alle de evropæiske Udskejelser. Hvis De har Penge, vil De kunne købe ethvert Hus i Amerika. Hvorfor? Fordi Folk ikke har lært at holde af deres Hjem. Hvis de virkelig betragtede det som et *Hjem*, som et Sted, der skulde staa fra Slægt til Slægt, saa vilde de tænke mere paa dets Udseende. Det Syn vil jeg arbejde for at faa indført i Skolerne. Jeg skylder det Fædreland, der har adopteret mig, at give det noget til Gengæld."

"Hvorfra," spørger jeg, "stammer Deres Kærlighed til Naturen?"

Jens Jensen banker sin Pibe ud med smaa regelmæssige Slag mod noget, der klinger af gammel Malm. Han stopper sin Pibe og tænder, og Røgen bølger som en Vellugt gennem Rummet. Vi nyder begge Pausen.

"Min Fader var Bonde i Sønderjylland," siger han saa. "Han lærte mig at kende Fuglene og Blomsterne. Min Fædrengaard laa oprindeligt ved Kirken i Dybbøl, men flyttedes senere derhen, hvor Skanserne 5 og 6 kom til at ligge i 1864. De Skanser laa altsaa paa min Faders Jord."

"Saa forstaar jeg, at De var stærkt interesseret i den sønderjydske Grænsesag."

"Selvfølgelig," kommer det med Varme og med et Anstrøg af Harme. "Vi var jo 60,000 dansk-amerikanske Sønderjyder. Hvor mange af dem havde Raad til at rejse hjem og stemme? Jeg arbejdede for en skriftlig Afstemning, men vandt ikke Øre hos Amerikanerne. Jeg havde ogsaa min egen Grænselinie. Men lad os ikke snakke om det; gjort Gerning staar ikke til at ændre.

Naar jeg fortæller Dem, at min Kærlighed til Naturen stammer fra Slesvig, saa har De ogsaa Grunden til, at jeg udvandrede. Herovre begyndte jeg som Gartner, og den Linie har jeg siden fulgt. Jeg er Gartner, kald mig ikke

Arkitekt. Professor har de forsøgt at skælde mig ud for, men det har jeg dog heldigvis faaet vænnet dem af med.

Kan De tænke Dem noget bedre end at være Gartner," siger Jens Jensen og sænker sit Hoved ned imod en simpel Knaphulsblomst, som han har plukket ved Vejbredden.

„Nej, en berømt og søgt Gartner, det vilde vist mange gerne være.“

„Endnu flere vilde vel gerne være det, hvis der med Berømmelsen fulgte Rigdom, men paa *det* Punkt er jeg ikke naaet langt. Jeg har min Luksus, mine Hytter, min Park og min Skov. Men iøvrigt er jeg saa fattig som en Kirkerotte. Gudskelov,“ slutter Jens Jensen med en munter Latter, „der bliver ikke meget at slaas om, naar jeg har lugtet til min sidste Blomst.“

BLADKONGEN

„Det siger De ikke,“ siger den gamle Bladudgiver og Boghandler Chr. Rasmussen i Minneapolis til mig, da jeg sidder i hans Boglade og faar en Formiddagspassiar med ham — naa, af ham, vil jeg hellere sige. „Det siger De ikke! Vilde De gerne skrive noget om den dansk-amerikanske Presses Livsvilkaar? Det bliver ikke noget opmuntrende Kapitel i Deres Bog, det vil jeg sige Dem. Jeg er jo en gammel Rotte — hvor gammel tror De forresten, jeg er? Nej, nu smigrer De, nu smigrer De, la' vær' med den. Jeg er født i Aaret 1852 i Sæby, hvor min Far var Boghandler, saa kan De selv regne ud, hvor gammel jeg er.“

„De har sandelig holdt“

„Næh, la' vær' med den! Jeg er jo altsaa født i Sæby, men lærte Bogtrykkerfaget hos Vogelius i Frederikshavn, ham, der havde Avisen. Bøger og Blade er det eneste Stof, jeg har haft at gøre med hele mit Liv. Det er den ældste danske Avismand i De Forenede Stater, som sidder her. For fem og tyve Aar siden sagde Gesandten i Washington til mig, Redaktør Rasmussen, sagde han, det er under Overvejelse at gøre Dem til noget“ Chr. Rasmussen stikker en Finger igennem Knaphullet: „Det var under Overvejelse at give mig noget *her*. Men jeg svarede, at de skulde ikke ha' Mas med at gaa og spekulere paa det. For den eneste Orden, jeg brød mig om at bære, det var Medail-

len for ædel Daad, og den var ikke ledig. Vil De tro, at jeg allerede dengang syntes, at jeg havde gjort mig fortjent til den. Det gør tidlig graahaaret, det er Spekulation fra Morgen til Aften at være dansk Bladudgiver i Amerika. Jeg behøver bare at nævne Dem et Par Tal. For ti Aar siden fandtes der 125 danske, norske og svenske Blade herovre, nu findes der 75. Men vi kæmper, før vi giver op. Hvis jeg havde god Tid, kunde jeg nævne Dem Navnene paa en Række afdøde skandinaviske Aviser, af hvilke nogle døde som spæde, medens andre blev holdt kunstigt oppe nogle Aar for saa at sygne hen.

Da jeg kom til Amerika i 1873, drømte jeg naturligvis om at blive Millionær. Hvad Vej vil Du saa gaa for at blive det? spurgte en Mand i Chicago mig. Jeg vil sælge Bøger, sagde jeg. Vil Du sælge Bøger? sagde han. Ja, sagde jeg, jeg vil sælge *danske* Bøger. Nej, hvor han grinte af mig. Er Du tosset, sagde han, gaa ud og sælg uægte Guldsmykker eller Helgenbilleder, men ikke Bøger. Men jeg opgav ikke saa let Troen paa, at jeg var inde paa den rigtige Vej, for, ser De, jeg har altid været flink til at snakke med Folk“

„Vilde De saa selv. . . .“

„Selv? Ja, jeg vilde selv ud med Kunstværkerne, det vilde jeg. Jeg havde lidt Penge, og saa tænkte jeg, at hvis jeg nu kunde finde en Mand med Erfaring, saa skulde Forretningen nok gaa. Og jeg fandt Manden med Erfaring, og han blev min Kompagnon — og nogen Tid efter havde vi byttet Roller. Saa var det ham, der havde Pengene, og mig, der havde Erfaringen! Det var slet ikke saa tosset et Bytte. Fra nu af arbejdede jeg for mig selv. Nu tror De maaske, at jeg stikker Dem en Plade, men jeg har været i hver eneste stor og lille By i Staterne som min egen Bogagent.

Jeg har kørt Jorden rundt mangfoldige Gange i Jernbane, og jeg har vandret Tusinder af miles paa mine Ben. Jeg er kendt i hver en Krog af De Forenede Stater, det siger selv min Konkurrent, Sofus Neble. Jo, siger Neble, Chr. Rasmussen, siger han, er den bedst kendte Dansker i United States.

Jeg begyndte med et Subskriptionsværk, som jeg kaldte „Lovbog for Hvermand“. Det kom i Hefter. De kan stole paa, at det var ingen daarlig Idé. Jeg gik ikke fra en Mand, før jeg havde overbevist ham om, at den Bog kunde han simpelthen ikke undvære. Han vilde spare Masser af Penge til Sagførere ved at have *den* staaende. Saa kom Turen til folkelig dansk Literatur. Det gik ikke *saa* godt, men det gik. Og saa begyndte jeg at udgive Aviser. Det gik lidt op og ned. Naar et Blad afgik ved Døden, lavede jeg et nyt. Jeg rejste selv ud og tegnede Abonnenter. Paa én Dag skaffede jeg firsindstyve, det er da noget.“

„Var De rundt hos dem alle firs paa én Dag?“ faar jeg indskudt med Lynets Hastighed:

„Hvad siger De!“ udbryder Chr. Rasmussen overrumplet. „Naah — der var flere forsamlede paa ét Sted, saa jeg tog dem kollektivt.“

I Øjeblikket har jeg fem Ugeblade, som gaar. Men som jeg begyndte med at antyde, kræver det Fyr under Kedlen at holde Fabriken gaaende. Jeg maa stadig være paa Stikkerne. I forrige Uge var jeg i St. Louis, imorgen rejser jeg til Ogden. Jeg beklager mig ikke over dette Liv, tro ikke det, tvertimod, jeg holder meget af at komme rundt og se til mine Forbindelser.“

„De maa have truf. . . .“

„Ja, ak ja, jeg har truffet en *Masse* Mennesker. Jeg har fulgt mange danske Emigranternes Tilværelse lige fra deres

første Ankomst til det store Land. Hvor kunde de være forsnurrede, naar de kom. En Dag kom jeg saaledes ind i et Jernbanetog, hvor der sad nogle Emigranter, kunde jeg se. Et halvgammelt Par saa mig ud til at være danske Bønder, og jeg udbrød derfor: Godaw, Folkens, hudden haar I det? Men Manden kiggede forskræmt til Siden og sagde til sin Kone: Sig til ham, Mutter, vi katte snakke Engelsk!

Midt i Halvfjerdserne var de Danske ikke saa ansete herovre. Det var i Mormontiden, da mange Danske emigre-rede til Utah. Da hed det tidt: That is only a dane! Nu har Forholdene forandret sig. Nu anses Dansk-Amerikanerne for at være nogle af de bedste Borgere her i Landet, og jeg kender mange Amerikanere, som er stolte af at nedstamme fra Danske. Hvad Amerika skylder f. Eks. de danske Farmere, kan vist heller ikke saa nemt gøres op. Det er Farmerne, som opdyrker og kultiverer Landet og derved for-øger Landets Formue, medens Amerikanerne i Byen sidder med Benene i Luften.

Jo, jeg maa nok have Lov til i al Beskedenhed at sige, at jeg har truffet sammen med mange Mennesker; og véd De hvad, naar jeg saa har siddet og hørt paa dem, saa har jeg uddraget den Lære, at det er ikke de Kundskaber, en Mand har, men dem, han tror, han har, som gør ham til en stor Torsk. *Den* fortalte jeg til Holger Drachmann. Han bad om at maatte høre den en Gang til, og saa morede han sig storartet. Det var, da jeg traf Drachmann i New York. Hør, sagde jeg til ham, de Danske vil svært gerne have Dem til Chicago. Ja, men næh, det vilde Drachmann ikke indlade sig paa. De havde sendt Bud efter ham, men han vilde ikke. Om Eftermiddagen vilde han hen paa Det Forenede Dampskibsselskabs Kontor og bestille Billetten hjem. Lad ham faa sin Vilje. sagde Drachmanns Ledsagere.

Han har nu én Gang sat sig i Hovedet, at han vil hen og bestille den Billet, og det faar vi ham ikke fra. Men jeg tog ham med en Trumf. Jeg kom med Billetten til Chicago i Lommen og havde iøvrigt i Hast sørget for at faa prominente Landsmænd interesserede for Planen — og saa afbestilte Drachmann sin Billet indtil videre. *Dig kan jeg godt li', Rasmussen*, sagde Drachmann. Med disse stolte Ord syngende i mit Øre rejste jeg saa iforvejen til Chicago og fik sammenkaldt den Kreds af Danske, der plejer at optræde ved slige Lejligheder, og til dem holdt jeg en lille Tale, som sluttede med Ordene: Mine Herrer, Holger Drachmann kommer imorgen tidlig til Chicago! — Hvad for noget? Hvordan er det gaaet til? Ja, men det er jo altfor kort Varsel! Hvad skal vi stille op? raabte de i Munden paa hverandre. Aner jeg ikke, sagde jeg. Men det, d'Herrer ikke selv troede muligt, sker altsaa i Morgen. Og saa undskylder De nok, at jeg forsvinder. Som De maaske vèd, har jeg en lille Forretning oppe i Minneapolis, og den maa passes. Mit Train gaar om femten Minuter.

De maa værs'god blive! raabte de. De har faaet Drachmann overtalt, saa maa De ogsaa hjælpe os med Arrangementet til hans Modtagelse.

Nej, sagde jeg, det dur jeg slet ikke til. Farvel, mine Herrer, jeg maa ikke tabe mit Train.

Og naturligtvis klarede Modtagelseskomiteen Situationen med Glans. Drachmann tilbragte nogle uforglemmelige Dage i Chicago, hvad han selv fortalte mig pr. Brev, idet han hævede det amerikanske Øl til Skyerne. Ak ja, det var dengang.

Naa, Chicago er da forresten ogsaa en interessant By med mange Muligheder. Vil De tro, at jeg har oplevet at køre med Knut Hamsun som Sporvognskonduktør? Og vil

De tro, at jeg en Dag kørte i Sporvogn sammen med *fem* Landsmænd, som alle havde været nogle Aar paa Chr. Rasmussen hvisker mig et Ord i Øret. Det ligger nu langt tilbage i Tiden, langt tilbage. Og hvad var de saa blevet til? Pæne Mænd. Enkelte af dem havde endda gjort det svært godt. Er det ikke udmærket? Synes De ikke, det er udmærket?"

„Jo, det“ indskyder jeg.

„Det synes jeg absolutely,“ fortsætter den gamle Bladkonge *„absolutely*. Amerika er et storartet Land, det forkæler ikke Emigranterne. Folk, der vil kæles for, skal ikke komme herover. Det er en streng, men sund Skole at gaa igennem, at sulte lidt. Har man først prøvet at sulte i en amerikansk Storby, saa faar man saadan en Skræk i Blodet, at man ikke helmer, før man faar fat i et „job“. Det gælder om altid at have sin „nickel“ i Lommen, saa dør man da i det mindste ikke af Sult.

Jeg holder meget af mine Landsmænd, mest naturligvis af dem, der holder mine Blade og averterer i dem. Det er jo ogsaa dem, der bevarer sig danske i Sindet, selv om de er gode Amerikanere. Man *kan* godt være begge Dele. Men at vi er Danske, det ser vi af den Kendsgerning, at vi aldrig er enige om en Ting lige straks. Der skal snakkes om Tingene, kritiseres, skældes lidt ud. Det har vi taget med hjemmefra. Det lagde sig klart for Dagen, da vi skulde rejse H. C. Andersen et Monument i Chicago. Den Tanke kom naturligvis straks frem, at Digteren burde staa i Lincoln Park, Byens største Park, hvor bl. a. Berømtheder ogsaa Goethe staa. Tror De ikke, der blev rejst et Skrig fra de Tusinder af Danske, som bor i Kvarteret omkring North Kedzie Avenue. De vilde have ham staaende i *deres* Park, i Humboldt Park, saa de kunde gaa ind og kigge paa

ham om Søndagen. Men heldigvis endte det da med, at vi fik Ret, der hævdede, at vi ikke skulde rejse H. C. Andersen-Monumentet for de Danske, men for Amerikanerne.

Ak ja, jeg har flakket meget omkring og set en Del og hørt en Del og snakket en Del. Synes De forresten ikke, at det er ganske pænt præsteret efter snart halvtreds Aars Ophold i Amerika, at jeg kan sidde og tale med Dem i Timevis uden at behøve at lede efter danske Ord. Det synes jeg nemlig selv. Snakke og flakke, det blev min Lod her i Verden. Jeg tænker tidt i mit stille Sind, at det er i Grunden løjerligt, at no'en Mennesker skal have saa meget Bisselær i Saalerne. Jeg maa sige, at vi blev *spredt* godt fra det lille Bogtrykkerhjem i Sæby. Min Far ligger begravet paa Kirkegaarden i Sæby ved Foden af den gamle Kirke, der benyttes som Sømærke. Men hvor blev vi andre af? I London ligger min yngre Bror, i Chicago min lille Dreng, her i Minneapolis min gamle Mor, i Tyfer, Minnesota, min ældste Søster, i San Francisco min ældste Bror."

"Hvor tænker De selv?"

"Hvor tænker jeg selv at komme til at lægge mine Ben? Véd De hvad," siger Chr. Rasmussen og purrer op i sit hvide Haar, „jeg vil hjem til Danmark, jeg vil hjem til Sæby og se, om Huset staar endnu. Men jeg tænker slet ikke paa at lægge mig til Hvile endnu. Tror De ikke nok, at jeg kan lave Forretning hjemme?"

Jeg lytter. Er det virkelig hans Mening? Er dette alt, hvad han har faaet ud af halvtreds Aars rastløst Arbejde i et fremmed Land?

Ja, gentager Bladkongen, da han følger mig ned ad Gaden og skilles fra mig med et langt Haandtryk:

"Jeg vil hjem og se Sæby."

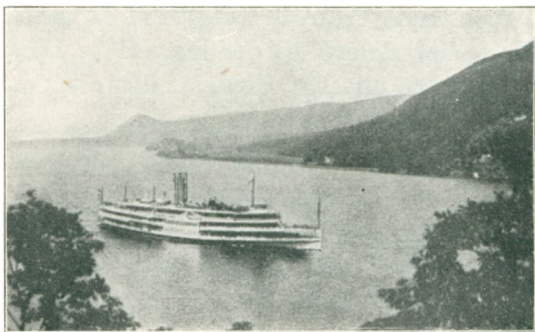
"Den har vist ikke forandret sig," siger jeg til Afsked

Chr. Rasmussen staar et Øjeblik tavs, som om han tænker efter, om der var noget, han havde glemmt. Men han gentager bare: „Tror De ikke nok, at jeg kan lave Forretning hjemme?“

Saadan vil jeg huske Bladkongen staaende dør paa Gadehjørnet i Minneapolis, med Hjemlængselen lysende ud af Øjnene. Havde han Ret, den danske Præst i Staten Illinois, der i et mismodigt Øjeblik sagde til mig: Man burde aldrig emigrere. Helt Ret havde han vel ikke. Længselen kan faa Menneskene til at vokse. Den hvidhaarede Yngling foran mig længtes efter at fuldende et Kredsløb. Da han drog ud, var der sikkert ingen Magt i Verden, der kunde have holdt ham hjemme. Og saadan vil det til evige Tider gaa med de Unge, som fødes med Trangen i sig til at drage til de fjerne Lande. Før eller senere vil der komme en Dag, da de længes hjem mod den lille By. Held for dem, der da kan slutte Kredsløbet i Harmoni.

FØRSTE OG ANDEN PINSEDAG PAA FARMEN „PARK HILL“

Indbydelserne gaar langt ud, naar de Danske i Amerika kalder sammen til Fest. Jeg boede i New York, da jeg fik et Brev fra en dansk Farmer oppe i Nærheden af Little Falls, en By i Mohawkdalen, om jeg ikke

OP AD HUDSONFLODEN.

nok vilde komme og være sammen med nogle Landsmænd 1. Pinsedag paa Farmen „Park Hill“. *Tag saa mange med som muligt*, stod der i Brevet. Nu tager det det meste af en Dag at

komme derop, hvis man vælger at rejse op ad den skønne Hudsonflod, hvad man ikke bør forsømme; saa det endte med, at jeg blev den eneste paa *den* Kant, der fik Tid til at komme. Men fra hele Mohawkdalen stævnede de Danske til Pinsefesten, der faldt sammen med den amerikanske „Decorations Day“.

Det er den sidstnævnte Dag, der fejres. Man siger ikke

Glædelig Pinse til hinanden i Amerika. Men Dekorationsdagen mindes man, bl. a. ved at lægge Blomster paa de Dødes Grave, og denne Skik har givet mangt et amerikansk Soldaterhjem sin Løftedag. Den Dag hejses alle Flag, Altaner og Verandaer svøbes i Flag. Amerikanerne tager den Slags paa én Gang. Du kan køre langt en almindelig Søndag uden at se et Flag vaje, men paa de store Dage myldrer Stjernebannerne frem. Og med Bannerne Blomsterne. Og mange mærkelige Prydelser paa Frakken. For det hedder sig jo nok, at U. S. A. er Landet uden Ordensdekorationer, den Slags Legetøj er ikke passende for de frie Amerikanere; men naar der kommer en Lejlighed til at pynte sig med Emblemer og Foreningsmedailler, saa er ingen saa barnligt glade for at være „dekorerede“ som Yankee'erne.

Farmen „Park Hill“ ligger frit og solbelyst med en vid Udsigt over Mohawkdalen og til de disblaa Bjerge langt ovre paa den anden Side af Dalen. Her paa denne Egn var det, Cooper levede og skrev sine berømte Romaner. Ikke langt herfra, i Cooperstown, ligger hans Grav. En Indianreservation, d. v. s. et Stykke Land, som er forbeholdt Efterkommerne af de stolte Indianere, findes ogsaa i Nærheden, men det har Du ingen Glæde af at besøge. Det er stækkede, døende Fugle, Du vil finde dér.

Ved sine Bakkeformationer minder Landet noget om Østjylland, men Temperaturen er unægtelig adskilligt varmere end i Danmark. Om Vinteren bider Kulden, og om Sommeren svider Solen. Men Landet er frugtbart, og nu ovenpaa Foraarsregnen gror Afgrøderne hurtigt og kraftigt frem. Det kan ses paa Majsmarkerne Dag for Dag, at de skyder i Vejret. Farmerne her kan faa noget ud af deres Jord.

Farmer Christensen kom herover med Hustru og en Flok

Smaabørn for nogle Aar siden. Han var af Landmandslægt, men blev oplært til at handle i Stationsbyerne, og da det ikke gav noget videre i Kassen, drog hele Skaren afsted. Herovre blev han snart Forvalter paa en større Farm. Men saa en skønne Dag var Farmen „Park Hill“ til Salg, og en Mand spurgte Christensen, der havde lagt Arbejdslyst og Sparsommelighed for Dagen, om det ikke var noget for ham at rive i.

Saadan en Farm paa et Par Hundrede acres Land kan man sommetider faa uden kontant Betaling, men saa skal der naturligvis præsteres nogle artige aarlige Udbetalinger. Christensen vurderede sine Armmuskler og slog til — og siden har han og Familien ikke savnet Arbejde!

Idag tænker vi imidlertid ikke paa Arbejdet. Vi har taget de hvide Kjoler og de røde Sløjfer paa, og over Indkørselen til Haven er ophængt et vældigt Dannebrogflag. Det er laant hos den ældste Dansker i Little Falls, John D. Frederiksen, og det er det samme Flag, som denne Hædersmand svøbte sin Automobil i den Dag, da han kørte rundt i Byens Gader og fejrede Slesvigs Genforening med Danmark Paa hver Side af Indkørselen er Dannebrog flankeret af Stjernebanneret.

Forventningsfulde gaar vi og spejder efter de første Gæster. Hvor mange vil der komme? *Hvem* kommer? Kommer Sørensens Orkester?

De første, som kommer vandrende paa deres Ben op ad Bjergvejen, er Æhndersen (med haardt d) og Frue. Saadan som Danskere udtaler Navnet Andersen, vil Du aldrig høre en Dansk-Amerikaner udtale det. Æhndersen er Skræder nede i Byen, hvad man aldrig vilde gætte paa. Med sit smukke, sortskæggede, dybtalvorlige Granskeransigt minder han om en filosofisk Professor, og da jeg

ved en anden Lejlighed besøgte ham, fandt jeg ham da ogsaa siddende i sin Baghave med sin Hustru, for hvem han læste højt af Byrons Digte Og nu ankommer Gæsterne med korte Mellemrum, de fleste i deres egen „Car“ med hele Vognen fuld af Børn og Madkurve.

Kommer saa Sorensens Orkester?

Nej, oplyser Skræderen, Sorensens Orkester kunde ikke komme.

„Saa maa Du spille op til Dans iaften, Peddersen,“ siger Christensen til sin Nabo, en ældre Farmer, der damper stærkt paa en Pibe fra sin Soldatertid. Paa Porcellæns-hovedet er malet en dansk Infanterist og to smaa Dannebrogssflag, og nedenunder staar prentet Fredericia 1880. Ja, æ Pive er fra Gammelland, siger Peddersen, da jeg betragter Piben.

Dér kommer en anden „Peddersen“, som imidlertid helst snakker Engelsk, og det viser sig da ogsaa, at han ikke er vadskeægte. Han taler Engelsk for at skjule sin Akcent, hans Navn er Petterson, og han er ifrån Jöntjöping, betror han mig; men hvor danske Venner samles, kommer ogsaa han, og da faar han finde sig i at blive kaldt Peddersen.

Karlsen fra Utica har ikke opholdt sig fem Minuter paa Festpladsen, før han begynder at tale om Paaletik og Strejker. Hans Tale og hans Standpunkt er det rødeste røde, men kun, naar han véd sig omgivet af Meningsfæller. Han har en lille barnlig Svaghed for at være sammen med fine Folk, og da lidt efter John D. Frederiksen ankommer med sin amerikanske Frue og sine Sønner, som alle har været med i Krigen, er Karlsen den første til at konversere Herskabet.

Frederiksen havde allerede en Mandsgerning i Danmark

bag sig, da han emigrerede til Amerika. Sammen med sin Broder, Landøkonomen, Professor Christian Erhard F., var han med til at opføre og lede den første Sukkerroefabrik i Danmark (Fabriken „Lolland“). Her i Amerika har han i en Menneskealder administreret en Afdeling af de verdenskendte Chr. Hansen'ske Fabriker, som producerer Osteløbe, Smørfarve og andre Mejeriartikler. Fabriken i Little Falls er opført under Frederiksens Ledelse og ligger paa Hansen Island, en Ø i Mohawkfloden. Virksomheden beskæftiger blandt sine Arbejdere og Funktionærer flere Danskere, deriblandt en yngre Monrad, en Slægtning af Biskoppen, med hvem John D. Frederiksen ogsaa selv er i Slægt.

En Mængde Ungdom og Børn er kommet tilstede. Farmer Christensen giver selv det gode Eksempel med otte Børn i Alderen fra fire til sytten Aar.

„Vi skal ikke ha' flere,“ siger Fru Christensen, som i Ydre er noget af det ægteste danske, jeg har truffet herovre. Blussende af yppig, landlig Sundhed.

„De kan nok se, at hun hedder Kristine og er fra Fyn,“ siger Manden. „Forresten er det rigtigt nok, at vi mener at ku' klare os med de otte. Men man véd jo aldrig. Sæt nu, hun kommer med sit Pulver, Mrs. Watson.“

„Aa, Dit Vrøvleho'de!“ synger Fruen.

„Hvad er det for et Pulver?“ spørger jeg nysgerrig.

„Det er et Pulver, som Mrs. Watson tjener styrtende mange Penge paa. Folk er jo tossede herovre, man kan bilde Amerikanerne alt muligt ind, navnlig Kvinderne. Det vidunderlige Pulver skal hjælpe til, at det gaar nemt med at faa Smaafolk. Forresten maa jeg sige, at jeg synes, det er gaaet ganske godt foruden.“

„At Du ikke skammer Dig!“ siger Fru Christensen og

gaar hen til de lange Rækker af Borde, dækkede med hvidt Papir og pyntede med Blomster i Krukker og Glas. Madkurvenes Indhold spredes paa Bordene og viser en Velsignelse af solid Føde. Det er let at se, at det er danske Husmødre, som har smurt disse „Mellemmader“. Dette er ikke tørre „sandwich“es med Paalæg imellem. Der er Smør paa Brødet, saa det kan forslaa noget, og der er Gaaselaar og Kyllingebeben at gnave efter gammel nordisk Sød.

Fru Kristine dirigerer svingende fulde Mælkekander anbragt paa Bordene. Fru Kristine er, som sagt, ikke til at tage fejl af. I en hvilken som helst Forsamling vilde hun blive udpeget som dansk. Men naar hun taler, og navnlig, naar hun kommer i Affekt, kan hun sommetider komme i den største Forlegenhed for at finde det rigtige Ord. Hun er den typiske danske, travlt optagne Farmerkone. Hun vil aldrig faa Tid til at lære andet end den nødtørftigste Overflade af det nye Land. Med Børnene pludrer hun snart Dansk, snart „Engelsk“, et sælsomt Sprog, mest bestaaende af Huhu-Lyde. Foruden at passe det store Hus og Børnene selv — Pige Hjælp hører Historien til i Amerika — „render“ hun sin Del af Malkningen, men i disse Dage har hun faaet, hvad Manden kalder en Fidus. Hun har skaaret sig paa en Mælkeflaske og gaar med indbunden Haand. Jo, *den* har hun lavet rigtigt, siger Christensen.

Frokosten fortæres med god Appetit, hvorefter Ungdommen giver sig til at lege: Sækkevæddeløb, Tovtrækning, To Mand frem for en Enke. Der forekommer ogsaa en Leg, som bestaar i at hinke paa ét Ben med en Kartoffel paa en Ske. Skræderen er Dommer og uddeler Præmierne, Chokolade og Bolscher, med bekymret alvorligt Ansigt, hvad der ikke gør Skaar i Feststemningen.

Saa kommer der en lille Overraskelse.

Forsamlingen har set John D. Frederiksen overrække Karlsten en Skrivelse til Gennemlæsning, og næppe er Karlsten kommet et Stykke ned paa Siden, før han retter sig hurtigt i Vejret og slaar Hælene militærisk sammen. Saa klapper han Gæsterne sammen og oplæser efter Frederikstens Anmodning Brevet. Det er fra Generalkonsulen i New York, som meddeler, at det har behaget

Et Forventningens Gisp gaar over Forsamlingen. Jo, ganske rigtigt. Det har behaget Kongen af Danmark at udnævne John D. Frederiksen til Ridder af Dannebrog for hans Fortjenester af Danmark herovre og for det smukke Eksempel paa Retsind, Hjælpsomhed og Foretagsomhed, som han altid har været for Landsmænd.

Meget apropos kommer Meddelelsen netop hertil paa Decorations Day.

Da den Hædrede har faaet sit Leve, holder han en Tale om Sammenholdets Betydning for de Danske i Amerika. Taler om det store, rige Land, der byder sine Borgere gode Kaar, naar de selv er i Besiddelse af Viljen. Om Tilfredshed og Lykke i det nye Fædreland taler han — — men da jeg senere gaar ved hans Side, betror han mig, at trods et lykkeligt Hjem, trods den gode Bevidsthed om altid at have gjort sin Pligt, saa var der noget, han savnede herovre. Han saa' sig ikke i Stand til at forklare mig, *hvad* det var. Det var noget, der følte „her inde“. Han følte sig rodløs. Han følte vel, at han jo ikke var Amerikaner. Paa hans gamle Dage kom dette Kors og mindede ham derom. Hvad skulde han ogsaa med det, nu, da han var gammel og svag?

John D. Frederikstens Omgivelser var tilsyneladende mere glade for Udnævnelsen end han selv. En bragte et Forslag frem om en „Blanket“ nede paa Hotellet til hans Ære. Og oplivende var det nogen Tid efter at se de lokale

Blade i dette dekorationsløse Land bringe ikke alene et Billede af Manden, men ogsaa, over to Spalter, en Gen-givelse af Ordens-Dekorationen og et Aftryk af Ordens-kapitulets Skrivelse. Dèr kunde John D. Frederiksen jo selv se, hvad Betydning Sagen havde.

Naa, Sorensens Orkester kom altsaa ikke, men Peddersen spillede sin Harmonika med stor Virtuositet, medens

JOHN D. FREDERIKSEN BYDES EFTER SIN SYGDOM VELKOMMEN TILBAGE
TIL CHR. HANSENS FABRIK.

han trampede Takten i Gulvet. Mellem hans tobaksgule Tænder dinglede Fredericia-Piben, og „Melodunterne“ var alle fra Gammelland: „Vil Du nu bare la' Hønen gaa“ og andre hjertevindende Melodier, som der ikke skulde dan-ses Foxtrot eller Shimmy til, men Mazurka og Sagtevals og Fingerpolka. En Gang imellem lagde Peddersen Har-monikaen fra sig og slyngede sin Arm om en af Farmer-konernes trinde Liv, og saa sang han paa sit jyske:

Med Hænderne siger vi klap, klap, klap,
 med Fødderne siger vi trap, trap, trap —
 At Du maa
 huske paa,
 saadan skal det i Polka gaa.

Det var en storartet Aften. Fruerne straaledede af Henrykkelse. De *luder* at danse, de dansk-amerikanske Farmkoner. Men de elsker ogsaa at synge, det har de taget med fra de danske Forsamlingshuse. Ved Solnedgang lyder de danske Fædrelandssange og Aftensange ud over Landskabet, hvorefter Festen igen forlægges til de indre Gemakker, og Dansen gaar, medens Smaabørn sover rundt om paa Sofaer og Senge. Henad Midnat brydes der op, og Vognene kører bort i den lune Nat. Bagefter faar jeg at vide, at alle Baldamerne har skiftedes til at være ude i Stalden og malke Køer, for at ikke Familien selv skulde savnes for længe. Der er altid en Haandsrækning rede blandt Landsmænd i Amerika. Og altid en Indbydelse. Ser Du ikke ud til vores Farm! var den hjertelige Afskedshilsen, jeg fik fra mange paa denne Pinsedag.

Da jeg vaagnede næste Dag i mit Gæsteværelse, var Farmer Christensen for længe siden kørt til Byen med sin Mælk. Og alle Børnene havde ombyttet Pinsetøjet med Dagligklæderne, hvilket for Pigebørnenes Vedkommende vilde sige Bluse og „knickerbocker“. Denne Buksemode, der kan se latterlig og ukvindelig ud i Byerne, er paa en Farm en naturlig Ting. Den passer til Malkestolen og Hølæsset, og de raske Piger er derfor henrykte for denne Paa-kledning. Der er ikke nogen „anden“ Helligdag i De Forenede Stater, det er noget, man har Raad til at flotte sig med i det lille Land med det langsommere Tempo. Børnene er sat til Arbejde fra Morgenstunden af. Jørgen, den ældste, arbejder saa godt som nogen voksen Karl, og de

mellemste Pigebørn, Kaya, Eliza, Constance og Olga, har nok at passe ved Malkning og Havearbejde. De tre mindste, Svend, Jens og Maud, som er født herovre, er endnu hovedsagelig Tilskuere, men ytrer allerede Lyst til at gribe aktivt ind.

Foruden dette Tillæg, som Christensen kalder det, har han en ung Københavner som Tjenestekarl paa Gaarden, en flink Fyr, der maser paa med Arbejdet, naar han bliver rost for det, men som kan give sig til at tudbrøle, naar han maa høre, at det er noget Juks, han har lavet, og at *det* kunde den lille Jens have gjort meget bedre! Han havde aldrig været paa en Bondegaard, før han kom til Amerika, men herovre gaar man lige paa Hovedet ind i Tingene, og han er efter et halvt Aars Forløb fortrolig med Motorer og Landbrugsmaskiner. Nogen „Læretid“ er der ikke Tid til paa en amerikansk Farm. For Dagen imorgen har han ingen Tanke. Gaar han til Byen om Aftenen og beder om 5 Dollars af sin Løn, giver Christensen ham 2, fordi han véd, at hvad enten han faar lidt eller meget, saa gaar alle Pengene til Biograf, Iskage og Cigaretter.

Hans Drøm er Københavns Tivoli.

„Kan Du naa at komme hjem, inden Tivoli lukker?“ spørger han mig, da vi sidder og spiser til Middag i det store Køkken, der meget praktisk benyttes ogsaa som Spisestue.

Jeg svarer ham, at det har jeg oprigtigt talt ikke skænket en Tanke. •

Uhm, det skulde bare være *ham*, der kunde rejse hjem. Først ud til sin Mor og saa i Tivoli, lige med de'vons!

Fru Christensen forhører sig om, hvordan jeg *føler* oven paa Ballet.

Jo, Tak, jeg følte udmærket og havde en god Appetit, hvad der var heldigt, for Bøffen var storartet.

„Ja, det manglede bare, at min Kone ikke skulde kunne lave Mad — hun, som har lært saa mange andre den Kunst,“ siger Christensen.

„Har De været Lærerinde paa en Husholdningsskole?“ spørger jeg.

„Nej, højere op. Hun er Kogebogsforfatterinde.“

„Er De?“ udbryder jeg overrasket og faar et skælmstet Huhu til Svar.

Saa kommer jo Værket frem fra Hylden, og Manden fortæller ikke uden Stolthed, at han selv solgte Bogen i 80,000 Eksemplarer paa Fyn. Den kom ud i Hefter à 10 Øre og fik derved Indpas i de smaa Hjem, hvor Bogens Motto skabte Tilfredshed: God og billig Mad og Renlighed i Køkkenet!

Det vidste jeg altsaa ikke, at det var en af Danmarks mest læste Forfatterinder, som iaftes vilde have fulgt sine kvindelige Gæsters Skik og gaaet fra Balsal til Kostald — hvis hun ikke havde haft den „Fidus“ med Haanden!

Der soves ikke til Middag paa „Park Hill“, her saa lidt som paa nogen af de andre dansk-amerikanske Farme, jeg har besøgt. Det er en af de Skikke, man gør bedst i *ikke* at tage med til Amerika, hvis man er henvist til at købe sin Farm paa Afbetaling. Hvis ikke alle Dagens Timer udnyttedes paa en Farm som denne, vilde Terminerne være svære Forhindringer at komme over. Det kunde maaske udtrykkes paa en anden Maade: Hvis ikke Køerne blev malket imellem Dansene. Som den hele Drift gaar rundt nu, kan Farmeren ikke blot svare sine Afdrag, men ogsaa forbedre sin Farm og lægge Penge op. Han er paa den rigtige Side. Hans Elitebesætning af sort- og hvidbroget

holstensk Malkekvæg fortæller ham igennem det daglige Mælkeregnskab, at han er det.

Vi følges ad ud over Agrene og kommer forbi den blomstrende Majsmark. Hanblomsterne har begyndt at støve. Højt og kækt sidder de som vajende Pleureuser paa Stænglernes Top, og naar et Vindpust kommer, drysser deres Kærtegn ned over Hunblomsten et Stykke nede paa Stængelen. Majsens Hunblomst er et Spind af lange, silkebløde Traade, der fører ind til hver sin Celle, som bliver til en Majskærne, hvis Befrugtningen fuldbyrdes. Gennemskærer Du Hunblomsten med et Tværnsnit, vil Du se den spæde Kolbe med alle de smaa ventende Celler. De er hvide som Sne og søde som Sukker. Og de giver liflig Æde for Farmens Besætning, naar Majsmarken høstes, mens den endnu er grøn. Det er denne Marks Lod at afskæres grøn og magasineres i Siloen, som løfter sit røde Taarn ved Siden af Stalden.

„Bliver De boende paa „Park Hill“ til Deres gamle Dage?“ spørger jeg Farmer Christensen, og jeg faar det Svar, at hvis der i denne Stund kom en Mand, som bød ham 3000 Dollars mere for Farmen, end han selv havde givet, saa solgte han.

„Og hvad saa?“

„Her er Farme nok at faa, om ikke andet saa i Forpagtning.“

„Kan Enhver faa en Farm — kan jeg faa en Farm?“

„Ja, der vil blot blive spurgt, om De har Lyst til at farme, saa maa De selv om Resten. Forresten ser De jo, hvor villigt alting gror. Og vi behøver slet ikke at behandle Jorden saa fint som hjemme i Danmark. Denne Majsmark har faaet én Gang Pløjning, det er det hele.“

„Men vilde De ikke blive træt af at flytte fra Farm til Farm?“

„Jeg vilde ikke blive træt af det, hvis der hver Gang var Penge at tjene.“

„Er da Penge hver Mands Maal i Amerika?“

„For mit Vedkommende har jeg et videre Maal. Jeg vilde gerne, inden jeg bliver gammel, hjem og have en lille Bondegaard paa Fyn.“

„Hvad saa Børnene? Nogle af dem er jo allerede smaa Amerikanere.“

„Dem maa Amerika og Danmark til sin Tid dele. Det er den Tribut, vi Emigranter maa betale. De, der føler sig tilfredse herovre, maa blive herovre,“ siger Farmeren og vender sit Ansigt bort.

EN LILLE FLITTIG FARMERDATTER.

Om Aftenen, da vi sad midt i Børneflokket, talte vi om Danmark. Paa et mærkeligt blandet Sprog. Børnene taler jo Engelsk i Skolen, hører kun Engelsk dør, vilde blive spottede af Kammeraterne, hvis de talte noget andet Sprog dør. Derfor taler de deres nye Sprog bedst. Naar de Voksne taler Hjemlandssproget, Maalet fra Gammelland, som Farmer Peddersen kaldte det, lytter de opmærksomt, men forstaar ikke alt. De vilde gerne rejse til Danmark, fordi Børn gerne vil opleve noget; desuden husker de

største en Have og en gammel Bedstemor. Kun den lille Maud med det gule Pagehaar er lykkeligt uvidende om de Brydninger, der sker i Emigranternes Sind. Hvad enten hun bliver kælet for paa Dansk eller Engelsk, har Ordene for hende den samme Klang.

Da jeg ved Børnenes Sengetid staar udenfor Døren til Sovekammeret og glæder mig med Faderen over at høre Børnenes Forberedelser til Natten, Dagens sidste Repliker mellem Mor og Børn, bliver Aftenbønnen fremsagt paa Engelsk af en af de store. En søvnigt pludrende Stemme er hele Tiden lidt bagefter, og saaledes gaar det til, at det bliver Maud, som siger det afsluttende Ord:

„Sæv' os aal!“

Lidt efter ligger Farmen stille hen i Natten. Majsmarken gror, og de smaa Menneskespirer gror. Hvad de sidste vokser op til, staar maaske skrevet i den Stjerne, som spejler sig i Mohawk Floden; men den er tavs.

LARSEN OG OLSEN

Fem Minuter efter, at „St. Paul Dispatch“ havde bragt mit Billede med nogle pæne Ord paa Forsiden af Bladet, blev der ringet op fra Portieren, at to Gentlemen ønskede at tale med mig, og lidt efter gik de op med Elevatoren.

„Mit Navn er Larsen,“ sagde den Ene, da de stod i Stuen.

„Og mit er Olsen,“ sagde den Anden.

Det var den første Hilsen, jeg fik i denne By.

Dersom jeg kunde ofre en Dag paa dem, vilde Larsen og Olsen gerne vise mig Tvillingbyerne St. Paul og Minneapolis. De var nemlig selv — i al Beskedenhed sagt — med til at bygge Byerne. Og de var rigtig pæne. Byerne.

Jeg vurderede de to elskværdige Landsmænd til at være godt oppe i Trediveerne. De var umiskendelige københavnske Typer, men i Samtalens Løb hoppede der nu og da et blandet Ord ud af Munden. De havde tilbragt en femten Aar herovre og gjorde Indtryk af at være stabiliserede. De fyldte saa rart i Hotelværelset og fyldte ogsaa Luften med godt Humør.

„De skal ikke komme til at kede Dem,“ sagde Larsen.

„Nej, *det* garanteres,“ sagde Olsen.

Til den aftalte Tid næste Dag holdt Larsens Vogn nedenunder Hotellet. Jeg har glemt Mærket, men det var et af disse lydløse Køretøjer, der kan sætte stærk Fart paa med det

samme, og hvor Karosseri og Maskineri er saa fint afstemt, at man ikke mærker, man kører. Man svæver. Til Gengæld gav Gummibolden et Vræl fra sig, der mindede om Zoologisk Have.

„Det er nødvendigt,“ forklarede Larsen. „For naar Far først sætter Farten op, saa er det med at flytte sig her.“

„Ja, det garanteres,“ sagde Olsen.

Olsen sad bag i Vognen paa et lille Separatsæde og kom nu og da med en gennemtænkt Bemærkning.

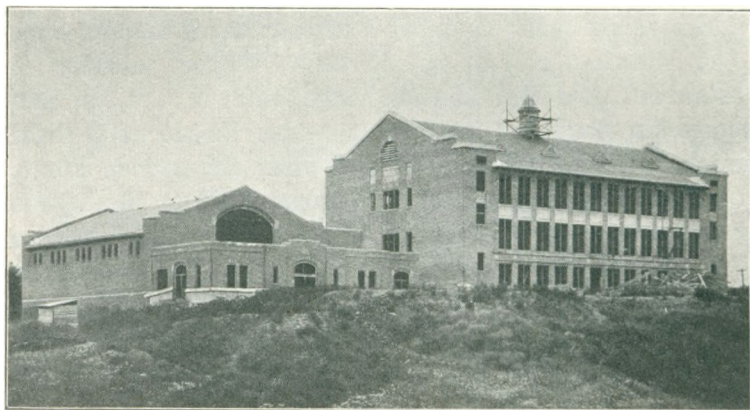
„Her er det bedst, vi spiser Frokost,“ sagde Larsen efter nogle Minuters Kørsel og „parkede“ Vognen udenfor en Restaurant med stor Manøvreringskunst, d. v. s., at han klemte sin Auto ind imellem to andre Vogne uden disse mange Frem- og Tilbagestød, som viser den uøvede Kører.

Jeg sad endnu og pillede med noget Kylling, da Larsen og Olsen forlængst havde sat en solid Kødret med Bjerger af Grøntsager tillivs. Til Maden drak vi Is-The, og ovenpaa forsvandt nogle store Iskageportioner med Lynets Hurtighed — dog mindre hurtigt hos mig. Jeg holder meget af det amerikanske Tempo, men ikke naar det føres med ind paa Spisehuset.

Mens jeg tyggede af Munden, betalte Larsen Regningen, og vi gik hen til Kiosken i Hjørnet af Lokalet og fik en fed Cigar med Mavebælte.

Saa susede vi afsted gennem St. Pauls Gader, kom igennem en landlig Forstad ud til South St. Paul og gjorde Holdt ved et Par Byggepladser, hvor Larsen & Olsen, Construction Co., har Opførelsen af to tip-top moderne Skoler i Entreprise. Mine to Landsmænds amerikanske Historie er i Korthed denne, at de, der stammer fra gode københavnske Haandværkerhjem, for en halv Snes Aar siden traf hinanden som Haandværkere paa den samme Nybyg-

ning i St. Paul. Dèr fødtes Tanken hos dem om at „begynde for sig selv“, og i Fællesskab gav de Tilbud paa Opførelse af en Fabrik. De fik Arbejdet, og til Held for dem havde deres Overslag og Beregninger været rigtige, saa de tjente en god Klat Penge. Saa var deres Contractor-Virksomhed en Kendsgerning, og de blev paa Sporet. Foruden de to Skoler har de for Tiden en Bankbygning under Opførelse i Minneapolis.

LARSEN OG OLSEN BYGGER SKOLE I SOUTH ST. PAUL

Vi stopper altsaa og gaar rundt og ser paa Arbejdet. Hver Mand passer støt sit. Han stopper ikke op i Arbejdet, fordi Bygherrerne kommer, højst giver de hinanden et Nik. Paa Nikket kan man ikke se, hvem der er Arbejder, hvem Arbejdsgiver. Tempoet overvaages af Formænd, der blot behøver at være nærværende, for at alt skal gaa sin støtte Gang. Her er ingen Tobaksrygning paa Arbejdspladsen og heller ikke noget, der hedder „Ølpauser“, skønt Vejret er stegende varmt. Amerikanerne tror, man vil binde dem en Historie paa Ærmet, naar man fortæller dem, at der

findes Lande, hvor Arbejderne faar fuld Betaling for Øl-pauserne!

For de faglærte Arbejdere er Lønnen paa Byggepladserne 8—10 Dollars om Dagen. Det giver Raad til at holde en Fordvogn. Den store Park af Automobiler, jeg ser ved Siden af Byggepladsen, tilhører Arbejderne.

Efter en Konference med Ingeniørerne paa Tegnestuen — der var som i en Bageovn i denne Træhytte — kører vi videre med 60 miles Fart i Timen. Sine Steder staar Støvet om Vognen som en gullig Sky.

„Kunde det mere Dem at se Vognen blive vadsket?“ spørger Larsen.

„Er det morsomt?“ siger jeg.

„Ja, *det* garanteres,“ kommer det fra Olsen paa Bagsædet.

Træer og Telegrafpæle aftegner sig som et Stakit ved Vejen. Saa tages Farten af Vognen. Vi er atter i St. Paul og kommer til en „Historie“, hvor der staar *Auto Wash Bowl* over Indkørselen. Der synes at være noget paa Færde, thi der holder en Masse Automobiler. Larsen krydser imidlertid ind paa Pladsen, nikker bekendt til en Del Mennesker, stopper i to Sekunder for at give en tililende Mand Lejlighed til at anbringe en Presenning over Køleren — og styrer saa Vognen ned ad en Rampe — — og i næste Nu suser vi rundt i et stort, cementeret Vandbassin, rundt og rundt som en Hest i en Manege, medens Vandet staar som en Styrtlø imod Vognens Bund og Hjul og skyller dem fuldkommen rene for Ler og Støv.

„Det har De saftsuseme aldrig været med til før,“ siger Larsen inderligt.

„Nej, det skal jeg garantere for,“ siger Olsen.

„Hvem har fundet paa det?“ spørger jeg.

„Det er vores,“ siger Larsen med Selvfølelse.

„Vores Idé og vores Patent,“ supplerer Olsen.

„Det var en morsom Idé.“

„Ja, ikke. Vi har ogsaa tænkt, at den skulde gøre os til Millionærer.“

„De kunde vel ikke lave en lille Volte her — eller et Otte-tal?“ frister jeg.

„Nej, *det* er Pladsen skam for lille til. Forresten kommer der nu en Vogn bagefter os, saa vi maa holde os paa Maaten. Hvis De har set tilstrækkeligt, gaar vi op igen“.

Og saa gaar vi op igen, ad en anden Rampe.

Udenfor paa Gaden staar Amerikanerne, der ellers ikke er nemme at imponere med nye Opfindelser, og morer sig over den underlige Vandkarrusel.

„Hvad koster et Bad?“ spørger jeg.

„10 Cents“, lyder Svaret.

„Er det ikke at være for beskeden?“

„Nej, ikke, naar vi tager i Betragtning, at der jo næsten ingen Udgifter er forbundne dermed for os. Enhver betjener sig selv. Kun, hvis man ønsker sin Vogn fint spulet bagefter over det Hele og tørret og pudset, saa er der ekstra Betaling. Grunden har vi været saa heldige at leje billigt for en længere Aarrække.“

„Hvordan fik De Idéen? Hvorfor har man ikke fundet paa det for længe siden?“

„Columbus' Æg, ikke? Jeg kører en Dag ned i en lille Sø for at skylle noget Pløre af Vognen, og dér slaar den Tanke ned i mig, at hvis jeg nu foretager nogle hurtige Sving, saa vil Vandet slaa imod Vognen. Næste Dag lagde vi Hovederne lidt mere i Blød, eksperimenterede i Smug for at finde den rigtige Vandstand, og saa laa „Bowlen“ der.

Vi havde naturligvis hurtigst muligt taget Patent, for at Ingen skulde rende med Idéen, og nu er vi stærkt optagne af at sælge. Igaar solgte vi Patentet til Chicago. Det skal nok gaa. Amerikanerne synes om alt, hvad der er nyt og praktisk, og 10 Cents mener jo ikke noget for nogen."

„Han mener *betyder*," supplerer Olsen. „Vi har jo sommetider lidt haardt ved at trykke os ud."

„Han mener *vanskeligt*," siger Larsen med en hjertelig Latter.

Vi kører nu til Hamm Building for at hilse paa Forretningsføreren for „The Automobile Wash Bowl", hvorefter Larsen foreslaar en rigtig Køretur ud paa Landet. Trænger vi ikke til at samle Appetit til Middagsmaden? Hans Frue har lovet at have den færdig til Kl. 6.

Over Mississippi Floden fører en Række høje Broer fra St. Paul til Minneapolis. Midt paa Broen siger det Knak — det er en Tværskinne, der markerer Grænsen. Saa er vi i Minneapolis. Tvillingbyerne fulgtes som smaa Byer pænt ad i Opvæksten, men for nogle Aar siden kæmpede de en hidsig Kamp om Førerstillingen. I et Aarstid havde de hver en kvart Million Indbyggere, saa med Et tog Minneapolis Têten ved en storstilet Bebyggelsesplan. Villabyerne skyder sig mange Mile ud fra City og frembyder sunde Boliger efter Principet: Hver Mand sit Hus med en lille Have. Men med en Fart, som vi gør bedst i ikke at aflæse paa Speedometeret, faar vi dog snart Villakvartererne lagt bag os, og nu ligger foran os det aabne, smukke Land, som af Amerikanerne er bleven kaldt De Tusinde Søers Land. Farme veksler med Skove og blinkende Søer. Søerne er levende i Sommerferietiden. Ved Bredderne bader Folket i Sværme, idet de udfolder det ejendommelige frie Badeliv, som har faaet en af Landets egne Skribenter til at udtale

den Dom, at Amerikas Ungdom raadner ved Sjø og Hav. Smaa Sommerhuse er opført, de fleste grimme, firkantede Kasser, uden Sans for Stil og Farve. Som oftest ligger disse Huse klumpede tæt sammen, saa Beboerne maa kunne høre hinanden trække Vejret om Natten. Hvorfor er dette Menneskeværk saa planløst og uskønt lavet, naar selve Naturen opfordrer til at bygge smukt?

Sjø ved Sjø det samme Billede — idyllisk Natur og skrigende Unatur.

Hvis en Fremmed spørger, faar han det kølige Svar, at Amerikanerne finder dette Badelivsbillede naturligt. De Unge er opdragne til at færdes sammen i fuld Frihed under eget Ansvar.

Naar de kører i Automobil sammen i Badedragt, saa er det amerikansk, og Skam faa den, der tænker ondt derved.

Der er dog — og dette tør maaske nævnes til Ære for den sunde Fornuft — delte Meninger om det amerikanske Badeliv selv i Amerika, hvilket har givet sig Udslag i, at Politiet ved de større Badesteder har begyndt at anholde unge Mennesker, som udviser for stor Frimodighed. Fotografier af luftige Damer, som føres til Stationen af haandfaste Politibetjente, er ingen sjælden Illustration i de amerikanske Aviser. Og saa er disse Aviser endda ubarmhertige nok til at angive de unge Damers Navn og Adresse i det forfængelige Haab, at det skulde højne Moralen!

Ved Tilbagekomsten til St. Paul stiller Larsen Forslag om at gaa ind et Sted og skylle Støvet ned med en Drink.

Det maa være en Menneskeven, der er Indehaver af Forretningen, thi over Buffet'en læser jeg Inskriptioner som disse:

„Hvis de trænger til Dine Penge hjemme, vil vi ikke have dem!“

„Spørg ikke om Kredit, hvis Du vil forskaanes for Afslag. Dog Værtens Svar vil blive høfligt.“

„Hvis Du trænger til at laane, er der en Bank ovre paa den anden Side af Gaden.“

Navnlig den sidste Indskrift er jo egnet til at holde Haabet oppe.

— — —
„Min Kone er fra Sachsen,“ forbereder Larsen mig, da vi kører mod hans Hjem i South St. Paul.

„Naa, jaja, saa maa jeg jo indstille mig paa *det*,“ svarer jeg. „Eller taler hun maaske Engelsk?“

„Ja, hun taler Engelsk,“ siger Olsen bag i Vognen.

Fru Larsen byder mig velkommen paa pæredansk og viser sig at være fra Gladsaxe. Hjemmet er ogsaa udpræget dansk. Medens der bliver lagt sidste Haand paa Anretningen, spiller Grammofonen „Der er Lys i Lygten, lille Mor.“

De fortæller mig imidlertid alle tre, at de nok er danske i Sind og Skind, men de bryder sig ikke saa meget om at komme sammen med Landsmænd og da slet ikke i de danske Foreninger.

„Hvorfor ikke?“

„Nej, for . . . Vi *kom* der naturligvis i Begyndelsen, men det danske Foreningsliv i Amerika det kan nu være lidt for jævnt og smaatskaaret.“

„Lidt for meget Sladder om hinanden,“ siger Olsen.

„Jeg har dog været i enkelte danske Foreninger, hvor jeg befandt mig godt. Navnlig Sangerne i Chicago mindes jeg med Glæde.“

„Ja, Sangerne, Tak skal De ha', det er jo ogsaa en særlig Klasse Mennesker. Men Flertallet af de danske Emigranter staar man sig ved at holde sig tre Skridt fra Livet,

stol paa det. Maa jeg be' om Amerikanerne. De ser større paa Tingene."

Jeg sidder lidt og betragter Hunden „Sport“, der har faaet Ordre til at gaa hen og kysse Missen, en Angorakat, som ligger og strækker sig kælent i en blød Pudestol.

LARSEN OG OLSENS AUTOMOBIL-VASKERI I ST. PAUL.

„Sport“ parerer sin Frues Ordre med synlig Lyst, og Katten tager imod Hyldesten som en Hverdagsting.

Den Pause, som er opstaaet, bryder jeg ved at sige:

„Saa er De vel alligevel ogsaa selv mere Amerikanere end Danskere?“

„Nej, det er vi ikke,“ forsikrer Olsen. „Vi vil helst hjem, naar vi har tjent Penge nok.“

„Ja, vi vil hjem igen, men vi vil ikke hjem og have det smaat,“ siger Larsen. „Vi vil komme hjem med Anstand. Helst min egen Vogn med og saa en Tur til Paris, før vi dukker op paa Frederiksberg Bakke. Vi har jo nemlig ikke drevet vores Tid bort herovre, skal jeg sige, og vi har selvfølgelig ogsaa haft nogle drøje Nap, før vi fik fast Grund under Fødderne. Men derfor glæder vi os ogsaa til at nyde Frugterne engang“.

Henad Solnedgang foreslaar Fruen en Aftentur, og igen sidder Mr. Larsen ved Rattet. Han aabenbarer en kølig Hjerne, nu da Mørket falder paa, manøvrerer med sikker Beregning ved Overskæringerne, snakker lidt til de mødende og krydsende Vogne: Naa, dér kommer Du — og dér kommer Du — — og her kommer *jeg*, tju!

„Kører jeg for stærkt, nej?“

„Nej, nej, nej,“ siger Fruen, der sidder og nyder den afsvalende Vind.

„*Kraft-Idiot!*“ raaber Larsen pludselig og afleverer derefter en smuk Buket amerikanske Ukrudtsblomster til en sølle Chauffør, der ikke har været rap nok i Vendingen.

„Oh, han *skælder* ud, men han mener ikke noget ondt med det,“ siger Fruen og ser beundrende op paa sin Herre og Mester. „Han skal bare ha' Luft.“

„Ja,“ siger jeg, „den Fornemmelse kender jeg. „Den kommer gerne, naar man føler, man kunde flyve fra dem allesammen.“

„Det skal jeg garantere for,“ lyder Olsens Stemme. „Naar man ligger punkteret, saa er man lidt mere lammet.“

Vi kører ad vidunderlige, dunkle Alléer, langs Flod og Søer — en uendelig lang Række af lysende Vognlygter.

„Læg Mærke til de mange enarmede Chauffører,“ siger Fru Larsen.

„Enarmede?“

„Ja, den anden Arm har de om deres Dames Liv“.

„Naah — se dem i Badedragt dér,“ siger jeg, for at vise, at jeg har Øjnene med mig.

„Aa, det gaar da ikke ud over andre end dem selv. Men de Enarmede burde forbydes ved Lov.“

„Du glemmer vist, min Ven, at Du lever i et frit Land, hvor enhver har Lov til at . . .“ begynder Larsen, men i det samme udstøder han høje Raab af Ærgrelse over, at en anden Vogn var *lige ved* at knibe uden om hans. Det skal vi dog meget have os frabedt. Den Skandale er aldrig hændt endnu!

Ved en af Sørerne ligger en stærkt oplyst Pavillon, hvor et Hundredemands Orkester fra Minneapolis musicerer. Udenfor denne Pavillon er Automobilerne kørt sammen i en imponerende Park, paa snorlige Rækker, med en Tommes Afstand mellem hver Vogn. Her holder mange Tusinde Motorvogne, medens hvide Skikkelser inde i Vognene nyder den stille Aften, Musikken — og Benzinduften. Det er Byens Borgere, som trækker Vejret efter en „busy“ Dag.

„Den Lagkage skal vi ikke ind i,“ siger Larsen og kører videre langs Floden, den længst mulige Omvej hjem.

„Hvor mange Mil mon vi har kørt idag?“ spørger jeg.

„En Bagatel,“ lyder Svaret. „300 engelske. Det er ikke længere end fem Gange København—Korsør. *Hov* —! Naa, det var rart, han kunde humme sig, Skildpadde!“

EN AFTEN PAA „FREDENSBORG“

Naa, vil De ogsaa til Omaha," sagde en af mine Venner i Chicago. „Dér bliver De snart ked af at være. Naar De har hilst paa Brødegaards, kan De godt rejse videre“

Jeg skulde forlade Chicago om Aftenen, havde taget Afsked for denne Gang og tilbragte den sidste Timestid med at drysse rundt i Gaderne. Fik Lyst til en sidste „Forfriskning“ og standsede foran en „shop“, hvor der var udstillet smaa bayerske Pølser i Vinduet. Dem har jeg altid holdt meget af. Jeg tænkte paa Rundstykker og sur Sennop og gik ind og satte mig paa en af de høje Stole ved Skænken.

„A couple of sausages,“ bad jeg om.

„Yes, Sir!“ sagde en smilende Mulat-Opvarter. Saa løftede han Laaget af en stor forniklet Beholder, der stod i en Fordybning i Disken, stak sin Haand ned i dens dampende Indre og fremdrog to smaa, langagtige Franskbrød. I disse Brød skar han en Revne, hvorefter han gik til en anden Beholder og opfiskede to smaa, varme Pølser, som han anbragte i hver sin Revne i Brødet. Det saa i Grunden meget tiltalende ud, og jeg kunde tydelig mærke, at jeg var sulten. Jeg kiggede mig om efter Sennop, men før jeg fik Øje paa noget, der kunde ligne en Plat-de-menage, fik jeg Øje paa noget andet, der gjorde mig tavs. I stor Hast, saa hurtigt, at jeg ikke fik Tid til at skride ind, gik Mulat-

ten sidelæns fra Beholder til Beholder. Op af en tog han Melis, som han dryssede over Pølserne, op af en anden kogte Bønner, op af en tredie en Skefuld Pulver, jeg ikke kendte, op af en fjerde rødt Syltetøj, op af en femte den Sennop, jeg havde spejdet efter — *alt* blev klasket ned over Pølser og Brød. Tilsidst tog min Velynder to lange Strimler Agurker, anbragte dem øverst i den hele Menage, klemte Revnerne i Franskbrødene sammen, for at Surt og Sødt kunde indgaa en inderlig Forening, og satte derefter med et huldsaligt Smil de to Lækkerbidskener foran mig. Jeg kunde tydelig se, at han glædede sig paa mine Vegne.

Æv, der var ikke meget at redde hverken af Pølser eller Brød. Det hele Arrangement skulde spises uden Kniv og Gaffel, guffes ned i store Bidder. Jeg arbejdede mig forsigtigt frem i Smaabidder, men opgav paa Halvvejen, skyllede den afskyelige Smag ned med et Glas Mælk, betalte den forbavsende Mulat, der vel nok troede, at jeg var syg, og gik til Jernbanestationen for at hente min Billet.

Ekspedienten spurgte, som de plejer, om jeg ikke vilde livsforsikres. Jeg tænkte, om mit sidste Maaltid maaske havde sat sure Spor i mit Ansigt, og takkede med et høfligt Afslag. Men denne Billet-Ekspedient i Chicago var særlig energisk og gjorde mig opmærksom paa, at ifølge Statistiken blev der dræbt 10 Mennesker daglig ved Jernbaneulykker i De Forenede Stater. „De kan ogsaa ligge og dø af et Hjerteslag i Deres Køje, Sir, saa faar Deres Enke Forsikringssummen,“ sagde han opmuntrende og strakte sit Ansigt helt ud af Lemmen op i mit.

„De forbandede Pølser!“ mumlede jeg og gik ind i Toget.

Næste Morgen rullede Toget over Missouri-floden ind i Omaha, hvor jeg forblev i nogle Uger.

Det var Brødegaards og Lyngbys Skyld, at mit Ophold i Omaha ikke blev til den hastige Visit, som Vennen i Chicago havde spaaet

Ganske vist — at komme til Omaha fra Chicago er som at komme fra København ud til en Landsby.

Omaha har vel for Tiden et Par Hundrede Tusinde Indbyggere, saa Byen er ikke større, end at man kan staa paa Torvet udfor Court House, den højeste Plads i Byen, og se de grønne Træer ude paa Landet. Landevejen fra New York til San Francisco løber lige igennem Byen. Her er den altsaa Asfalt, klemtende, elektriske Sporvogne, enkelte Skyskrabere; men Vest for Byen taber Vejen sig i Prærien. De ældre Folk i Omaha husker jo Prærien tættere inde paa Livet, ja endnu i Firserne, da Brødegaard kom hertil, var Byen kun nogle faa lige, brede Gader i Øst, Vest, Syd og Nord, der alle gik ud i Et med det høje Græs.

Endnu kan man komme over Gadehjørnerne i Omaha uden at behøve at gaa med Livet i Hænderne som i de store Byer. Betjentene, der her har Negerblod i sig, har rigtignok begyndt at „dirigere“ Færdselen med Haandbevægelser efter Forbilledet i Storbyerne, men Systemet virker endnu lidt komisk i Omaha. Folk paa Gaden i Omaha har ligesom lidt mere Tid til at tænke sig om. Der er Plads til bønfaldende Mennesker paa Fortovet; Tiggere er ikke det rigtige Ord, for de beder kun med Øjnene. Og endda ikke med Øjnene, thi de er blinde. Foran sig holder de deres Hat eller en Blikdaase med Blyanter, men de færreste tager en Blyant, naar de „dropper“ en Mønt i Hatten.

Den Hilsen, jeg havde lovet at give til Brødegaard, afleverede jeg først telefonisk, da jeg hørte, at han var Re-

konvalescent efter en langvarig Sygdom. Men det varede ikke længe, før Fru Brødegaard selv hentede mig i deres Auto. Paa Vejen ud til Villaen tog vi en af Husets Venner, Overretssagfører Lyngby, med.

Fred Brødegaards Forretning ligger midt i Byen paa Hjørnet af Douglas og Sejstende Gade, kendt af hver — nej, det er ikke tilstrækkeligt at sige, at ethvert Menneske i Omaha kender den. *Braategard*, som det bløde danske Navn udtales her, har Venner over hele Nebraska, ja, fra Atlanterhavets til Stillehavets Kyst. Hans Forretning bestaar i at sælge Uhre og Juveléerer-Artikler, bl. a. Specialiteter „Forlovelsesringe, som bringer Lykke“; men selv fortæller han i sine godt opsatte Annoncer, at han handler med Tilfredshed. Kunderne skal være tilfredse med de fine Ting, de har faaet for Røverkøb, og naar Kassen gøres op om Aftenen, skal der ogsaa dèr ligge lidt Tilfredshed, som han kan tage med hjem til Familien. Kunderne er blevne hans Venner. Han faar daglig Breve fra dem, hvori det hedder: „Hello, Fred!“ eller „Kan Du huske, gamle Dreng!“ For Fred har været Midtpunktet i mange glade Fester, han har skabt Glæde om sig — og nu sidder han altsaa herude paa sit Landsted som Rekonvalescent.

Og hænger lidt med Næbbet?

Nej, slet ikke, i det mindste lader han sig ikke mærke med det, den gamle Bjørn. Han har jo nok tabt nogle Pund, men han havde, som han selv siger, nok af dem, og han er fuldstændig klar over, at den Mand, som har spist godt i mange Aar, som aldrig har nægtet sin kære Mave noget — til ham kommer, før eller senere, det kedelige Øjeblik, da Maven selv siger: Hold inde med Skydningen! Diæt altsaa! Paa langs i Sengen, min Ven! Men Fred

havde en Kæmpekonstitution og en ypperlig Sygeplejerske, hans egen Hustru, og idag staar han igen for Bordenden, ifærd med sin Yndlingsbeskæftigelse: at skære Kalvestegen for. En lækker Fedekalvesteg med Nyrestykke. Rundt om Bordet sidder lutter gode Venner, dør hans Svogre, dør hans gamle Svigerforældre — de kom til Amerika, fordi Fred fortalte dem, at her var godt at være. Sproget er dansk hele Bordet rundt, med et Stænk af syngende Svensk fra den 80-aarige Svigerpapa, og den røde, hjemmebryggede Vin funkler i Glassene. Og Vennen, Lyngby, rejser sig og taler, idet han ønsker Fred vel opstaaet, og Fred svarer i velvalgte Ord, at „nu gaar den godt igen“

Sikke Historier, han kunde fortælle, og sikke Sange, han fiskede frem af sin Hukommelseskiste, da vi efter Bordet sad derude i „Fredensborg“s Have — ja, for naturligvis hedder Freds Villa Fredensborg. Under Fortællingen af disse „Historier“, som jo nok er kommet til at staa i en skærere Glans med Aarene, gik Tanken tilbage til det lille Uhrmagerværksted i Assens, hvor hans Fader holdt ham saa stærkt i Ørene, at Sønnen en Dag, endnu før Læretiden var omme, tog imod et Tilbud om en Plads i Slagelse.

„Men da jeg kom til Slagelse,“ fortæller Brødegaard, „vilde Mesteren jo ikke ha' mig. Jeg var for ung. Og glad var jeg. For nu laa mine Drømmes Maal ikke saa langt borte. København vinkede. Jeg havde lige til Billetten og skrev hjem, at jeg tog ind for at søge Arbejde i København.“

Freds drastiske Beskrivelse af sine Eventyr i København og af en Tur til Dyrehavsbakken med andre glade Svende skal jeg, af Pladshensyn, gaa let hen over, blot nøjes med at antyde, at der for Dyrehaveturens Vedkommende fore-

kom en fantastisk Mængde „Udsmidninger“ deri. „Ja, vi var no'en sjove Kegler,“ siger Fred, idet han smiler lykkelig i Minderne. Men naturligvis gik Balladerne ikke i Længden. En skønne Dag arriverede den fornuftige Onkel, som ogsaa forekommer i Fred Brødegaards Historie, med en Hilsen fra den haabefulde Ynglings Far om, at nu maatte han hjem.

„Hvor sover Du?“ spurgte Onkelen og saa' sig om i det tomme Værelse.

„Dér!“ sagde Fred og pegede paa Tapétstrimlerne fra et Sadelmagerværksted ved Siden af.

„Se saa at faa Tøjet paa!“

„Javel, Onkel.“

„Hvor er Dit Tøj?“

„Her, Onkel,“ sagde Fred og aabnede Døren til Klædeskabet.

Derinde hang i ensom Majestæt en høj Hat og en Vest.

„Men hvor i Alverden er alt det dejlige Tøj blevet af, som Din Mor gav Dig med?“

„Her,“ sagde Fred og tog et Dusin Laanesedler op af Lommen. „Hatten og Vesten vilde de ikke laane paa.“

„Det er nok paa høje Tid, Du kommer hjem,“ sagde Onkelen.

Hjemkomsten til Assens var ikke nær saa morsom som Afrejsen. Fred fortæller, at han med den høje Hat ned i Panden og Frakkekraven op om Ørene sneg sig ad Baggyderne til Hjemmets Køkkendør. Da han aabnede Døren, saa' han sin Moder staa og rage ind i Komfuret med en Ildtang. Hun vendte sig om, gav et Skrig fra sig ved Synet af Sønnen i Vagabondens Skikkelse, og gav ham en kraftig Velkomst ved at slaa til den høje Hat med Ildtangen, saa Hatten dansede hen ad Køkkengulvet.

Hidkaldt ved Støjen stod nu Faderen i Døren til Uhrmagerværkstedet. Han tog „Drengen“ ind til sig, og efter nogen „Forhandling“ i Værkstedet gik Fred ind paa Betingelserne for at tages til Naade igen: Ikke ud af Huset, før han havde tjent saa mange Penge ved sit Arbejde, at alt hans pantsatte Tøj var løst hjem.

Dette blev Fred Brødegaards Lærepenge. Da han nogle Aar efter, drevet af en uovervindelig Trang til at komme ud i Verden, rejste til Amerika, kom der vel nok ogsaa lystige Stunder herovre, men han tabte ikke et Øjeblik sit Maal af Sigte. Han vilde arbejde sig frem til at blive en stor Forretningsmand. Han lærte det nyeste og bedste paa sit Fags Omraade, han fik, siger han, Lov til at tumle med mekaniske Problemer, som de ikke drømte om derhjemme i den stille Krog i Assens. „Men alligevel,“ tilføjer han og planter sin stærke Haand i Havebordet, „alligevel er det fra mit Hjem og fra det lille Uhrmagerværksted, at jeg har arvet de Evner, som efterhaanden satte mig ved Siden af de rigtige *Mænd* i Forretningsverdenen. Jeg faar mange Breve mellem Aar og Dag. Et af de bedste fik jeg for nogle Aar siden fra en Mand, som bestilte et Lommeuhr til sin Søn. Men, skrev han, det maa være lige saa godt som det, jeg engang købte hos Din Far — det gaar endnu!“

Kun nogle og tyve Aar gammel startede Brødegaard i Aaret 1884 sin egen Forretning i Præriebyen Omaha. Forretningen er stadig vokset. En Gang brændte han sig, da han oprettede Hundrede Filialer rundt om i Staterne. De gik ikke. Han kunde ikke overkomme at naa rundt til dem allesammen, og hvor der ingen „Fred“ var personlig tilstede, der blev heller ingen Handel. Men han havde Raad til at tage Skraldet, og siden har han taget rigelig

Revanche i en Sølvmine i det Sydlige. En Mine, som ingen Mennesker troede paa, men som Fred Brødegaard havde en lykkelig Anelse om vilde blive god, hvorfor han opkøbte Aktierne. Og *nu* giver Minen Sølv! Jo, Arbejde skal der til i Amerika, men Spil er ikke altid at foragte i

FRED BRØDEGAARDS HJEM I UDKANTEN AF OMAHA.

dette underlige Land, hvor Heldet endnu staar den Kække bi.

Vinen funkler paany i de skønt slebne Glas.

„Vinen vokser paa „Fredensborg“, er den ikke god,“ siger Brødegaard i Værtsglæde. „Skal vi synge en Sang, men en, vi alle kan synge — nej, ikke den om Amanda,“ tilføjer han og skæver skælmensk hen til Damerne. „Lad os faa „Dengang jeg drog afsted“. Det er en for Robert.“

Robert er Husets Søn, en 10 Aars Knægt, som det Amerikanske ikke har faaet Overhaand hos endnu. Da vi kommer til Linien:

Og derfor vil jeg slaas,

hører vi Drengen sætte Tryk paa Ordet *slaas*, til den største Oplivelse for Faderen, som betror mig, at den Dreng nok skal blive til noget!

Husets Datter, den blonde 14-aarige Anna Marie, spiller Violin inde i Stuen. De søde Toner bølger ud i Haven og vækker Minderne. Skumringen er for længe siden faldet paa, ikke en Vind rører sig i Haven. Ahorntræer og Birketræer staar rundt om som tavse Lytteposter. For femten Aar siden, da Brødegaard købte Jorden og byggede Huset, det første Hus her i Kvarteret, var her ikke en Busk, ikke et Træ. Brødegaards har selv beplantet den store skyggefulde Have. Der er hurtig Vækst i Tingene i Amerika. Og nu ligger der et smukt Villakvarter omkring Huset. „Fredensborg“ er blevet et Midtpunkt, hvor Venner gerne samles.

Jeg spørger Robert, om han har hørt Tale om Willemoes og hans Fødeby Assens.

„Om han *har*,“ siger Faderen halvt bebrejdende. „Ja, De kan stole paa, at Børnene har hørt om Assens, og de skal naturligvis ogsaa med derover, naar vi besøger Danmark. Jeg vil ha' *det Hele* med, naar jeg endelig skal besøge Danmark efter saa mange Aars Forløb. Jeg vil blive der et Aar, jeg vil opleve en dansk Jul igen, se Sneen ligge paa Markerne, jeg vil se Bøgen springe ud, og jeg vil se det danske Efteraar en Gang til. Og saa vil jeg naturligvis spadsere rundt i Assens, og om Natten vil jeg sove i det lille Gavlværelse. Gud vèd, om jeg ikke maa ligge med Benene ud af Vinduet!“

„Hvad er det for et lille Gavlværelse?“

„Kære, jeg har jo købt Huset derhjemme for længe siden. Nu bor der ganske vist andre Mennesker i det, men

det lille Gavlværelse, hvor jeg sov som Dreng, det skal staa og vente paa mig. Der vil jeg op og rende Hovedet imod Loftet! Og sove, bare for en Nat!

Og næste Dag vil jeg kigge indenfor paa Alderdomshjemmet, og jeg vil spørge de Gamle, om de kan huske den Pokkers Knægt til Frederik Brødegaard. Og saa vil jeg give dem allesammen Chokolade og Kager og en 10 Kroneseddel i Haanden"

„Det trænger de slet ikke mere til,“ bryder en af Svogrene forstyrrende ind.

„Stille,“ siger Brødegaard, „ikke pille ved Freds Drøm. Gu' trænger de. Jeg maa hellere sige Hundrede Kroner.“

„Ja, Du véd nok, hvordan den skal laves,“ lør Svogeren. „Du skal nok sørge for, at der kommer til at staa i de amerikanske Blade, at Fred gik rundt paa sin Fødeø og skænkede milde Gaver. Det bliver en storartet Reklame for Forretningen.“

„Maa vi ikke være her,“ siger Brødegaard lidt stødt, men bryder dog ved nærmere Eftertanke ud i en overgivnen Latter.

Jeg véd ikke, hvordan det gaar til, men lidt efter kommer jeg til at nævne kogte Rødspætter med Smørsauce og Persille.

„Oh, ti stille,“ siger Brødegaard og drager et dybt Suk. Men som om han finder en grusom Fryd i Selvpinselen, tilføjer han: „Og lange, nye Kartoffler.“

„Frisk gravede op i Haven,“ mumler jeg.

„Nej, nej,“ udbryder Brødegaard. „Lad os holde op. Jeg har Længsel efter den danske Mad efter fyrretyve Aars Forløb.“

„Og De har dog herude faaet alt, hvad De ønskede Dem.“

„Ja, men ikke paa *den* Maade. Dèr er Amerika langt tilbage“

„Ja,“ siger Lyngby, Præstesønnen, der har siddet tavs og bare lyttet, nu og da smilet, hvad jeg har set af Guldet i hans Mund. Han er inde i en anden Tankeverden. „Ja,“ kommer det fra hans blege, smalle Ansigt. „Hjem og gaa i Skoven og høre Fuglene synge. Hjem og ligge paa en Grøftekant og blive ung igen i Drømme. Hjem og se et godt Stykke paa Det kgl. Teater og saa herud igen.“

Lyngby og jeg følges ad hjem, og jeg lærer denne reserverede Mand at kende gennem en Bekendelse om, at han, der er Enkemand og ene, og hvis eneste Datter er anbragt paa en Kostskole i Kalifornien, at han i sine ensomme Stunder kan hulke, naar Tanken paa hastige Vinger flyver til Barndomshjemmet. Hvor er det amerikanske Pensionat fjernt i sit Væsen fra det fint kultiverede Hjem, hvor Familien i Spænding ventede paa en ny Bog af Ibsen, Bjørnson, Kielland. Saa tier han igen, Lyngby holder ikke af at tale om sig selv. Hellere tale om Brødegaard, som han berømmer som Menneske og trofast Ven. Brødegaards er et af Lyspunkterne i hans ensomme Liv.

Og saa naturligvis Arbejdet.

Lyngby er en af de mest søgte Sagførere i Omaha. At vinde en Sag i et vanskeligt Tilfælde kan jo virke opmuntrende. Og kan give gode Salærer? Det Spørgsmaal slaar Lyngby hen. Jeg lærer ham ikke helt at kende, saa længe jeg opholder mig i Omaha — jo, i Afskedens Stund, da han følger mig til Banen. Dèr møder vi paa Perronen en ung Mand, som bærer Uniform som Funktionær i det Offentliges Tjeneste. Lyngby hilser ham med et glad Udraab: *Goddag!* — og derefter et af de gode, gammeldags, danske Navne.

„Hvem var han?“ spørger jeg bagefter. Jeg véd godt, at i Amerika plejer man ikke at spørge, hvem eller hvad en Mand er, men Lyngbys Glæde ved at se ham var saa ægte, at den vakte min Interesse.

Og saa faar jeg at vide, at den Paagældende som syttenaarigt ungt Menneske blev impliceret i et Indbrudstyveri. Nogle slette Kammerater trak ham med ind i Forbrydelsen. Hans Fader, en hæderlig Næringsdrivende, gik til Lyngby og klagede grædende sin Sorg, og Sagføreren lovede at tage sig af Sønnens Sag, d. v. s. paa den Maade, at han vilde søge at ordne den underhaanden. Han sagde til ham: Du har Valget imellem Tugthus eller Frelse. Vil Du lade Dig hverve til Marinen, saa skal jeg gøre, hvad jeg formaar, for at Du kan slippe for Straf.

Den unge Mand indvilligede, og Lyngby gik til Byens Øvrighed samt til Modpartens Sagfører og fik dem overtalt til at lade Sagen falde paa Betingelse af, at den unge Mand opførte sig godt. Da dette var opnaaet, fulgte han ham selv til Hververkantoret og saa' ham blive indskrevet — — og for nogle Aar siden havde han den Glæde at se ham blive permitteret med et godt Skudsmaal og med en Medaille for Tapperhed i Krigen. Nu er den unge Mand ansat i en pæn Stilling, desuden lykkeligt gift, Fader til en lille Amerikaner. Han er paa den rigtige Vej fremad.

„Kan De se for Dem den anden Udviklingslinie,“ siger Lyngby. „Er det ikke morsomt at kunne være med til saadan noget? Tjene Penge, ja, det kan jo være meget rart, men at redde et Menneskeliv er dog mere værd. Hør, nu skal De passe paa, at Toget ikke kører fra Dem“

Jeg saa' ham vinke med Hatten længe og saa' Solen skinne paa Guldets i hans Mund. Og jeg kom i denne Afskedsstund til at tænke paa et Skilt, som en blind Kvinde i

Omaha, hvis faste Plads paa Fortovet jeg daglig passerede,
bar paa sit Bryst.

Paa Skiltet stod malet:

Smile, and the world smiles with you —
weep, and you weep alone.

(Smil, og Verden vil smile med Dig —
græd, og Du vil græde alene).

Et bittert Vers, som ofte slaar til; men heldigvis har
Digteren altsaa ikke altid Ret. .

MEJERIET „GODTHAAB.“

Enumclaw kendes neppe af mange Mennesker i Danmark, men i Seattle, i Staten Washington, kender man den. Enumclaw er en af Smaabyerne med en Fremtid ude i det frugtbare Land omkring det berømte Mount Rainier. Mit Hotel faar sin Mælk fra Enumclaw. Landet er et Farmland og et Frugtland med et vidunderligt Klima, dør skulde De tage ud, siger Konsul Lehmann til mig. Distriktet har ogsaa den Interesse, at der bor en Masse Danskere, som er kommet godt efter det. Og saa er Borgmesteren i Byen dansk. Hils ham fra mig!

Jeg kører derud, de 30 miles, med en af disse 20 Personers Vogne, som standser i de smaa Byer undervejs og sætter Passagerer af og paa. Kører igennem et af de smukkeste amerikanske Landskaber. Mod Vest Havet, mod Øst Bjerge og Skove, mod Syd det evigt sneklædte, 15,000 Fod høje Mount Rainier — og bag mig Seattle, Byen, der vokser og vokser. Byen, der reklamerer med at have „de højeste Huse i Verden“ — udenfor New York. De har begyndt at hugge godt i Skovene. Bjørnene er draget imod Nord, op i Kanadas Bjergskove. Nybyggerne tømrer nu deres Boliger op, hvor tidligere Vildtet og Indianerne delte Herredømmet Og dør ligger altsaa Enumclaw, Byen med Indianernavnet og en dansk Borgmester.

Borgmester og Bankdirektør Johansen tager imod mig i sin Bank. Han har ikke megen Tid til sin Raadighed, fordi Halvdelen af Bankens Personale, d. v. s. Kassereren, har Ferie. „Men det gør ikke noget,“ siger han, „vi gaar ud paa Gaden og finder en anden Dansker. Hvis min Bror er herinde, kan han tage Dig rundt. Han er Manden, naar Du vil se paa Farme.“

Paa Mejeriet finder vi baade Borgmesterens Broder og en anden Dansker, der præsenteres som Miller. De er begge Farmere, og begge vil gerne have mig med hjem, da de hører, jeg er en Landsmand. Hvad skal vi stille op med det?

„Ja, hvad skal vi gøre ved det?“ siger Borgmester-Broderen, der sidder i sin Mælke-Car med en Kasket paa Hovedet med Foret koket vendt udad. Rundt om Kasketten er anbragt et Baand, der reklamerer for Verdens bedste Sæbe. „Hvad skal vi gøre ved det?“ gentager han med en Skælm i Øjet. „Naar de andre hører, at Du har været her, saa bliver de kede af, at Du ikke har besøgt dem.“

„Hvor bor de andre?“ spørger jeg.

„No'en i O. C. Ole og no'en paa Christianshavn.“

„*Saa*h,“ siger jeg. „Men saa bliver vi vel nødt til at skynde os.“

Efter nogen Parlateren ender det med, at jeg maa dele mig. Borgmester-Broderen vil køre mig ud til O. C. Ole, som jeg glæder mig meget til at se, og efter Rundturen vil Miller vente paa mig udenfor Banken.

I Mælke-Caren tøffer vi saa ud til O. C. Ole, der viser sig at være en Landsby med Indianernavnet Ocheole.

Kommen igennem Landsbyen siger Borgmester-Broderen til mig, at vi gør bedst i at se ind til Hans Peter Nielsen.

„La' vi det,“ svarer jeg.

Vognen standser udenfor en smuk lille Farm. Stuehuset er i Villastil med Frugthave og Blomsterhave foran, og bagved ses Lader og Stalde.

„Far Hans!“ raaber Borgmester-Broderen.

„Ja, hvad er der?“ lyder en Stemme inde bag Huset.

„Her er en Mand, der vil hilse paa Dig.“

„Hvem er det?“

„Kom ud og se.“

En rødmosset, kraftigt bygget Mand med rødblondt dansk Overskæg kommer ud og misser med Øjnene mod Solen. Da han erfarer mit Ærinde, maa vi jo indenfor og se paa Tingene. Her samles saa efterhaanden endel af de andre danske Farmere, men de vender Tingene lidt paa Hovedet, idet de bombarderer mig med Spørgsmaal om Forholdene hjemme i Danmark. De er vist ikke go'e, vel? Der er ikke mange af dem, som ønsker at bytte tilbage igen. De har været Tjenestekarle hjemme og sidder nu trygt paa deres Eget.

Far Hans fortæller, at han er født i Nørre Vilstrup ved Vejle. Han emigrerede i sin Tid som de fleste andre Emigranter i en ubestemmelig Drøm om at faa det *bedre*, bedre end en Karl, der ikke saa' anden Fremtid end at arbejde for andre. Hvad har han saa drevet det til her? Hans Farm er paa 15 acres Land og 8 Køer. Det er, hvad han og hans Kone i deres barnløse Ægteskab kan overkomme. Mere bryder han sig ikke om. Han er tilfreds. Og umaadelig ligevægtig i Sindet. Om han bor som Farmer ved Vejle Fjord eller i Staten Washington ved Stillehavets Kyst, er ham ligemeget.

Far Hans er af de lykkelige Emigranter, i hvis Bryst det ikke svier af Længsel.

„Se,“ siger han og peger paa den sneklædte Bjergkegle
 -- „dèr kan Munkebjerg alligevel ikke være i Vognen.“

— — —

Miller har ventet mig med Utaalmodighed. Med ham kører jeg ud over Landet Christianshavn, som de danske Farmere har givet dette Navn, fordi der bor et Par Farmere fra nævnte københavnske Bydel dèr.

„Dèr bor Hansen,“ siger Miller, „dèr bor Frederiksen, dèr bor Carl Jensen, dèr bor Poulsen, dèr bor Jørgen Nielsen, dèr bor Christian Nielsen.“ Han peger til højre og venstre. „Hello, Missis Hansen, how do you do?“ „Jo Tak,“ svarer en ung Kone, som skyder en Barnevogn foran sig paa Landevejen. „Og dèr henne,“ peger Miller, „bor Julius F. Miller, det er mig — født Møller altsaa.“

„Er I allerede dèr? Velkommen!“ siger Farmerkonen og stikker Hovedet ud af Døren. „Middagsmaden er ikke færdig endnu.“

„Gør ikke noget, Mutter, vi har mange Ting at snakke om.“

Jeg ser, at Julius Møller har malet *Good Hope Dairy* (Mejeriet Godthaab) paa sin Mælke-Car.

„Hvorfor har De det?“ spørger jeg.

„Fordi jeg har givet Stedet Navn efter Godthaabsvejen, hvor jeg gik i Skole,“ siger han og blinker med et Par muntre Øjne bag de cirkelrunde Brilleglas. „Jeg kan ikke prale af at være Københavner med K., men jeg er en gammel Københavnerdreng, det er jeg. Bevare mig vel, hvor *har* jeg været med i mange Slag.“

„Hvad for Slag?“

„Dem kender Du vel osse, fra Du selv gik i Skole,“ siger han og faar Taarer i Øjnene af Rørelse. „Da vi tævede hinanden med store Knipler, Københavnerdrengene imod

Frederiksbergerne. Husker Du Jænerne? De fine Frederiksbergere fik jo paa Snuden. *Det* var Slag. Der var En engang, som døde, men det var jo ikke Meningen."

"Naa, De har været med i de berømte Slag," siger jeg.

"Ja, og dem har jeg saamænd tidt tænkt paa, da jeg senere hen kom med for Alvor."

"De har været med i Krigen?"

"Ja, men ikke i *denne*. Da var jeg for gammel. De vilde ikke ha' mig, skønt jeg meldte mig. Men maa vi ikke hellere gaa frem i „genologisk“ Orden?"

"Jo," siger jeg, „det er maaske bedre. Hvornaar rejste De hjemme fra?"

"Jeg var ikke mere end 12 Aar gammel. Ser De, min Far var Klædeskærer paa Rubens Fabriker. I. H. Ruben. Javel, Eta'sraaden. Dèr har vi været allesammen, jeg osse. Min Onkel osse, min Fætter osse; her ska' De se min Fætters Bil'je, han har nu en *stor* Stilling, han er vist Direktør eller saadan no'et. Men jeg stak altsaa hjemmefra, det vil sige, stak og stak, jeg ku' godt ha' be'et hjemme, men der var en Mand i Amerika, som at jeg kendte, og ham skrev jeg til, og han svarede, at jeg skulde komme og sendte mig Billetten. Og da jeg havde Billetten, var de jo nødt til og la'me rejse. New York saa' jeg ikke meget til, lige ind i et Train, der gik til Nebraska, og dèr midt inde i Nebraska stod min Ven.

Naa, er det Dig, sagde han.

Ja, sagde jeg, det er mig.

Hos ham lærte jeg at malke en Ko. Men jeg skiftede ellers fra Plads til Plads for at se noget nyt. Et Sted var jeg dog i seks Aar. Saa kom Krigen med Spanien i 98. Det var jo lige no'et for mig. Jeg melder mig og kommer til Filippinerne og lærer at skyde og hænge Mennesker."

„Ogsaa hænge?“

„Ja, en Dag faar vi jo fat i no'en spanske Kanutter, som har dræbt seks af vores Kammerater, mens de sov. Dem hang vi. Jeg var Underkorporal og skulde aabne Faldlemmen. Cuba kom jeg osse til, først i 98 og senere under Oprøret i 1906. Da var jeg allerede gift, men jeg har altid gerne villet være med, hvor der var no'et at ordne. Saa fik jeg jo osse Pensionen. Og saa disse her. Se, hvad Onkel Sam har givet mig.“

Møller viser mig tre Krigsmedailler i smukke, brogede Baand.

„Dem tager De vel paa ved festlige Lejligheder?“

„Ja, de to havde jeg jo paa, da jeg i 1902 rejste hjem til Danmark og forlovede mig med min Kone. Jeg kom her tilbage i Marts, hun kom i September.“

„Naa, saa havde De Farmen i Stand til Indtoget?“

„Farmen, ak, Gud Fader bevare mig vel. Nej, jeg blev Sporvognskonduktør i New York et Aar — nu fik jeg New York at se — saa blev jeg Mælkekusk, og saa fik jeg pludselig saadan en Lyst til Vestkysten. Her skulde jo være saadan et storartet Klima. Altsaa ruslede vi tvers igennem Amerika med to smaa Pigeboern paa Skødet. Jeg bed mig straks fast paa en Farm, hvor jeg rendte en Plads som Bestyrer. Paa samme Tid købte jeg Kartoffler og solgte dem igen, og da jeg nu havde min Kone ved Siden af mig og Smaaboern i Stuen, saa var det jo om at lægge Penge op. Og det gjorde vi.

Saa kommer der en Dag en Mand og tilbyder mig denne Farm for 10,000 Dollars. Den er paa 52 acres. Hvor skal jeg skaffe de Penge fra? siger jeg. Lav den til en Mælkefarm, siger han, og betal mig Pengene efterhaanden. Og nu havde jeg jo lært at malke en Ko, og Maskinerne kendte

jeg jo osse, og saa slog jeg til. Her er en Masse Arbejde, men det gaar alligevel uden Hjælp. Min Kone er morderlig flink og Børnene osse. Der sku' jo bare ha' været et Par Drengene imellem, men det er flinke Tøse, dem er jeg ikke narret med."

"Ja, nu er Middagsmaden saa paa Bordet," siger Fru Møller indbydende og viser sig i Døren.

Medens vi spiser, fortsætter Julius Møller sin Beretning.

"Det er en meget rig Mand, der havde Farmen, saa for ham spiller det i og for sig ingen Trille, om han faar de aftalte 500 Dollars hvert Aar. Men han *faar* dem hvert Aar. Saa længe vi allesammen er raske — lad mig sige det i en god Time, indskyder Møller og banker under Bordet — saa skal den nok skære. Slæv er det min Salighed, men kan Du forstaa, at det er ti Tusinde Gange bedre end at være Arbejdsmand i København."

I Stuen staar en mægtig Julekaktus, som jeg beundrer.

"Det er en Aflægger hjemmefra," siger Fru Møller. Den stammer fra en af Nørrebro's Sidegader. Hun selv er Københavnerinde og havde ikke set stort af Verden, før Julius kom og ordnede det Hele for hende. Hun husker dog tydelig, at hun engang havde været paa en Gaatur til Roskilde.

"Til Roskilde — det var en lang Spadseretur."

"Ja, det *tror* hun," siger Manden og lægger en arbejdsstærk og kærlig Næve ovenpaa sin Kones Haand. "Det *tror* hun. Hun var ude paa Roskilde Landevej, det er det Hele. Var det ikke Damhuskroen, Du kom til?"

"Jo, rigtigt," siger Farmerkone, "det var *det*, den hed. Vi havde selv vores Smørrebrød med og sad i Baghaven."

Da vi har drukket Kaffen — Farmer Julius F. Miller drikker den pietetsfuldt af Underkoppen — gaar vi ud og

ser paa Farmbruget. Den tidligere Godthaabsvejsdreng viser mig med Stolthed sin Tractor og sine Maskiner, som han kender ud og ind og kan reparere selv, naar det skal være. Bygningerne er holdt i fin Orden. En meget stor Køkkenhave optager den nærmeste Plads ved Farmhuset, hvorefter de frodige Marker breder sig med Alfalfa (Lucerne), Græs, Havre, og Byg. I Haven har Køerne lavet en slem Ravage om Natten. Sikken'en Re'lighed! siger Møller og peger paa en væltet Indhegning, nedtrampede Jordbærbede og afgnavede Kaalstokke.

Paa Vejen ud i Marken møder vi Yersey Køerne, som drager hjemad i Følelsen af, at det lakker ad Malletid. Møller standser Koen, som gaar i Spidsen, og snakker til den:

„Er det Dig, May, som har lavet den Historie for mig inat med Haven? Ja, Du ryster paa Hovedet, Din Rad, men det er nok Dig! — Hun fører altid an i Gavtyvestregerne,“ forklarer han mig. „Jeg tror, jeg skal lukke dem ind i den Indhegning dèr, saa slaar vi et Par Brædder for. Vil De gi' mig et Nap med Brædderne?“

Køerne spreder sig paa det nye Græsstykke, og vi staar og glæder os over deres Ædelyst. Jeg tæller sytten Malkekøer og en halv Snes Stykker Ungkvæg. I et andet Indelukke gaar en ung og en ældre Tyr. „Den gamle skal replaceres,“ siger Møller. „Nyt Blod maa der til.“

Og han tilføjer stolt:

„Vi har selv „rejst“ alle Køerne fra Kalve, og de maler storartet allesammen.“

„Hvad faar De for Mælken?“

„9 Cents Potten. Igaar satte de Prisen 2½ Cent op i Byen, men *det* mærkede jeg bare ikke no'et til.“

„Hvorfor sætter De da saa ikke selv Prisen op?“

„Næ, det kan ikke nytte. Der vil altid være Folk, som er villige til at sælge til den gamle Pris. Vi mangler en Andelsforening, det er det, vi gør.“

„Saa lav en.“

„Well, men det koster Tid, og ingen af Farmerne har Tid, vi er jo min Salighed spændt for fra Morgen til Aften. Men vent nu bare, til jeg har faaet min Høst ind iaar, saa tænker jeg næsten, jeg faar Raad til at holde en Mand fra næste Aar. Se, hvor Byggen er tung, den hænger næsten altfor meget med Næbbet. Men Jorden faar jo osse al den Gødning, vi ka' naa og køre ud. Og se Alfalfa'en! Jeg vil vædde syv stegte Rødspætter paa, at Du finder ikke Mage til den i Danmark. Den dør ovre er ikke saa kraftig, den har nemlig kun faaet Hestegødning.“

„Og denne?“

„Dejlig Komøj,“ siger den gamle Københavnerdreng og plirer fornøjet bag Brilleglassene.

„Men det var det, jeg kom fra, at naar jeg kan faa en Mand til at hjælpe mig herhjemme, saa kan jeg selv gøre mere ud af min Mælkeforretning. Jeg kan sælge *majet* mere Mælk, end vi selv laver. Jeg maa hver evige eneste Dag købe Mælk for ikke at risikere at være udsolgt. Et Navn som Good Hope Dairy hjælper meget. Og ser De, saa har jeg jo anbragt denne sanitære Sælluløjt Kapsel over Flasken. Det gir en fin Vare. Og saa glemmer man aldrig Navnet. Folk de ringer og ringer. Det gir jo no'et i Kassen. Men det er jo heller ikke nok med de 500 Daler, som jeg skal af med hvert Aar — der sku' jo osse gerne lægges en Skilling op. Og det bir der.“

„Til Deres gamle Dage?“

„Tjah, og saa har vi nu tænkt paa, min Kone og mig, at vores Sølvbryllup om fem Aar det skal holdes hjemme.“

Der skal gamle Godthaabsdrengene med til den Historie! Det glæder vi os Begge vældigt til. Og det giver Fut i Arbejdet, naar man har no'et og glæde sig til."

"Skulde saa Børnene med?"

"Nej, det bliver der ikke Raad til. Min Kone og mig. Børnene maa de nøjes med at se paa et Fotografi. De er jo osse Amerikanere."

Da vi kommer tilbage til Haven, ser jeg et lille Bøgetræ neden for Verandaen.

"Det er en Sjældenhed at se et Bøgetræ herude," siger jeg.

"Ja, ikke? Men det er osse fra Charlottenlund a'," svarer Julius Møller og stryger Haanden hen over Bladene. "Det var en af vores Bekendte, som tog no'en Bøgekærner med herud, og dem lagde vi jo ned. Der er flere danske Farmere her omkring, som har dem."

Vi ruller tilbage til Enumclaw, forbi Hansens, Jensens, Frederiksens, Nielsens Farme. Smaa Stykker Danmark i fremmed Jord. Det er jo Hensigten med Bøgetræet, at der skal staa en Drømmebænk derunder engang. Thi Drømmen kommer, ogsaa hos dem, i hvem der nu kun er Trang til Virke. Julie, det mindste Pigebarn, staar paa Vognens Sidetrin og springer jevnlig af med en Flaske Mælk, da vi først kommer ind, hvor Villaerne begynder. Ind med en fyldt Flaske og ud med en tom. Benene gaar under hende som Trommestikker. Hun hjælper sin Far med at lægge Penge op til Sølvbryllupsrejsen.

"Hils nu derhjemme!" raaber Julius Møller til mig, idet jeg skifter fra Mælke-Car'en over i Automobilen, som skal føre mig tilbage til Seattle. "Og fortæl dem, at den gamle Dreng fra Godthaabsvejen klarer Ærterne stolt!"

FRA SAN FRANCISCO TIL PALO ALTO

Vent De kuns lidt med den Hønsefarm, naar De ikke „V har skrevet, at De kommer paa en bestemt Dag. De skal først se San Francisco, den er nok værd at se. *Jeg mener, at det er den smukkeste By i Verden.*“

Det er den danske Hotelejer Sommer, som sidder ved Rattet i sin Luksusvogn og giver mig gode Dessiner. I tre stive Klokketimer har denne Mand, der ved første Øjekast minder om en grublende Videnskabsmand, kørt mig rundt i San Francisco og Omegn, Bjerg op, Bjerg ned, for at vise mig Udsigterne fra alle Højdepunkterne. Vi har dvælet ved Roald Amundsens „Gjøa“, der staar trukket op bag Strandpromenaden som en Gave fra den berømte Rejsende. En Kvase, mere syner den ikke, men den var altsaa stor nok til at bære et Verdensnavn. Vi har været langt ude ad Beach'en (Stranden) og hørt Stillehavet brøle. Og nu fordyber vi os i den vidunderligt smukke Golden Gate Park, der skyder sig som en Kile op over Bjergene og deler Byen i to Dele.

„Her kører jeg gerne ind, naar jeg er blaa,“ siger Sommer (Blue, blaa, betyder ogsaa nedtrykt). „Holde her og se paa Dyrene, det giver Fred i Sindet. Se nu den Slette dèr, hvor mange Faar og Lam vil De anslaa, at der græsser dèr?“

„Fire Hundrede, med et rundt Tal.“

„Ja, er det ikke grand, her i en Park midt inde i Byen. Der er jo ingen foreign, hvad kalder De det, Fremmed, som vil tro, at dette her er en Park. Nu kører vi hen og ser paa Moskusokserne og saa paa Hjorterne, men først skal De høre en story om disse Lam her. Jeg kører herind en Dag med en Fremmed, en stor Farmer fra faraway, langt væk. Og jeg standser og viser ham Lammene. Jeg kalder dem nu altid *mine Lam*, fordi jeg holder saa meget af dem. Han kommer ogsaa til at synes godt om dem, og han var nu saadan smart og expeditious, saa han siger: Skal vi handle? Hvor meget vil Du give for Lammene? spørger jeg for sport. Han tager en view og siger 4000 Dollars. No, Sir, siger jeg, five, altsaa fem Tusinde, stadig for joke, hvad kalder De det, Spøg. Men tror De ikke, han slaar til og siger alright, og dèr sidder jeg. Jeg maatte give en dinner for den Historie“

„Look!“ siger Sommer, da vi holder og ser paa de græssende Moskusokser. „Kan man ikke blive i godt Humør af at se paa Dyrene? Naar du er blaa, saa gaa ud i Naturen, siger Digteren.“

„Javel,“ indrømmer jeg, „men hænder det saa ofte, at De er blaa? De sidder jo og har det godt paa Deres ældre Dage.“

„Det kommer heller ikke saa ofte *nu*,“ siger Hotelejereren. „Men det stammer vel fra Maven, fra den Gang, da jeg levede af en Kop Kaffe tre Gange om Dagen.“

„Hvad tjente De Deres første Penge paa?“

„Mine første Penge over here,“ siger Sommer og blinker bag Guldbillerne, „det ligger langt tilbage, Sir. Jeg landede i New York den 1ste Maj 1885, som ingen Ting, De véd. Rejsepengene slog til til Illinois. Dèr tjente jeg mine første Dollars. Da jeg havde nok til at komme vi-

dere for, rejste jeg til Honduras i Central Amerika, men dør talte Folk kun Spansk, saa jeg blev der ikke længere end en Maaned. Derfra til New Orleans, saa til Alabama, De forstaar jo nok, at jeg tog fat paa, hvad der var. I Alabama var det mest med Jernbanearbejde. Da jeg havde Penge nok, rejste jeg til Kalifornien, fra Kalifornien til Oregon; jeg arbejdede ved Savmøller i Skovene og i Guldminer, men der blev ikke rigtig noget til mig selv. Saa gik jeg tilbage til San Francisco, hvor jeg satte op en grocery, hvad kalder De det, en Urtekræmmer Forretning. Saa lavede jeg et Vadskeri. Jeg var den første Mand i San Francisco, som kørte rundt med min egen Car og hentede Folks Tøj til Vadsk. Saa fik jeg en Bar og en til, og det var en god Vej to make money, hvad kalder De det, tjene Penge. Jeg smagte aldrig Spiritus selv, undtagen et Glas Vin; ellers var jeg Temperance Mand.“

„De har ikke Bar’erne mere?“

„Nej, dem gav jeg op. Nu har jeg kuns Hotellet.“

„Synes De bedst om at leve i Kalifornien?“

„Ja, jeg lider Kalifornien bedst af alle Placer. I de sydlige Stater er der for varmt. Her vil jeg blive til min Død. Jeg savner ingen Ting. Jeg har aldrig brudt mig om at spende Penge. Det eneste, jeg giver Penge ud paa, er min Car. Naar jeg har puttet min gamle Mor ind i Vognen og kører ud paa Landet, saa er jeg glad.“

„Jeg vidste ikke, at Deres Moder levede herude.“

„Jo, men hun viser sig ikke. Hun er snart 90 og baade blind og tunghør, saa hun har aldrig lært at tale et engelsk Ord. Øjnene har jeg prøvet alle mulige Glasser for, men der er ikke noget, der hjælper. Jo, baade min Far og min Mor fik jeg herud, men min Far er død for længe siden.“

„Man siger, at De har hjulpet mange Landsmænd, naar de var i Bekneb.“

„*Hwa'?*“ udbryder Sommer, for første Gang med ægte dansk Betoning, og drejer Hovedet om imod mig med et Ryk.

„Man siger,“ gentager jeg, „at De har hjulpet mange Landsmænd, naar de stod og manglede.“

„Det har jeg maaske. Jeg har trustet en Del, er det det, De mener. Men jeg gør det ikke mere, for jeg har losset altfor mange Penge i den Vej. Man faar dem ikke igen. Og man kender jo ikke Folk. Her i Frisco kan en Mand godt gaa for at være fattig, selv om han er Millionær. De kan tro, her lever mange Millionærer, som De ikke kan se det paa. Gaa De ind til Hansen, som har Caféen nogle Blokke fra mig. Han gaar selv og serverer med hvidt Forklæde paa, som dengang han var Opvarter i Jylland, og hans Kone staar ved Kasseapparatet. Det er godt Stof, De faar derinde. Og saa skriver han paa Spisekortet, at Priserne er billige. Det er Vejen, man bliver rig paa. De skal ikke købe shares, hvad kalder De det, Aktier, hvis De ikke har Forstand paa de Ting.“

„Den *dog* var lige ved at komme galt afsted,“ siger Sommer bekymret, men rolig, da vi kører til Hotellet. „Løse Køtere, de kalder dem, er nok til at gøre mig blaa. Jeg er ellers meget kold, naar jeg kører, for jeg ved jo, at Folk flytter sig, men Køtere løber lige ind paa Car'en. Jeg kørte engang en over, som Manden forlangte 100 Dollars for. Han gik til Retten, men jeg producede jo Vidner, og de fortalte, at hvis jeg ikke havde kørt den Køter over, saa maatte jeg ha' svungen stærkt til Siden, og *dér* løb et lille Barn over Gaden. Saa maatte Manden droppe Sagen, hvad kalder De det, dryppe, la' falle.“

Se de lange Rækker af Huse dør. De blev opført efter Earth-quaket i 1906, hvad kalder De det, Jordskælv. Det er en dansk Murer, der har opført dem. Han er ogsaa mange Gange Millionær."

"Ogsaa?"

"Yes, vi talte før om Hansen."

"Kan man blive Millionær som Hønsefarmer?" spørger jeg lidt efter.

"Aa, De tænker paa Deres Hønsefarmerske. Nu skal jeg sige Dem en Ting. Telefonér derud for en appointment, hvad kalder De det, et Møde, saa kører jeg Dem derud imorgen, jeg har netop et Ærinde i Palo alto, og saa kan De jo selv spørge hende ad. Men beforehand vil jeg sige Dem, at jeg tror det ikke, no, Sir!"

— — —

Palo alto, „den høje Pæl“, Dig glemmer jeg ikke, smilende By.

Palo alto dukker ikke op som en pludselig Skønheds-aabenbaring. Den er et Led i Kæden, en Perle paa Snoren. Byerne den Vej ind i Landet er alle skønne, fordi de er saa lidt „amerikanske“. Hvis Du kommer til San Francisco efter at have rejst længe og set meget, og Du føler Dig rejsetræt og blaseret, skal Du køre ind i Kalifornien. Du løber kun én Risiko, men en stor: at det Ønske sænker sig dybt i Dit Sind: Her vil jeg blive

Jeg har købt Billet til en af de langtgaaende Auto'er. Fra det Øjeblik, jeg har sat mig op i Vognen, behøver jeg kun at nyde, skal ikke sidde og spørge, hvad *det* nu er for en By, for at passe at komme af paa det rigtige Sted. Byens Navn staar hvert Sted malet paa den blomstersmykkede, om Aftenen af elektriske Lamper oplyste Bue, der hvælver sig tværs over Vejen. En lille Triumfbue. Her

ligger jeg! raaber Byen mig imøde, se, hvor smuk jeg er. Her ligger Palo alto. „Den høje Pæl“ har jeg nogen tidforvejen set rage op over de andre Træer. Den var tidligere det højeste Træ i Skoven, nu en kullet Fyrrestamme, hæget om og holdt kunstigt i Live. Thi Folkeovertroen fortæller fra Spaniernes Tid, at naar dette Træ falder, vil Landet blive hjemsøgt af Hungersnød. Det har neppe nogen Fare. Haardt skulde det gaa til, hvis dette frugtbare Land tørrede ud. Sommeren kan være meget tør. Der er i denne Juli Maaned ikke meget Græs paa Markerne, men naar Regnen kommer, giver Jorden Hundrede Fold. Jeg ser Vindruerne gløde og Appelsinerne flamme af Sol, Sol.

Fru Dora Dyre møder mig paa Byens Torv og byder mig velkommen til Palo alto. Hun er helt i Hvidt, med Sølv i Haaret, og solbrunet, gnistrende af Sundhed. Latteren er den samme frejdige som for de mange Aar siden i København.

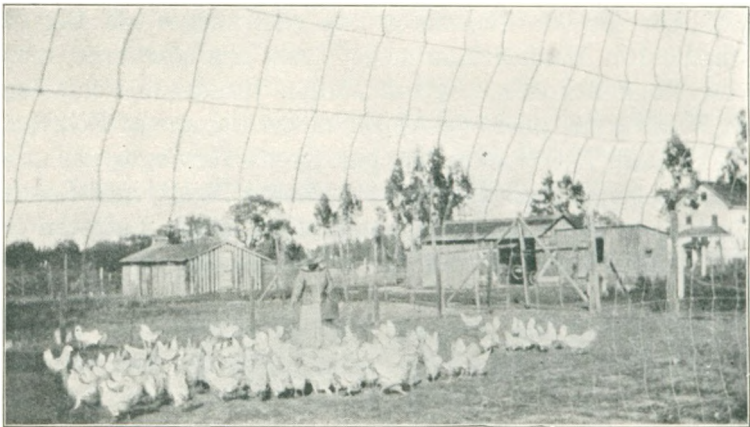
„Jeg har et Par Smaaærinder at besørge, før vi kan køre hjem til mit Skur,“ siger hun, „gider De ikke nok gaa med? Her gaar vi ind, her skulde vi gerne have lidt Drikker De Kaffe eller The? Jeg skal sige Dem, jeg fører ikke Husholdning selv, det kan jeg ikke for min Død fordrage, jeg spiser hos min Broder og Svigerinde. Og saa lidt Brød til Kaffen. Det faar vi herinde. Hvad Slags Kager vil De have? Nej, se, Goddag! Maa jeg ikke præsentere Dem for denne unge, danske Dame, hun er kommen dumpende herover muttersalene, men hun klarer sig fint. Hun har lovet, at naar hun næste Gang besøger mig, saa kommer hun tilhest glem det ikke, Lille!“

Fru Dyre faar Pakkenellikerne i sin Taske, og vi kommer til Sæde i hendes Vogn. Derefter kører vi ad en Omvej hjem til Skuret. Fruen vil vise mig Seværdighederne,

Universitetet, rejst af Milliardæren Stanford — en hel By i Byen, med Lærer-Boligerne dryssede malerisk rundt i en Paradishave — og jeg skal naturligvis se San Francisco-Millionærernes Villaer.

Vi kører igennem en Allé af skyggefulde Eucalyptus Træer.

„Den minder mig saa meget om Jægersborg Allé,“ si-

I ET HJØRNE AF HØNSEFARMEN.

ger Dora Dyre. „Derfor kører jeg altid denne Vej, naar jeg er alene. Min Broder holder ikke af at komme denne Vej. Han bliver noget saa ondsksfuld, naar han ser de dejlige Rhododendron Grupper inde i Haverne. Se, er det ikke bedaarende?“

„Det er som en Drøm,“ siger jeg. . . . „Bor De sammen med Deres Broder?“

„Ja, det vil sige, han og min Svigerinde har deres Hus, og jeg har mit Skur ved Siden af. De vil ikke være længe om at opdage, at han er lidt sær. Men han er ellers et

fint Menneske. Nu skal vi bare et lille Stykke op ad Bjerget, saa er vi der. Her er Slinger, lad mig endelig huske at fortælle Dem om det."

"Her er det," siger Fru Dyre ligesom undskyldende og styrer Automobilen ind imellem to Træhuse, der blot mangler lidt Farve for at tage sig ud. Bag Husene ligger lange Træskure med Indhegninger, hvor hvide Høns med røde Kamme skinner helt blændende i Solen, saa mange er der. En ældre Mand med Farmerskæg og bredskygget Straahat staar udenfor et Materialskur, beskæftiget med at slaa nogle Brædder sammen til en firkantet Ramme. Fem Hunde af vidt forskellige Racer ligger i hans Nærhed og hiver efter Vejret. Tre graa Kattekillinger leger med en Bold.

"Det er min Broder," siger Fru Dyre og præsenterer derefter sin Gæst.

"Naa," siger Broderen, forhenværende Dentist Justesen, og maaler mig fra Støvlerne op til Hatten og tilbage igen. Mere siger han ikke straks. Men efter en Pause tilføjer han, for at sige en Behagelighed: "De ligner Sokrates."

"Tænk," siger jeg, "det synes jeg egentlig ikke."

Fru Dyre hvisker til mig, at jeg ikke skal sige Broderen imod.

"Er det en Mistbænk, De er ved at lave?" spørger jeg.

"Nej," siger Justesen afgjort. Men tilføjer: "Hvad er en Mistbænk for noget, det husker jeg ikke."

"En forcing frame," forklarer jeg.

"Hæ! Til Radiser, hvad! Her vokser ingen Radiser om Sommeren i Kalifornien."

Pause.

„Hvorfor gaar Hønsene ikke ude?“ spørger jeg. „Og piller Grønt.“

„Hønsene kan ikke gaa ude for Naboerne,“ siger Fru Dyre.

Justesen ler mig ind i Ansigtet.

„Hæhæhæ! Og piller Grønt. Der vokser ingen Grønt i Kalifornien.“

„Næ, vel ikke paa denne Tid af Aaret. Det tænkte jeg ikke over.“

„De har vist ikke meget Forstand paa Høns.“

„Kun lidt. Vi har jo ikke saa store Hønsefarme i Danmark.“

„Skal vi ikke gaa hen og kigge paa Dyrene,“ foreslaar Fru Dyre.

„De er røde og hvide,“ siger jeg, idet vi gaar fra Broderen. Og jeg kan ikke lade være med spøgende at tilføje: „Det er vel af gammel-patriotiske Hensyn?“

„Hæhæhæ!“ skoggerler Justesen. „Hæhæhæ!“

„Næ,“ siger Fru Dyre, „det er jo altsaa, fordi det er de bedste Æglæggere.“

„Hvor mange Høns er der?“

„Hvor mange tror De?“

„Det bliver det rene Gætteværk. En fem Tusinde Stykker, antager jeg.“

„Akkurat det dobbelte. Og det tredobbelte, naar vi regner Kyllingerne med. Kom, skal De se Kyllingerne.“

Vi kommer ind i de hvidkalkede Huse, hvor Kyllingerne gaar efter Størrelse, lige fra de nylig udklækkede, dunede Smaatingester, som Fru Dyre tager dobbelte Haandfulde op af og lader løbe imellem Fingrene, som en Vare, der skal sigtes. Disse Smaa lærer straks at staa paa egne Ben. Instinktets siger dem, at de gør bedst i at holde sig i Nær-

heden af den Varmeovn, der rugede dem ud. Her er ingen Mor til at brede Vingerne over dem og klukke for dem og finde Føden til dem. Føden ligger forøvrigt drysset rigeligt omkring dem.

Drag en Sammenligning til Husmandshønen i det lille Land, Kyllingemoderen, som der er skrevet Eventyr om for Børnene og digtet om til Brug i Læsebogen. Et af Versene rinder mig i Hu:

Mor, jeg fryser om mine Ben,
og jeg har traadt i en Rendesten,
og jeg er sulten, og jeg er træt

Forhistorisk her. Alt det, den gammeldags, rare Høne har at pylre om og ordne, det kendes ikke her. Kyllingerne maa værs'god huske, at de er født i Amerika, og Hønsene har bare at lægge Æg. Faar en Høne Nykker og bliver „skruk“, saa i Suppegryden med den!

„Betaler en saadan Hønsefarm sig godt?“ spørger jeg.

„Nu'er vi jo tre, der skal leve af den, men den giver dog et pænt lille Overskud. Ellers skulde da Søren og ikke jeg have med det at gøre.

„De interesserer Dem maaske ikke videre for Høns?“

„For Høns!“ siger Fru Dyre og vrænger lidt paa Ordet.

„Nej, det ved Grød, jeg ikke gør.“

„Men hvorfor . . . ?“

„Lad os gaa ind i mit Skur,“ indbyder Fruen, „dèr sidder vi saa rart i Fred og Ro.“

Skuret — det er nu Koketteri af Dora Dyre at kalde sit Hus et Skur. Der er vel ikke ofret stort paa det Ydre, men det Indre er nydeligt og smagfuldt indrettet som en Verandastue og en større Dagligstue. Bag denne ligger

et ganske lille Dukkekøkken. Enkelte antike Møbler fra Fru Dyres Barndomshjem smykker Rummene, og paa Væggene hænger Billeder af danske, literære Navne fra Firserne og Halvfemserne, deriblandt et legemstort Portræt i Olie af Fru Dyre som ung Pige. Smukke Tæpper, Bronceting og en stor kamæleonfarvet „Uro“ fra Østen giver det lille Eneboerhjem en ejendommelig Kolorit.

„Her har De det jo hyggeligt,“ siger jeg.

„Her kan jeg være for mig selv,“ svarer Dora Dyre.

„Hvorfor tog De til Kalifornien og blev Hønsefarmer?“ spørger jeg.

„Ja — hvordan gaar det til, at vi Mennesker drives sammen og drives fra hinanden igen? Hvis De gider høre, vil jeg gerne fortælle Dem min Historie.“

Og hun fortæller mig sin Historie, som ligner saa mange andre dramatiske Historier. Men lidt videre omkring end saa mange andre Kvinder maatte *hun* flyve. Hun brød selv Broen af og rejste ud — „for at finde noget“. „Jeg gamle Kone,“ siger hun smilende og ryster paa Hovedet.

„Paa min Rejse,“ fortsætter hun, „kom jeg ogsaa til min Broder og Svigerinde her. Vi syntes godt om hinanden. Jeg bildte mig ind, at de især syntes godt om mit lyse Humør. Det har jeg, trods alt, ikke mistet. Og véd De hvad, jeg tænkte, at her i Kalifornien maatte man da blive som født paany. Altid Sommer. Jeg kan sidde her paa Verandaen i Januar Maaned uden at behøve at tænde Ovn. Naa, men vi aftalte saa at gaa i Kompagni om Hønsefarmen; og jeg *blev* og byggede mit Skur.

Men er det ikke underligt. Naar Mennesker er borte fra hinanden og kun ser hinanden i Glimt, det vil altsaa sige ikke kender hinanden, saa længes de mod hinanden.

Og naar de saa kommer sammen for godt, som de siger herovre, saa gaar man og ser sig gal i Hovedet paa hinanden. Menneskene skulde leve hver for sig, jo, naar de bliver gamle. Selvfølgelig kendte jeg ikke min Broder, jeg véd bare, at paa Bunden er han en fin Natur. Han er vel med Aarene blevet sur paa hele Menneskeheden. Hvorfor? Fordi saa mange Folk herovre har tjent Penge og han ikke. Han ærgrer sig sort over, at han ikke har været smart nok. Derfor kreperer det ham ogsaa at se rige Folks Boliger. *Hun* er blevet lige saadan. I Grunden et storartet Menneske, men hun ler aldrig. De er lige sure begge to. Er det ikke vanvittigt?"

„Det kan ikke være Hønsene, der en Overgang lægger for faa Æg?"

„Ogsaa det, naturligvis. Det ene med det andet. Men ser De, jeg vil *ikke* visne her og blive sur ogsaa. Nu var jeg netop kommet mig saa dejligt. Jeg har jo min Datter i Amerika, fortalte jeg Dem, derfor vil jeg helst blive herovre. Jeg kan ikke tænke mig at forlade Kalifornien igen. Jeg finder nok noget. Jeg er snart vant til at starte."

„Danmark tænker De ikke at komme tilbage til?"

„Uh, nej, op og ned ad Strøget igen, jeg kunde ikke holde Tanken ud. Jeg er ogsaa overbevist om, at de er blevet gamle og sure, alle mine Venner derhjemme. De, man virkelig holdt af, er borte. Nej, jeg føler ingen Glæde ved Tanken hjem."

„Kukkelurer De alene herinde, naar De har fodret af og samlet Æg?"

„Naa, nej, jeg har faaet en Kreds af gode Venner, som besøger mig i min Ensomhed. Naar vi saa morer os herinde, er der dødsensstille ovre i min Broders Hus. Nu

gaar De pænt over og siger Farvel, men lad være at drille ham med at sige Tak for idag."

„Deres Svigerinde faar jeg ikke at se?"

„Nej, hun holder sig inde, naar her er Fremmede i Skuret."

— — —

„Jeg kommer for at sige Dem Farvel," sagde jeg til Justesen og klappede den Hund, der laa ham nærmest.

„Hvad hedder den Hund?"

„Den hedder Ekskejser Wilhelm."

„Det minder mig om Manden hjemme i Danmark, der fik en Bøde, fordi han kaldte sin Hund Estrup."

„Hæ," sagde Justesen, „De véd, at Byen hedder Snerpe, men De véd ikke, hvor den snerper hen! Det var en Indsender, som spurgte i et Provinsblad, om han havde Lov til at give sin Hund Konsejlspræsidentens Navn. Historien melder slet ikke noget om, hvorvidt Hunden fik Navnet. Og Historien melder altsaa heller ikke noget om nogen Bøde."

„Naa, var det det Hele?"

„Ja, det var det Hele."

„Saa Farvel," gentog jeg.

„Farvel," sagde Justesen.

Det var først, da jeg var paa Hjemvejen, at jeg kom i Tanker om, at Fru Dyre helt havde glemt at fortælle mig om Slangerne.

SIRUPSKONGEN OG HANS VEN

Kontoret er en Suite Værelser til Gaden i et af Chicagos største Hoteller. Her træffer man Sirupskongen — hvis man træffer ham, thi han er en af de mest rejsende Danskere, jeg har mødt i Amerika. Hvad han fortalte mig under mine Ophold i Chicago kom derfor i Smaabidder, en Dag lidt, en anden Dag lidt igen. Den Mand havde ikke Tid til at sætte sig mageligt til Rette og fortælle Historie.

Men her er, hvad jeg fik samlet sammen.

Et Ungdomsliv i Danmark, med stormende Lyst til at leve Livet. Hvor „Søren“ kom ind i Stuen, holdt Glæden sit Indtog paa samme Tid. Som Knøjs havde han været ude at sejle, og Søen drog hans letbevægelige Sind saa stærkt, at han besluttede at læse til Styrmands-Eksamen. Han dumper nok, tænkte Faderen og lod ham faa sin Vilje, idet han ikke troede, at Sønnen vilde kunne holde Tanken om Eksamensbordet ud. Men da Eksamen blev klaret med Glans, og hans Linie saaledes syntes afstukket, fandt alligevel Faderen, den gamle Stiftsfysikus i den fornemme Provinsby, at Sønnen burde blive i Land. Det usikre Liv paa Søen var, i hans Øjne, næppe et Liv, der i Længden kunde tilfredsstille en Ætling af den gamle Slægt, som i Generationer havde talt ansete Videnskabsmænd og Embedsmænd. Og „Søren“ blev da i Land og kom i Vej som Forretningsmand, blev Leder af en Fabrik, startet som et

Aktieselskab. Men en Dag endte det med, at Fabriken gik fallit. . . .

Og saa laa Amerika jo derovre, Mulighedernes Land. Genoprejsningslandet.

Sirupskongen fortæller mig, at han „arbejdede“ sig over, hvad han jo havde let ved som Styrmand. Og saa kastede han sig ud i Arbejdet, men ikke blindt. Da han paa Rejsen over Atlanterhavet stod paa Broen, medens hans unge Hustru og en lille Pige sov dernede i en af Kahytterne, bed han Tænderne sammen og aflagde det Løfte, at han nok skulde gøre sin gamle Fader Ære.

Under Ophold i Tyskland havde han lært at brygge Øl, og hans første „job“ i Amerika blev da en Assistentplads paa et Bryggeri, hvor han tjente 16 Dollars om Ugen. Samtidig uddannede han sig videre paa en af de bedste Bryggerskoler, og da han havde lært, hvad dèr var at lære, fortsatte han Studier og Eksperimenter paa egen Haand, d. v. s. i sit eget lille Hjemme-Laboratorium, hvor ingen kunde lære *ham* Kunsten af. Det var netop paa det kritiske Tidspunkt, da den vældige Øl-Industri i De Forenede Stater truedes af en alvorlig Fare — Forbudsfare. Vor nye Mand paa Markedet vejrede, at Forbudet vilde komme, og rustede sig til at tage imod det. Han sad i sit Laboratorium Dag og Nat og opfandt her sin egen Sirups-Sammensætning og sin egen Bryggemetode. Og da Forbudet kom og standsede den ene Bryggerivirksomhed efter den anden, greb den nye Mand sin Chance. Skal vi have „Afholdsøl“, ræsonnerede han, maa det smage som virkeligt Øl, ellers vænnes Amerikanerne af med at drikke Øl, og han startede derfor resolut et Selskab til Udnyttelse af Sirup'en og den nye Bryggemetode.

„Vi var tre Partnere,“ fortæller han. „Jeg selv havde 500

Dollars til at begynde med, men de andre havde en Del mere. Den ene af dem var forresten min forrige Chef. Han fik ordnet en Bankkredit paa 40,000 Dollars, og saa — ja, saa kan det nok være, at vi lavede Sirup! Resultatet var efter syv Ugers Forløb et rent Overskud *til hver* paa 8000 Dollars. Det gik jo ikke, kan De nok forstaa.”

„Nej, det forstaaer jeg ikke. Gik det ikke?”

„Nej, selvfølgelig, jeg var jo paa dette Tidspunkt fuldstændig klar over, at det var den rigtige Vej, jeg var inde paa, og hvorfor skulde jeg gøre de to andre til Millionærer? *Saa derfor købte jeg dem ud.* Det kneb, og det blev naturligvis lidt dyrt, for de var jo heller ikke blinde. Men hvor lettede det, da jeg stod alene og følte mine egne Kræfter. Det første, jeg foretog mig, da jeg kom oven paa, var at sende alt, hvad jeg kunde undvære, hjem til Danmark, til de Mennesker, som havde tabt Penge, da min Fabriksvirksomhed gik itu. Der blev rent Land bag mig, forstaaer De. Jeg vilde gerne kunne komme til Danmark med løftet Pande“.

„Sirupskongen“ er vist ikke et Navn, han selv har tænkt sig skulde heftes til hans Person, men han er kaldt det med Rette. Hvor han kommer hen i Amerika, gør han Forretning med sin Sirup. Han er, hvad Amerikanerne forstaaer at vurdere, en talentfuld Sælger, lynsnar i Vendingen, d. v. s. ikke længe om at komme til den Plads, hvor hans Nærværelse kræves; dertil vennesæl og munter, hvad ikke alle Forretningsmænd i U. S. A. kan prale af at være. Paa Overfladen let „amerikaniseret“ er han i Sjælen dansk og i Besiddelse af Danskens bedste Egenskaber. Sine Venner glemmer han ikke. Blandt de Mennesker, han har knyttet til sin Virksomhed, er hans Foresatte fra hans første Plads i Amerika. „Ham, der udbetalte mig 16 Dollars om

Ugen," siger Sirupskongen og smiler. „Han faar her 250 Dollars om Maaneden.“

I den første Tid havde Sirupskongen syv Agenter ude i Staterne for at sælge Produktet, men samtidig rejste han selv for at indarbejde Varen, og efter et halvt Aars Forløb

SIRUPSKONGEN OG HANS FRUE.

gjorde han det interessante Regnestykke, at medens de syv Agenter tilsammen afsatte 32 Procent af Produktionen, solgte han selv de 68 Procent. Facit blev, at han lod Agenterne gaa, og siden har Sirupskongen været sin egen Rejsende, men med faste Repræsentanter rundt om i De Forenede Stater. Sin egen Rejsende, det vil sige, at han i den bedste Sæson, om Foraaret og om Sommeren, næsten altid ligger paa Rejse. Et Aar var han otte Gange frem og tilbage mellem New York og San

Francisco. Rejserne er naturligvis lagt saaledes, at Natten tilbringes i Sovevogn. Dagen er skabt til Arbejde. Han har sin egen Auto staaende i de Byer, hvor han hyppigst kommer. Den Dag, jeg traf ham, brugte to Hundrede amerikanske Bryggerier hans Sirup og hans Bryggetode. Men han var ikke standset ved U. S. A. Nu er han inde ogsaa paa det evropæiske Ølmarked og paa Markedet i de asiatiske Lande. Paa sit Felt er han Konge.

Og til at naa dette Maal har han kun brugt elleve Aar. Han er endnu ung.

Nogle vil maaske tro, at en saadan Mand ikke faar megen Tid til at tænke paa sin egen Familie, endside til at sende Tanker hjem til Danmark.

Men det modsatte er Tilfældet. En Mand af Sirupskongens Støbning har faaet Tid til meget netop paa disse to værdifulde Omraader.

Det virker som en Fortryllelse efter en travl Dag at køre med ham hjem langs Michigan Søen til Villaen i den stille Evanstone By. Villaen er købt, som den stod, stikker ikke af i det Ydre fra de andre fornemt kølige Huse, har heller ikke Navn efter nogen Plet i Danmark. Men kom indenfor og se et *dansk* Hjem — se af Boghylderne og af den gode Kunst paa Væggene, at det er et Hjem med nedarvet dansk Kultur. Det er især ved det, der findes *paa Væggene*, at Forskellen træder frem mellem et velhavende amerikansk og et velhavende dansk-amerikansk Hjem. Amerikanerne kan nøjes med Glansbilleder, medens de gamle Kulturfolk føler en dyb Glæde i at se Kunsten i deres Hjem. Her finder jeg et virkeligt *Hvilested* imellem Sirupskongens Rejser. Dronningen er dansk, den unge Prinsesse er dansk og den lille Prins er dansk. Ingen Fremmedord, ingen fremmed *Tone*.

„Skal Sønnen være Amerikaner?“ spørger jeg Sirupskongen.

„Nej,“ kommer Svaret, „det Offer vil jeg ikke bringe Amerika, ikke nu, senere kan han selv vælge. Han er nu i den Alder, da jeg maa tage en Beslutning for ham. Han maa hjem paa en Kostskole i Danmark. Tag ikke Fejl af den Ting, at jeg véd, jeg staar i Taknemmelighedsgæld til Amerika, som gav mig Albuerum og gode Vilkaar, men jeg

skylder alligevel Danmark meget mere. Min Plads for Arbejde er her, men . . . ja, hvoraf mærker vi, hvor vi hører *hjemme*? Derfor rejser vi jevnlige en Tur til Danmark, men jeg føler, at disse „Ture“ er for lidt, og jeg omgaaes nu med Planer om at bo den halve Tid af Aaret i Amerika, den anden halve Tid i Danmark. Jeg længes altfor meget efter min Fødeegn og min jydsk Gaard, til at jeg kan spise mig selv af med nogle tilfældige Rejser.“

Da Opgangen kom, tænkte Sirupskongen, at her i Amerika lod Livet sig leve. Amerika kan byde sin Mand alt, naar han har Penge nok. Han købte to smaa Øer i en Sø oppe i det Nordlige og kaldte dem ved sin Slægts Navn og opførte et Ferie-Blokhus paa den ene af Øerne. Og didop drager han med Familien i Ferien for at fiske paa amerikansk, selv røge eller riste sin Middagsmad, nyde det ubundne og primitive Liv. Men . . . i Stilheden stiger Billederne fra Heden frem. Hvad er et amerikansk Rigmands-Blokhus, selv om det staar paa Ens egen Ø, og denne Ø bærer Ens eget Navn — hvad er det Hele imod Blichers Hede, naar Lyngen blomstrer, og de smaa Klokkeblomster kalder hjem, hjem, hjem! Kom hjem at vandre med Bøssen paa Nakken ud over de dugvaade Marker. Hunden venter . . . Og Tanken flyver til Faderens Grav derinde paa den stille Provins-Kirkegaard, hvor et pragtfuldt Mindesmærke nu er rejst af Sønnen, som *arbejdede* sig ud. . . .

Paa samme Maade suger det i Vennens Bryst. Sirupskongen har muligvis mange Venner, i det mindste mange, der gerne vilde kalde sig det; men en af hans bedste Venner er den Landsmand, han har ved sin Side paa Kontoret, og som varetager hans Forretninger, naar han er paa Rejse. Sirupskongens Ven er Brygger som han selv. Og

medens hans Bryggerier ligger stille under Forbudsperioden, sidder ogsaa han i sit Laboratorium og sysler med *sin* Opfindelse og har en Dag sin „soft drink“ færdig. Han præsenterer den paa Markedet i en festlig Kulør og under det klingende Navn „Carola“ — og Drikken gaar i Amerikanerne, der prøver alt nyt og akcepterer det, hvis det er fikst.

Hvad Bryggerkongens Ven har betydet for den danske Koloni i Chicago, er ingen ringe Ting. Nu ligger det nogle Aar tilbage i Tiden, da han og hans Frue var Arrangører af de festlige Dilettantforestillinger, som de Danske flokkedes om; men endnu gaar der Ry af dem; ikke mindst af den Aften, da Danskerne fyldte selve Garrick Teater, som rummer 1800 Mennesker, til Esmanns „Den kære Familie“. Billedet af Sirupskongens Ven som Kammerjunker Claës hænger over en Hædersplads i Fruens Værelse, oven over en Hylde, hvor jeg ser en lille simpel Syæske, i hvis Laag staar skaaret *Himmelbjerget*. Den lille Bakke, De véd, i det lille Land dér langt borte, Drømmeland. Paa Hæderspladsen i hans eget Værelse hænger den danske Konges Billede med egenhændig Hilsen som Tak for skønne Minder om en uforglemmelig historisk Dag, Dansk-Amerikanernes Dag paa Aarhus Udstillingen. Forøvrigt er Sirupskongens Ven ikke Jyde, men Københavner med K., hvilket blandt Dansk-Amerikanerne rangerer *næsten* lige saa højt som

EN AF SIRUPSKONGENS ØER.

den jyske Afstamning. Hans Sønner er Amerikanere, men holder svært meget af Danmark. Æblet falder ikke langt fra Stammen. Den ældste Søn ligner i den Grad Faderen som ung, at han en Dag paa Østergade i København, altsaa under et Besøg i Danmark, blev standset af en Mand med Udraabet: „De maa være en Søn af min Ven Carl Antonsen, som jeg ikke har mødt i mange Aar!“

Paa Klaveret staar en Figur af dansk Porcellæn, forestillende Pjerrot, og over Instrumentet hænger det kendte Billede af Prins Ferdinand paa Volden. Nu lader Gramolaen Cornelius' Røst runge . . . men hvad hører jeg derefter, den amerikanske Krigssang „Over there“. Den Sang, som henrev Amerikanerne, men som de heller ikke glemmer at fortælle om, at den gjorde sin Komponist til Millionær paa et Aar.

Vi har spist en dansk Middag hos Sirupskongens Ven, og Stemningen har hele Tiden været dansk. Jeg har gættet forgæves paa, hvor Fruen er født i Danmark — *dansk* er hun, kan jeg høre, men fra hvilken Landsdel — jeg gætter fra Lolland til Nørrebro, men giver fortabt og faar at vide, at hun er født i Helsingborg. Men hun emigrerede i en meget ung Alder over Sundet. „Vi har kendt hinanden, fra jeg var halvandet Aar,“ siger Fruen, og Manden forsikrer, at hun ligner sig selv endnu. „Naar vi kører i Sporvogn med vore Sønner, er Folk sommetider optagne af at spekulere over, hvad *jeg* kan være til de andre,“ siger han og simulerer den gamle, „for de kan jo nok regne ud, at min Kone er Søster til Sønnerne.“

Stemningen er altsaa dansk og hyggelig. Men saa toner Sangen „Over there“, og begge Forældrene giver sig til at fortælle om de Dage, da Sønnerne *gik med*. Da Tele-

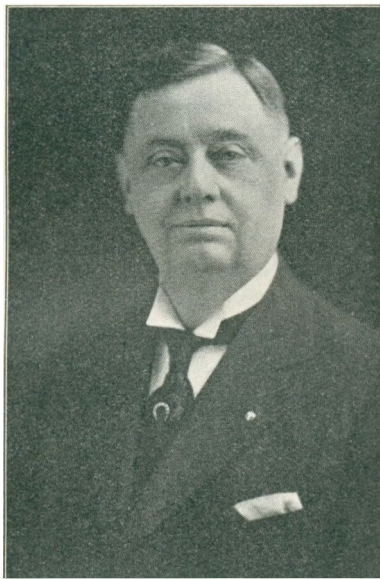
grammet kom fra den ældste Søn, der laa en Dagsrejse borte i „Camp Grant“ og lærte at skyde. Et jublende Telegram: „Vi skal til France — good bye, ma'm!“ Den næstældste Søn rejste til Lejren for at se Broderen drage afsted, og han kom hjem og fortalte, fyldt af Begejstring, om, hvordan de Bortdragende var bleven overdyngede med Blomster og Fingerkys af unge Piger Saa forstod Forældrene jo, at ogsaa han vilde afsted.

Og saa kom, fortæller de med fjerne Øjne, de lange Ventedage, de lange Pauser imellem Brevene, lange for dem derhjemme. Men saa kom ogsaa Gensynet.

„Over there“ spiller Grammolaen, og nu synger baade Far og Mor med, mens Øjnene tindrer ved Tanken om den Indsats, der blev givet.

Fuldblods-Amerikanere
— hvor kunde det tænkes andet?

Da jeg tager Afsked med Sirupskongen og hans Ven, er de optagne af Planer om en Fællesrejse til Danmark — den første Rejse, hvor de Begge kan være borte paa samme Tid. De glæder sig som to store, danske Feriebørn, længes efter Sørejsen, Smørrebrødet, den kolde, blinkende Snaps, store og smaa Forventninger imellem hinanden. Vel er, i

DIREKTØR CARL ANTONSEN, CHICAGO.

Parentes bemærket, deres „Kælder“ i Orden, men det er jo ikke *det*, det er jo ikke det samme, Kære! Naa, men højt over alle Feriebørnsforventningerne staar Tanken om Hanstholm Fyr, det første Glimt, Øjet, der blinker dem i Møde fra det slumrende Land.

Vi sidder og spiser Lunch efter en rask Svømmetur i Illinois Athletic Club, sidder i Halv-Negligé ved et Bord ved Kanten af Bassinet. Interiøret er altsaa amerikansk nok. Dets Kolorit forstærkes ved, at Badeinspektøren hyp-pigt sætter en ny Plade i Sving paa Grammofonen.

„Mon det var en Mand eller en Kvinde, der sang?“ spørger jeg efter et Numer, som lød lidt grødet.

„Jeg véd det saamænd ikke,“ svarer Sirupskongen med et fraværende Blik, „jeg hørte ikke efter. Jeg var i Jylland.“

Og jeg, som troede, vi sad paa Michigan Avenue.

„THE MILLIONAIRE TRAMP“

Hvem var han?
Og hvad vilde han?

Det første Spørgsmaal blev aldrig besvaret, men paa det andet gav han selv Svar under sin omflakkende Tilværelse i De Forenede Stater.

Han var et Par og tyve Aar, da han landede i Amerika. Om Faderen hed det sig, at han var en kendt Politiker i Danmark, men hans Navn blev aldrig røbet. Fra det Øjeblik, Sønnen satte Foden paa Amerikas Jord, kaldte han sig William Newman. Rimeligvis for dermed at understrege i sin egen Bevidsthed, at han var en ny Mand, og at et nyt Liv skulde begyndes.

Ikke længe efter hans Ankomst til Amerika, brød Krigen ud med Spanien, og Newman meldte sig straks som Frivillig. Han, der var en stor og kraftig Skikkelse, kom hjem fra Filippinerne, prydet med Medailler, og med et svækket Helbred. En Læge i Krigen havde betroet ham, at det var Tuberkulose, og at han rimeligvis ikke havde mange Aar tilbage at leve i. Haardt Arbejde taalte han ikke mere. Skovhugst, som han havde taget fat paa før Felttoget, forbød sig af sig selv. Saa var det, at Newman blev „tramp“, en Vandrør og Landstryger.

Det begyndte med, at han stillede sig op paa et Hjørne og talte. Det er et Hverdagssyn i de amerikanske Byer:

En Mand paa en Trækasse, talende, eller rettere raabende, med store Fagter. Fodgængere standser uvilkaarligt og lytter. Det er et sundt Karaktertræk hos Amerikanerne, at de standser et Øjeblik for at høre, om Manden paa Kassen har noget nyt at fortælle dem. Opdager de, at det er noget Vaas, han opvarter med — hvad de i de fleste Tilfælde opdager meget hurtigt — haster de videre; men har Vedkommende virkelig noget paa Hjerte, bliver de staaende og lytter.

Newman har selv fortalt, at da den Tanke en Dag slog ned i ham, at han vilde være vandrende Folketaler, var hele hans Pengebeholdning skrumpet ind til 5 Cts., og han øjnede ingen Udvej til at skaffe sig Mad eller Tag over Hovedet, da hans Logisværtinde havde sagt ham op. Han gik ind paa en Café og købte for sin sidste „nickel“ en Kop Kaffe. Da den var drukket, bad han Værten om Til ladelse til at laane en Stol. Med den gik han ud paa Gaden, stillede Stolen ved Fortovets Kant, stod op paa Stolen og begyndte at tale:

Ladies and gentlemen!

Newmans kønne Skikkelse med Skottehuen paa Snur vakte Opmærksomhed, og nogle enkelte standsede for at høre efter. Newman var i dette Øjeblik ikke paa det Rene med, hvad han skulde sige; han ventede en Inspiration. Og saa slog Planeten Mars ned i hans Hjerne. Disse Mennesker vilde vist blive forbavsede, naar han gav sig til at fortælle dem om Mars! Han havde for ikke længe siden læst en Artikel i et Magasin om dette Himmellegeme, og lidt af denne Artikels Indhold serverede han nu med en Tilsætning af causerende Betragtninger over Livet „her-nede og histoppe“, som fik Folk til at spidse Øren. Hvad er han for en Fyr? tænkte de. Newman var velklædt,

talte flydende Engelsk, gjorde helt igennem Indtryk af at stamme fra Godtfolk. Midt i Talen dæmrede der i Talerens Bevidsthed noget om, at han maatte se at finde en passende Udgang, en Mening med sin Optræden, og det lidt hurtigt, før Tilhørerne begyndte at fortrække. Da fik han i Ud-kanten af den lille Forsamling Øje paa en Mor med nogle pjaltede Børn, og med Et forandrede han sin Tale, idet han drejede ind paa et socialt Spor og talte om Forskellen mellem Fattig og Rig. Den Forskel, som vi alle burde hjælpe til at udjevne. . . .

Hvis Newman nu havde stemt Tonen op, vilde de fleste med lidt Penge i Lommen være gaaet deres Vej i den Tanke, at det var jo bare den gamle Lektie, Manden kørte frem med. Men Newman kom dem i Forkøbet ved at række sin Hat frem og sige med sit vindende Smil: *Dine* Penge er ogsaa *mine* Penge — giv mig nogle af *Dine* Penge til de Fattige!

En Del i Flokken betalte, som en lille Anerkendelse for Foredraget om Planeten Mars. Høsten ved dette første Møde beløb sig til halvanden Dollars, af dem gav Newman den fattige Kone Dollar'en, medens han for sin egen Mund beholdt de 50 Cents. Saa havde han til Mad og Logis, og han vidste nu ogsaa, hvad Vej han skulde slaa ind paa.

Næste Dag talte han paa et andet Hjørne, og da der ikke var flere Gadehjørner i Byen, rejste han til en anden By. Allevegne delte han Overskudet ud til de Fattige. Selv brød han sig kun om at have til Dagen og Vejen.

I Løbet af et Aarstid var Newman en trænet Taler. For at faa Afveksling begyndte han nu at interviewe kendte Mænd om deres Syn paa sociale Spørgsmaal, og naar han f. Eks. kunde begynde et Møde med Ordene: Igaar fortalte

Mark Twain mig — saa var Opmærksomheden med det samme skabt om hans egne Ord.

Det tager Tid at blive en kendt Skikkelse i Amerika. Newman blev det. Bladene bragte hans Billede, naar han kom til en ny By, og da en Avis engang havde givet ham Kælenavnet „The Millionaire Tramp“ (Millionær-Landstrygeren), blev dette Navn hængende ved hans Person og Virksomhed.

Da William Newman først havde opnaaet Populariteten, blev han mere og mere den bevidste Agitator, som talte for sundere Fængsler, sundere Børnehjem, og for Afskaffelse af det skadelige Børnearbejde. Han kendte, hvad han talte om. Det blev, efterhaanden som Newman kom rundt til alle Staterne, Hundreder af Fængsler, han fik Tilladelse til at besøge, og Resultatet af disse Besøg blev idelige Opfordringer til at forbedre Fangerne ved at give dem menneskelige Kaar. Det skyldtes saaledes Newman, at unge Mennesker, der første Gang kom i Fængsel, blev forskaaede for at dele Rum med gamle, forhærdede Forbrydere. Ligeledes fik han forbedret Sundhedsforholdene i mange Hospitaler og Optagelseshjem for fattige Børn. Bladene bragte hans Ord og Tanker videre, thi selv blev han aldrig nogen Pennens Mand, men han havde en lykkelig Evne til at faa andre interesserede for de Opgaver, der laa ham paa Hjerte. Blandt andre blev Jack London og Forfatteren Geo. Allan England hans gode Venner og Hjælpere til at faa nogle af Samfunds Reformerne gennemført.

Fra Gadehjørnerne var Newman forlængst rykket ind i Foredragssalene, ligesom han ikke sjælden talte i Fængsler og paa Hospitaler. Han var stolt den Dag, da han opnaaede et Honorar paa 50 Dollars. Det blev til mange Kopper Kaffe og mange Piber Tobak til Fangerne!

En Jernbanebillet har Newman aldrig betalt. I Begyndelsen kørte han som Fripassager paa Fragttogene, saadan som Amerikas Tusinder af „tramps“ har faaet Lov til at gøre. Paa denne Maade lærte han de nederste Lag i Befolkningen at kende, hørte om mangan Livsskæbne, som han skrev sig bag Øret. Senere hen, naar „The Millionaire Tramp“ agtede sig paa Rejse, gik han op til Jernbaneledelsen og fik udvirket et Fripas.

Newman, hvis Helbred under disse stadige Rejser led meget, opnaaede dog ogsaa at komme til Evropa. En kort Tid opholdt han sig i Danmark, hvor han erfarede, at hans Fader var død, og hvor han forgæves søgte efter sin Moder. Evropa-Opholdet benyttede han iøvrigt til at opsøge Tolstoj, Maxim Gorki, Bernhard Shaw og Marie Corelli. De var alle stærkt interesserede i at høre hans Beretninger om Mørkelivet i Amerika — og i deres modtagelige Sind dryppedes der vel en Draabe af den frederiksbergske Drengs Hjerteblod.

I flere Aar arbejdede Newman sammen med Dansk-Amerikaneren Jacob A. Riis som Foredragsholder i Kampen for at reformere Fængsels-Systemerne og Retsplejen.

Dér maa *Du* ud! sagde Riis, naar der kom Bud om en Uretfærdighed fra en eller anden Kant i det store Rige. Og Newman satte sig i Toget og rullede syg, men kampberedt, afsted til Operationsfeltet — saaledes en Gang til Omaha, hvor han fik udvirket en uskyldig dømt Fanges Frifindelse.

I Aarenes Løb maatte Newman modstræbende tage „Pauserne“, d. v. s. Hospitalsopholdene og Operationerne i Brystet. Hans Rejser blev sjældne, hans Indtægter hørte op. Vennerne raadede ham til at tage Ophold paa det militære Hospital (National Military Home) i Dayton,

Ohio, hvor han som Frivillig fra Spanskekrigen havde Ret til at blive optaget. Her laa han i Sengen i seks lange Aar, medens Lægerne lidt efter lidt opererede hans venstre Lunge og alle Ribben i den venstre Side af Brystet bort. Naar en Ven besøgte ham — sjældnere og sjældnere, for de fleste var døde, eller levede langt borte — viste Newman ham sit hule Bryst, hvor man igennem Huden kunde se Hjertets Slag, og Vennen undredes saare over, at der endnu var Liv. Newman var dengang 44 Aar.

En Dag læste Newman i en Avis, at en gammel Vagabond i Los Angelos var bleven fundet døende udenfor Døren til et Alderdomshjem, i hvilket han forgæves havde søgt Optagelse. Forgæves, fordi Mandens Papirer afslørede en Fængselsstraf af gammel Dato.

Newman viste sin Sygeplejerske Notitsen og sagde:

„Dér vilde Jacob Riis have sendt mig ud. Jeg maa afsted. Mit Jernbanekort ligger endnu dér i Skuffen.“

Hun strøg ham over Haaret og troede, han fantaserede. Men næste Morgen var Newmans Seng tom og han selv paa Vej mod Vest. Afkræftet til Døden stoppede han op i Omaha, hvor en Ven forgæves søgte at holde ham tilbage. Det var let at se, at Newman ikke havde lang Tid tilbage at leve i, men hans sidste Vilje kunde Ingen afholde ham fra at søge gennemført, og Vennen fulgte ham da til Toget og bød ham Farvel i Sovevognen.

Da de sad og ventede paa Afgangstiden, sagde Newman:

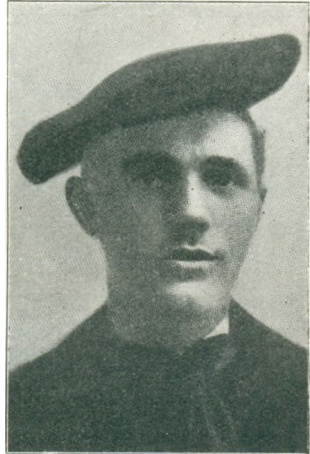
„Nu vil jeg lægge mig til at sove i Minderne, saa sover jeg godt. Er det ikke underligt, at nu, da jeg kan mærke, at jeg snart skal dø, nu er det Minderne fra min Barn-dom, som kommer til mig. Jeg husker bedst de dejlige Juleaftener i Hjemmet paa Frederiksberg. Hvordan vi Børn med Far og Mor gik rundt om Juletræet og sang „Et Barn er født i Bethlehem.““

„Ja,“ tilføjede Newman, helt sammensunken paa sin Køjplads, „hvor husker jeg Julegrøden og Gaasen . . . Og min Julepresent, Træsablen, som jeg fik Lov til at tage med mig i Seng. Jeg spændte den om Livet, for at ikke Julenissen skulde komme og tage den med sig igen.“

Min egen Barndom var lykkelig. Og jeg vil dø i det Haab, at jeg i mit omflakkende Liv har hjulpet en lille Smule til at gøre Livet lysere for andre Børn . . .

Men først til Kalifornien!“

William Newman naaede ikke Kalifornien. Om Morgenens fandt den kulørte Sovevognskonduktør hans Lig i Køjen. Døden havde naaet „The Millionaire Tramp“ til Akkompagnement af Togets Larmen fremad imod Maalet, imod Sollandet. Men den døende Vagabond derude fik ikke sin Broder at se.

„THE MILLIONAIRE TRAMP“.

Newmans Lig blev balsameret og sendt til Dayton i Ohio, hvor han nu har fundet Hvile efter et uroligt Liv. Hvis hans danske Slægtninge nogensinde har sendt ham en venlig Tanke, og de nu vil kendes ved ham, naar her nævnes hans Daabsnavn, *Wurdem*, saa er Adressen for en Hilsen Kirkegaarden paa det militære Hospital. Der dufter neppe Roser paa den fattige Velgørers Grav, thi det talte Ord staar i Fare for at bortvejres i det store Land med Talere paa alle Hjørner. Og dog naaede *hans* Ord ud til mange Hjerter, hvor det spirede og satte Frugt. Hvad betyder saa det, at det er usynlige Blomster, Vinden drysser ned over den lille Plet Jord?

EN ØRKENFARMER

Han rejste. Han kom over Havet, og han kom igennem store Byer, hvor han kun gjorde flygtigt Ophold. Og tilsidst kørte han over den store Saltsø ind i et Ørkenlandskab, hvis trøstesløse Øde han ikke havde drømt om. Time efter Time kørte Toget gennem et Land uden anden Vegetation end smaa fortørrede Krybevækster, der ikke naaede mere end nogle Tommer i Vejret. Langsomt forandrede Landet Karakter, Stenblokke kom til Syne i Sandet, de blev større, blev til Klipper, i Ly af hvilke smaa Naaletræer voksede. Langt ude i den vestlige Horisont saa' han nu sneklædte Bjerger, og han undredes, thi Varmen var trykkende. Ikke en menneskelig Bolig var at øjne, heller ikke saas der Spor af Liv langs Jernbanelinien.

Efterhaanden samlede Fyrretræsklatterne sig til Skov, og med Et saa' han et Vandløb imellem Klipperne. Hvor kom det fra — det kunde han ikke se. Landet blev vildere og Vandløbet større. Han hørte en Mand i Kupeen sige Sacramento River. Men stadig var der ikke Spor af Menneskeværk at se, og Toget havde nu kørt en halv Dag uden Standsning.

Han havde siddet i Toget og passet sig selv, fordybet i sine egne Tanker.

Dette var altsaa Landet, han havde higet efter de Aar i Fængslet. Det var for at komme herover, han saa rast-

løst havde læst Engelsk og været taknemmelig for, at Fængselspræsten hjalp ham dermed. Han var dengang fast bestemt paa at skjule sig, og da han ansøgte om Benaadning for Resten af Straffetiden, stillede han selv som Betingelse at rejse bort — selv om de vilde anbringe ham i en Urskov eller en Ørken, skulde han nok rette sig, naar han blev en fri Mand. Og saa en Dag var Inspektøren kommen ind i Cellen og havde meddelt ham, at den kongelige Naade var kommen til ham, og at en Menneskeven, som tog sig af Benaadede, var villig til at hjælpe ham.

Fortiden skulde han glemme, havde de sagt. Hvad der var sket dengang, hændte jo i Hidsighed og Rus. Men han var ikke i Stand til at slette Fortiden ud. Mon de Mennesker virkelig for Alvor troede, at han kunde glemme Synet af den dræbte Rival?

Hun, for hvis Skyld han blev hidsig og drak sig fra Sans og Samling, havde skrevet til ham, at hun vilde vente, og hun havde gentaget dette Løfte, da de mødtes efter hans Løsladelse, og han ved denne Lejlighed fortalte hende Betingelserne for Frigivelsen.

Hans Mod sank, da han saa' det ugæstfri og barske Land, hvor han om føje Tid vilde blive sat af. *Her*, tænkte han, vilde det tage ham lang Tid at faa Fodfæste, og mon hun vilde blive ved at vente?

Det var den førstkommende Station, han skulde af ved. Dawning hed den. Mens han samlede sin Bagage, udtalte han Navnet flere Gange, forsøgte at udtale det, som han havde hørt Konduktøren udtale det. Sproget forekom ham et helt andet end det, han havde lært efter de Hundrede Timer i Engelsk. Men han vidste, hvad Ordet Dawning betød, og han saa' i Navnet paa sit fremtidige Opholdssted et Varsel om, at nu skulde det dages for ham.

Nu lød Lokomotivets Fløjten. Konduktøren nikkede hen til ham, at nu kom Turen til at stige ud, og nu opdagede han ogsaa, at Toget nærmede sig en beboet Plet. Fra Holdepladsen løb en Gade med fire, fem Huse lige ud i Sandet. Lidt til Siden saa' han et smudsigt Træskur, hvorpaa stod malet *Saloon*. Alle Ruder i Skuret var knuste og Skuret øde og forladt. Ved Holdepladsen, hvor ikke andre Passagerer stod af, og som Toget allerede havde forladt igen, laa et Blokhuis, og foran Blokhuset stod der en Mand og kiggede paa ham. Blokhuset var forsynet med et Skilt med Navnet *Dawning*. I en lille Have stod en Turbine, som sprøjtede spinkle Vandstraaler ud over en Græsplæne, ikke større, syntes han, end det store, runde Bord hjemme i hans Forældres Stue. Men det var det første Grønne, han saa', efter seks Timers Kørsel i en Ørken, og hans Øjne blev hængende ved den lille Plæne. Op ad Verandaen krøb to tynde Stængler med smaa røde Blomster, og i Skyggen af Huset gik en Høne med Kyllinger. Det var Begyndelsen til en amerikansk By, han saa', og Byen havde de altsaa givet Navnet *Dawning*.

Medens den Ankomne endnu var optaget af at se sig om paa det fremmede Sted, kom en Mand kørende over Sandet, ind i Gaden, hen til Blokhuset, i en gammel Motorvogn, der saa' ud til at trænge svært til en Afløser.

„Er Du den nye Farmer?“ spurgte han paa et brækket Amerikansk, som den Ankomne ikke havde saa svært ved at forstaa.

„Ja,“ sagde den nye Farmer.

„Saa sæt Dig op. Vi bliver Naboer. Jeg vil tage Dig til Dit Bestemmelsessted. Din Bagage?“

„Den har vi her.“

„Op med den i Car'en.“

Manden i den gamle Motorvogn havde først en Del Forretninger at gøre i „Storen“ (Købmandsboden), for hvis Indehaver, en Mand med Sydevropærens sorte Øjne, han præsenterede „den nye Farmer“, idet han gjorde denne opmærksom paa, at her i Storen vilde han finde alt, hvad han fik Brug for.

Saa kørte de en hurtig Rystetur bort over Sandet, gennem Kratskov og Storskov en Milsvej, indtil den Nyankomne fik Øje paa en lille Samling lave og farveløse Træhuse. Her erklærede Naboen at bo. De stod af Vognen. En lille forpjusket, haltende Kone og nogle forpjuskede Børn dukkede frem fra et af Husene, som den Nyankomne derved gættede maatte være Beboelseshuset.

De gik lidt rundt og saa' paa „Farmen“.

„Dèr er Laden,“ sagde Ejeren. „Dèr er min Stald. Jeg har fem Geder og to Køer. De er begge med Kalv.“

„Hvor er Markerne?“

„Marker er her ingen af endnu. De kommer. Du maa komme, saa tidt Du vil, og se, hvordan det gaar til. Du maa ogsaa bo her i den første Tid, det kommer vi nok ellers om.“

„Hvor skal jeg selv have mit?“

„Nu kører vi over til *Din Farm*.“

Og de kørte videre, over Sand og Sten og gennem Skov — den Nyankomne mærkede, at Vejen gik opad. De havde kørt en halv Times Tid, da Vognen standsede ved Udkan- ten af en mørk Fyrreskov. Syd for Skoven, hvor Vognen holdt, var der ingen Ting andet end Sand og Sten.

„Her er Din Farm,“ sagde Naboen med et ubevægeligt Ansigt. „Herfra og dèrhen til den store Klippeblok og et Stykke ind i Skoven, saa langt, at Du faar 100 acres ud

af det. Sandjorden her maa Du tage lige saa meget af, Du lyster, hvis Du tror, Du faar Brug for den."

"Hvor længe kan jeg være om at rydde det Stykke Skov?" spurgte Manden fra Danmark stille.

"Det kommer an paa Dig selv," svarede Manden fra Amerika.

Inden Vinteren kom, havde den nye Farmer faaet rejst sit Bjælkehus paa en ryddet Plet i Udkanten af Skoven, og han var selv flyttet ind i Huset med en Hund som eneste Selskab. Amerikaneren havde haft Ret. Han kunde købe alt i Storen, hvad han havde Brug for, Vinduer, Døre, en Ovn, en Lampe. De Penge, Menneskevennen havde givet ham med, slog godt til til Starten. Den nye Farmer kunde nu ogsaa begynde at give Købmanden Tømmer for Varer, paa den Maade kom han igennem Vinteren, og da Foraaret nærmede sig, kunde han skrive til Danmark, at Huset havde vist sig at være tæt og lunt. Han tilføjede, at der i Stalden stod en Kvie, som snart skulde kælve, og endvidere, at han af andre Husdyr raadede over to Geder og to Lam foruden Hunden Ponto. Til Dyrene havde der været Foder nok i Skoven. Hvis hun nu vilde komme og hjælpe ham, saa troede han, de kunde blive lykkelige og tilfredse, trods Ensomheden og de fattige Kaar.

Tanken om de smaa Kaar og Ødemarken skræmmede hende ikke. En Kvinde, som venter trofast paa en Mand i Fængsel, er villig til at leve Livet sammen med ham paa en øde Ø. Hun havde siddet ved sin Haand-Symaskine og ventet hans Kalden, og hun var ikke længe om at bestemme sig til Rejsen. Hun saa' paa sine hvide Hænder og tænkte: Hvordan mon de ser ud til næste Sommer? Blandt de Ting, hun tog med, var Symaskinen. Og en Sommerdag stod hun ved den lille Dawning Stationsby, som nu havde

faaet en Tvergade og et lille farveløst Kapel, opført af Træ fra Skoven. I det Kapel blev de viet. Saa kørte de hjem i Amerikanerens gamle Motorvogn. Bump, Bump! sagde det. Men den nye Farmer lovede sin Kone, at næste Aar skulde de have deres egen Car, for nu begyndte Skoven at *gi'*.

Da de sad i den tarveligt møblerede Stue, spurgte hun ham, hvordan han havde holdt Modet oppe.

„Jeg lod ikke nogen Dag gaa til Ende,“ svarede han, „uden at jeg kunde se, at jeg havde udført et Stykke Arbejde. Naar et Træ faldt med et Brag, saa sang jeg omkap med dets Bragen. Fuglene har lært mig at synge igen. Føl paa de Vægge — de Træer har vokset her. At rydde og at bygge op, det er det Maal, jeg har at gaa efter. Kom, lad os gaa ud og se paa vores Gods!“

Da de havde set Dyrene, og Hunden Ponto havde budt Farmerkonen velkommen ved at springe op ad hende og vælte hende omkuld i en Bunke Grønt, opdagede hun en Høne liggende i en Krybbe.

„Du har ikke skrevet, at vi havde Høns,“ sagde hun.

„Det har vi heller ikke endnu,“ sagde han. „Vi har kun denne ene Høne, men den ligger paa tretten Æg. Det er Begyndelsen til Hønseriet.“

„Her er Begyndelsen til Mejeriet,“ fortsatte han og pegede paa den tykbugede Kvie. „Der kan ikke være langt igen.“

„Hvad vil Du med Ørkenen?“ spurgte hun. De stod udenfor Skoven og saa' hans Skelmærker, stablede op som Stenvarder.

„Der vil jeg plante Skov,“ sagde han, „for Skoven her har været Ørken som den Ørken dør. For hvert Træ, jeg fælder, vil jeg plante et af Smaatræerne ud i Sandet. Vi

skal se Skoven vokse udenfor vores Vinduer og se Fuglene bygge Rede, naar Træerne bliver store nok."

"Og hvad, hvor den gamle Skov stod?"

"Der vokser Majs og Havre til næste Aar!"

Nogle Dage efter kom Farmerkonen løbende ud i Skoven til sin Mand og fortalte ham, at Kvien vist var ved at kælte. Han lagde Værktøjet fra sig og fulgte med hende ind i Stalden, hvor en langbenet Kalv netop var kommen til Verden. Mand og Kone standsede begge i Døraabningen, og hun, Københavnerinden, slog Hænderne sammen af Forbavselse over det sælsomme Syn. Fødselen var let fuldbyrdet. Kalven stod oprejst paa sine vaklende, lange Ben, mens Koen omsorgsfuldt slikkede den.

"Nu bliver her mere at gøre," sagde Manden.

Uden at skænke Arbejdet nogen bekymret Tanke, raabte hun glad.

"Nu skal vi have nymalket Mælk!"

Den nye Farmer havde lært Malkekunsten hos Naboen og lærte den nu fra sig til Konen.

Symaskinen fik en stille Tid, men *dens* Tid kom vel nok, tænkte Farmerkonen.

Og Manden tænkte vel det samme, naar han lagde sine Kræfter i Arbejdet. Hun var glad, naar hun hørte ham synge i Skoven, for saa vidste hun, hvor hans Tanker var henne. Men sommetider kunde han pludselig stoppe op i Sangen, og saa blev hun fuld af bange Anelser. En Gang kom hun ud til ham og fandt ham siddende paa en Træstub med Hovedet i Hænderne. Tankerne formørkede af Fortiden.

"Jeg har jo slet ikke Lov til at synge," klagede han, da Konen lagde Armene om hans Hals.

„Jo, Du har, sagde hun med Styrke. „Du har jo sonet og angret.“

„Men én Ting har jeg glemt i al den Tid,“ kom det stille fra ham.

„Det vil jeg hjælpe Dig med,“ sagde hun og bøjede sit Hoved. Fuglene havde ikke hørt op at synge. . . .

Da jeg nogle Aar senere kom til Dawning for at besøge Ørkenfarmeren, kunde jeg fra Toget se Røgen fra Farmhusets Skorsten tegne sig imod den dunkle Skov. Huset var malet i Rødt og Hvidt. Efterhaanden som jeg nærmede mig Farmen, hørte jeg Kørerne brøle i Marken, og da min Vogn svingede ind paa Gaardspladsen, var det første, jeg fik Øje paa, en lille lyslokket Pige, som kom ud af Stalddøren med en Kurv Æg i Haanden. Hun stod lidt og kiggede nysgerrigt paa den Fremmede, saa satte hun forsigtigt Kurven fra sig og pilede over imod Køkkendøren med et langtrukket Udraab:

„Mo—er!“

Mo—er, svarede Ekkoet inde fra Skoven. Det havde lært at tale Dansk.

BYGMESTEREN I SEATTLE

Seattle var den sidste Indianerhøvding af nogen Betydning i Staten Washington, og nu staar hans Mindesmærke i den By, som har faaet hans Navn. Mindesmærket er en lille Portrætbuste, modelleret af en dansk Kunstner, hvis Navn ingen husker mere. Indtil for faa Aar siden havde Seattles Datter, Prinsesse Angelica som hun kaldtes, sin Gang i Byen. Rynket og vissen, paa bare Fødder, men med Kroppen skjult af et mangefarvet Shawl, trissede hun rundt i Seattle og levede af at sælge Prospektkort med sit eget Billede paa. En Betler-Prinsesse. Havde hun ingen Kort hos sig, lagde medlidende Mennesker en Mønt i hendes brune Haand.

Det blev Høvdingedatterens Lod at se sin Faders By vokse op til en Storby. Seattles Vækst er selv efter amerikanske Forhold ret enestaaende. I Aaret 1886 boede der 10,000 Mennesker, i 1900 var Tallet steget til 83,000, ti Aar senere til 237,000 og ti Aar senere igen til nær ved en halv Million. Hvor Kanoerne før laa i Bugtens Skjul, blev der en af Verdens ypperste Havne. Angelicas Barndoms hellige Bjerg, det evigt sneklædte Mount Rainier, var nu blevet en Attraktion for Turister. Hun solgte det paa Prospektkort sammen med Billedet af sig selv. Sommetider trissede hun ad Landevejen ud til Indianer Reservationerne, hvor hun kunde sidde paa Hug udenfor en Træhytte og

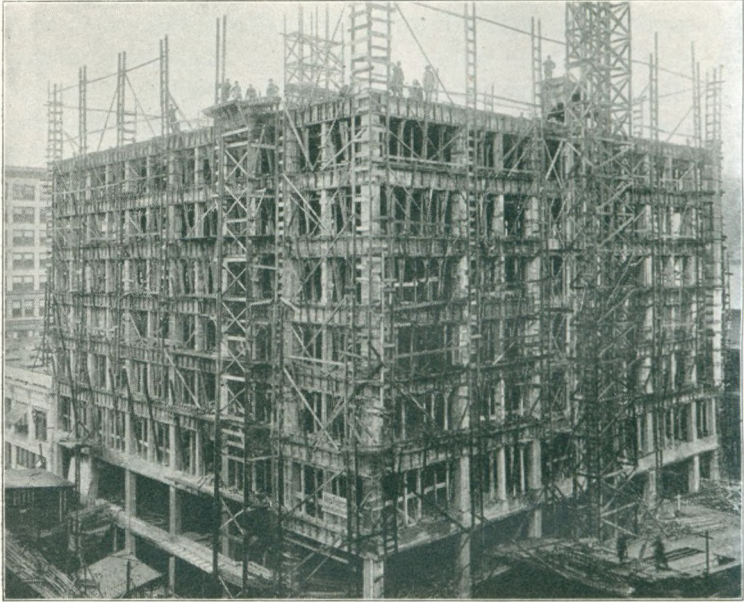
ryge tænksomt paa sin Pibe i Timevis, uden at mæle et Ord til Hyttens Beboer, blot kommen for at dele sine Stammefrænders Haabløshed. Saa vandrede hun paa sine bare Fødder tilbage til Byen og bad med slukt Blik om, at man vilde købe hendes Billede.

Den sidste, der købte Angelicas Prospektkort, og købte hele hendes resterende Bundt, var en Mand, som stod udenfor en Skyskraber under Opførelse. I Stilladsets Hjørne stod Contractorens, Bygmesterens Navn, Hans Pedersen, og Navnet passede godt nok til Personen, som lignede en ældre dansk Landsbyskolelærer. Det var ham selv, som stod og betragtede Arbejdets Gang.

Dagen efter fortalte Aviserne, at Prinsesse Angelica var død i sit fattige Hi med en udbrændt Pibe i Haanden og Rester af et Maaltid ved sit Leje. Hun var død den ensomme Betlers Død paa et Leje af solbrændt Græs, men hun havde dog opnaaet at spise sig rigtig mæt. Nogen Buste har hun ikke faaet, men hendes rynkede Ansigt lever videre paa Prospektkortene, og hendes Navn er af den danske Bygmester blevet forevigtet ved, at Skyskraberen kom til at hedde Angelica Building. Travle Menneskeflokke glider idag op og ned med Elevatorerne i det store Hus uden at skænke Navnet en Tanke.

Hans Pedersen er Seattles største Bygmester. Det er ikke for meget sagt, at han har givet Byens dens Præg. Han har opført Raadhuset, flere Banker, Elektricitetsværket, Fængslet, Frimurertemplet, tre Teatre, en Mængde Skyskrabere med flere Hundrede Kontorer i hver; Skoler har han bygget, Broer, Tunneler, Veje, Bølgebrydere i Stillehavet; Kineserbyen har han bygget. En flittig Mand. Nu er hans Haar hvidt som Sne, men han er ikke løbet træt endnu. Gaa op paa hans Kontor og se ham konferere med

sine Tegnere og Arkitekter og Haandværksmestre. *Contractor*, det vil jo i Amerika sige den Mand, som paatager sig hele Leverancen af Arbejdet og byder det ud i Bidder til de forskellige Faghaandværkere for sin egen Regning og Risiko.

EN AF HANS PEDERSENS SKYSCRABERE UNDER OPFØRELSE.

I travle Perioder, naar Contractorskiltet med det danske Navn lyste paa flere Byggepladser i Seattle paa én Gang, har Hans Pedersen haft 1800 Mand i Arbejde.

Han fortæller mig, da vi tager Sporvognen hjem til hans Villa i Seattles smukke Millionær-Kvarter — for det er et Særkende ved denne Mand, at han har ingen Forfængelighed i Retning af at sidde i sin egen Luksuscar, den For-

fængelighed kunde han have tilfredsstillet for længe siden — nej, vi betaler altsaa vor 5 Cent i Sporvognen, og under denne Kørsel fortæller han mig, at han er født i Landsbyen Stenstrup, halvanden Mil Nord for Svendborg. Hans Far var — „ja, hvad var han,“ siger Hans Pedersen og betænker sig lidt for at finde Ordet, „han murede for Folk, han var nærmest Arbejdsmand. Der var Smalhans hjemme, mange Børn i Reden, vi kom ud at tjene paa Landet; men her læste jeg en Dag i et Svendborgblad om en Dansk-Amerikaner, der var kommen hjem som en rig Mand. Han havde tjent mange Penge som Farmer, han havde ogsaa købt Land og solgt det igen. Det gav mig Stødet til at komme afsted. Jeg havde sparet saa mange Penge sammen, at jeg kunde købe en tredie Klasses Billet, og hjemme var der ingen, der holdt paa mig.“

„Se, jeg begyndte jo ogsaa at farme“, siger Hans Pedersen med et lille Smil, „men det var nok bare for en anden. Det førte ikke til meget. Det var forresten i Staten New York. Saa afbrød jeg det Arbejde og gik tværs igennem Staterne som Arbejder paa Nybygninger. Et Sted opførte jeg ved egen Hjælp et helt Hus for en Mand, som ikke selv havde Tid. Det varede jo et Stykke Tid, men det lærte mig at regne ud, hvad Materialet kostede, og det gav mig den Idé, at jeg vilde komme hurtigere til Penge, hvis jeg lod andre udføre Arbejdet og selv tog Risikoen som Contractor. Naar jeg bare begyndte smaat, kunde jeg da ikke brænde mig ret meget. Og ved den første Lejlighed, hvor Opførelsen af et lille Beboelseshus blev budt ud i Entreprisen, gav jeg Tilbud. Jeg fik Arbejdet, fordi jeg var den billigste, men tjente alligevel en god Slump Dollars.

Nu tror De vel saa, at fra den Dag blev Husene og Fortjenesten stadig større, men det passer ikke helt. Jeg har

jo haft mange Ting i Gang, og det er hændet, at jeg har tjent en Formue, men det er ogsaa hændet, at jeg har faaet slemme, slemme Smæk. Under Krigen blev det rent galt. Mine Beregninger og Overslag kunde ikke holde Stik, fordi Materialer og Arbejdsløn steg fra Dag til Dag. Dertil kom, at mange af de bedste Arbejdere var borte, saa jeg maatte tage til Takke med de daarligste, f. Eks. Italianere og Montenegrinere. Det var en gal Tid for mig, men det lykkedes mig at bevare min Kredit, ellers havde jeg været færdig.

Mit største Tab fik jeg paa et meget stort Kanalarbejde i Staten Oregon. De Ingeniører, jeg havde sendt ud for at undersøge Jordbundsforholdene gik for overfladisk frem, og Følgen blev, at da vi var midt i Arbejdet, kom der stadiige Skred og store Oversvømmelser af Farmernes Land. Vi fik et kolossalt Ekstraarbejde, som jeg ikke kunde beregne mig en Cent for. Hele Anlægget var budgetteret til $3\frac{1}{2}$ Million Dollars, og hvad indbragte det mig, tror De? Et Tab paa 1000 Dollars om Dagen i to Aar. Efter dette Arbejde var jeg i Virkeligheden en fattig Mand.

Det er jo nok muligt, at en Anden vilde have tabt Hovedet, men jeg gav ikke op. Jeg var sikker paa, at jeg vilde komme oven paa igen, og jeg kom oven paa igen, fordi jeg havde bevaret mine Forbindelsers Tillid. De kunde godt indse, at det var Uheld, der havde forfulgt mig. En redelig Mand har ikke saa svært ved at faa Kredit i Amerika, men mærker Bankerne, at Manden er uvederhæftig, saa lukker de for ham."

"Jo, nu har jeg Lykken med mig igen," siger Hans Pedersen og stryger Haanden igennem de hvide Haar. "Her skal vi af. Lad os nu komme ind og se, hvad „the Staff“ har lavet til os."

Den øverste af „Staben“, som Hans Pedersen kalder sin kvindelige Garde, er syg. Hans Hustru ligger oppe i sin hvide Seng, med et høstfarvet Kirsebærtræ udenfor Vinduerne, og modtager i Dagens Løb mange kærlige Besøg. Hun beklager, at hun ikke kan være nede ved Bordet, men haaber, at de Unge har gjort deres Bedste.

Husets Datter og „Laura fra Vesterbro“, en ung Pige paa Besøg, samt en ung Veninde fra Bremen har alle gjort sig megen Flid. Men det synes næsten, som om deres husmoderlige Omhu mest er viet Husets 14-aarige Søn, en rask Murerlærling, der allerede tjener Penge paa Faderens Nybygninger. Endskønt han strutter af Sundhed og Kraft, har „Staben“ øjensynlig sat sig i Hovedet, at han er underernæret, at dømme efter de Lækkerbidskener, de taarner op paa hans Tallerken! Hans Pedersen er jo ganske klar over, at Pigebørnene forkæler hans Søn, men den unge Stamherre selv synes at tage Kvindegunsten som en Selvfølge.

Samtalen ved Bordet føres paa Dansk, Tysk og Engelsk imellem hinanden, men *Maden* er ikke international, den er tilberedt efter Stabschefens Opskrift, d. v. s. Madam Mangors Kogebog, hvad der især markeres ved Desserten, som bestaar af Jordbær med Fløde, flere Slags Rødgrød — og Tykmælk.

„*Spis, spis nu endelig, De maa smage dette!*“ lyder det hele Tiden ved Bordet. At man i bogstaveligste Forstand ikke *kan* faa en Skefuld ned mere, er en Paastand, der mødes med ringe Tiltro. Og da det gaar op for Husfaderen, at det er Alvor, mener han bekymret, at det maa skyldes noget ved Anretningen. „Det er jo ikke, som naar Mor selv er her,“ siger han og lader Blikket løbe ransagende over det gæstfri Bord.

Om Aftenen fyldes Huset yderligere med Ungdom, særlig unge Piger, der kommer, for at se til Missis Pedersen, inden hun skal sove. Her er aabent Hus for Venerne. Og Hans Pedersen, som øjensynlig er glad for al denne friske, summende Ungdom, fortæller mig, at imorgen kommer der en hel Automobilfuld oppe fra en af hans Farme. De er nu færdige med Høsten deroppe og kommer for at holde Høstgilde her, siger han og ler.

Vi har trukket os tilbage til Herreværelset. Hans Pedersen har skubbet sine Støvler af og sidder og gnutter paa gammeldansk Vis Strømpesokkerne imod hinanden. Han nyder Aftenhvilen. De tykke, hvide, uldne Strømper kunde godt høre hjemme i en lille Daglejerstue i Stenstrup, men Tæppet, Fødderne hviler paa, er et kostbart orientalsk, og et Landskabsmaleri af P. C. Skovgaard pryder den gamle Fynbos Væg. Han har haft Tid til at tænke paa *det* ogsaa.

Jeg spørger Hans Pedersen, om han har haft Lejlighed til at komme til Danmark. Det har han ikke. „Og nu kommer jeg der nok heller ikke,“ siger han. „Jeg er groet fast, og jeg har jo stadig Arbejder i Gang. Hvordan tror De, det vilde gaa, hvis jeg lod en Fremmed passe dem? Nej, her i Amerika maa man være paa Færde selv. Mærker de, at man slapper Interessen, saa borer straks en anden sig ind. Maaske, naar Sønnen bliver voksen, at Mor og jeg kunde tage os en Tur, men man véd jo aldrig“

„Har De danske Folk i Deres Brød?“

Bygmesteren nævner Navnet paa en tidligere Folketingsmand, der endnu arbejder hos ham, trods det, at han er fyldt halvfjerdsindstyve Aar. Desuden har han et Par danske Formænd og nogle danske Arbejdere. Der kommer jævnlig Landsmænd og beder om Arbejde. „Har De været

henne og spurgt Hans Pedersen," siger man til en Mand, der ikke har noget at bestille. De er jo ikke alle lige „stabile“, for der skyller meget Vrag i Land paa Stillehavets Kyst.

„Men man prøver dem jo og giver dem en *Chance*, eftersom og saasom at Blodet jo altid er tykkere end Vand,“ siger Arbejdsmandssønnen fra Stenstrup og lader Haanden glide igennem det hvide Haar.

„GREV KNUTH TIL LILLIENDAL“

Christian Andersens Forhistorie var i Korthed den, at han havde været Tjener paa en Herregaard i Sydsjælland, hvor han var Kæreste med en af Stuepigerne. Da *det* tegnede til at gaa galt, snød han Pigebarnet og rejste som saa mange andre Helte til Amerika. Herovre hutlede han sig igennem som løs Opvarter og hagede sig iøvrigt fast til Landsmænd i de danske Broderskabsforeninger. „Broderskabet“ kan der jo i Nødstilfælde slaas en Kop Kaffe og en Bid Brød paa. Tage fat paa noget solidt Arbejde skøttede han ikke om. Han var rejst herover i den hos let-sindige unge Mennesker ikke ualmindelige Tro, at der maatte vel sagtens kunne „laves noget“ i Amerika. Han sad og ventede paa, at stegte Duer skulde komme flyvende ind i hans Mund.

Paa Vejen over var han blevet stivet stærkt af i denne Tro ved at høre om mærkelige Maader, Folk var blevne rige paa i Amerika. En havde en Dag været tilstede ved et Bal, hvor en ung Pige faldt og brækkede Benet. Det satte *han* sammen, for der var ingen Læge i Nærheden, og Manden havde engang hjulpet sin Husbond med at sætte et brækket Ben sammen paa en Gris. Næste Dag var Manden Læge og „Professor“, og han fik 1000 Dollars for hvert et brækket Ben. Som at han altsaa satte sammen! Det fortalte de paa Skibet. En Anden var bleven Millionær paa at

smugle Whisky. Det var maaske en Idé! Nej, alligevel ikke. Der var for megen Risiko. De skød jo Whiskysmuglerne dernede i Kentucky.

Men noget maatte han jo se at finde paa.

Fa'ens osse, at de Danske ikke var saa nemme at dupere her i New York. Fedtsyle, kaldte han dem, naar de ømmede sig ved at stikke ham en Dollar til imorgen.

En Nat, som han laa og spekulerede, fik han en storartet Idé.

Til at laané Penge paa.

Han kunde jo selvfølgelig bare sige, at han ventede en større Sum hjemmefra, og saa tage Forskud paa den.

Christian Andersen var naiv nok til at tro, at Idéen var hans, og han blev derfor noget skuffet, da hans Anmodning om Penge blev mødt med det Svar, at den maatte han rejse længere ud ad Landet med.

Det slog ham, at *det* var maaske en Idé.

Han tog nu en Plads som Opvarter i en Spisevogn i Great North Western, og paa denne Maade kom han efterhaanden til Omaha. Tog-Restauratøren vilde gerne have beholdt den pæne Mand, for han tog godt paa Tingene; men Christian Andersen havde faaet nok af at arbejde sammen med Negere, og Drikkepengene havde været saa rigelige, at han nok kunde klare sig en Ugestid. Skulde hans Planer saa slaa fejl, kunde han jo altid trille ud igen med et Tog; men han mente nu at have spekuleret ud, hvordan „den skulde laves“, og da han brækkede ganske flinkt paa Sproget, skulde det nu gaa mærkeligt til, om ikke han gjorde sin Lykke.

I Chicago havde han ladet trykke nogle fine Visitkort og købt sig et pænt Sæt Tøj. Han lignede en hel Greve, da han saa sig selv i Spejlet. Men det var jo ogsaa Meningen. Da

han steg ud i Omaha, steg han ud som Greve. Oppe paa Konsulatskontoret blev den skikkelige, danske Konsul helt benovet, da han fik stukket et Visitkort ud med Krone og Navnet:

Herbert Knuth, Greve til Lilliendal.

Jo, man havde vel ikke været Herregaardstjener for ingen Ting.

Den unge Greve var paa Fornøjelsesrejse i De Forenede Stater og havde ikke noget imod at more sig lidt i Omaha.

„Saa skal De gaa og hilse paa den og den,“ sagde Konsulen.

„Grev Knuth til Lilliendal“ fik nogle glade Dage i Omaha. Nogle Skumlere syntes jo nok, at han ikke saa helt ægte ud, og hans Konversation aabenbarede jo Huller. Men de unge Grever nutildags er vist nogle Dovendidriker, der sætter mere Pris paa at slaa til Søren end at studere eller arbejde, og hvad, Herregud, der var jo i det mindste ikke noget forgjort ved at bede Greven spise til Middag.

Til en dansk Sagfører i Byen betroede „Greven“ nogle Dage efter, at hans Penge desværre var sluppet op.

Juristen spidsede Øren.

„Men saa venter De vel Forsyning hjemme fra?“ spurgte han.

„Jeg véd sgu oprigtigt talt ikke,“ sagde „Greven“. „Den Gamle er lunefuld. Han skrev sidst, at jeg soldede ham lidt rigeligt. Vo-a-la-tu!“ sluttede Christian Andersen. Det Ord havde han bidt Mærke i paa den sydsjællandske Herregaard.

Sagføreren tænkte ved sig selv, at det lød jo meget sandsynligt. Man kunde ikke paa Forhaand forkaste den unge Mands Paastand om, at han var Greve. Og den Omstændighed, at han var i Pengeforlegenhed, var jo ingenlunde

noget Bevis for, at han ikke skulde være Greve. Ingenlunde, nikkede Sagføreren for sig selv.

„Er De ældste Søn af den gamle Greve?“ spurgte Sagføreren lidt efter.

„Nej, tvertimod, jeg er den yngste,“ sagde „Greven“.

Han er maaske en illegitim Søn, tænkte Sagføreren, men det vil han naturligvis ikke rykke ud med.

Dagen efter kom „Greven“ igen, og nu fortalte han, at han havde modtaget Brev hjemmefra, men aber ingen Penge. Og den gamle Greve rejste Børster i Brevet, saa foreløbig gad han ikke tænke paa at vende hjem. Men han skulde jo gerne leve. Om ikke Sagføreren troede, at der kunde laves et Arrangement med Grevetitlen.

„De tænker da ikke paa Ægteskab herovre?“

„Jo, hvorfor ikke?“

„Det maatte De da først spørge Deres Fader til Raads om, mon ikke?“

„Har De Damen,“ sagde „GrevKnuth til Lilliendal“, „saa lad mig se paa hende. Saa kan jeg jo altid skrive.“

Sagføreren bad ham betænke sig nogle Dage. Hvis det kun drejede sig om at faa Penge til et kortere Ophold, saa kunde han maaske finde en eller anden Beskæftigelse.

„Arbejde!“ raabte „Greven“, „maaske paa et Kontor, nej, mange Slags Tak! Det mener De vel heller ikke alvorligt?“

Sagføreren lovede at lægge sit Hoved i Blød, og i Mellemtiden gjorde „Greven“ jo Klatgæld. Det, indsaa han, kunde kun gaa til en Tid, og da Sagføreren virkelig en Dag bragte et Parti i Udsigt, blev „Greven“ saa ivrig, at han vilde slaa til, ubesét.

„Nej, se nu først paa hende,“ sagde Sagføreren og smilede underfundigt.

„Hvem er hun?“

„Her i Byen kalder vi hende den glade Enke fra Kalifornien.“

„Har hun mange Penge?“

„Jeg kan sige Dem bestemt, hvor mange hun har. En kvart Million.“

„Dollars? *Dollars?*“

„Yes, gode, amerikanske Dollars.“

„Vo-a-la-tju!“ sagde „Greven“. „Hvor gammel er hun?“

„Det kan De selv gætte paa, naar De ser hende. Hun vil gerne giftes. Hun vil navnlig gerne være Grevinde. Jeg *har* talt til hende om Dem. Hvis De ønsker det, vil jeg ringe til hende og sige, at De kommer.“

„Ring! Hvornaar kan vi saa blive gift?“

„Se nu paa hende først. Gift? Det gaar meget hurtigt her i Amerika.“

Sagføreren telefonerede, og „Greven“ ilede ud til Damen, som modtog ham med overordentlig aabne Arme. Christian Andersen fik Kuldegysninger, da han ved første Øjekast saa', at den glade Enke trak paa den ene Fod, og at hun, skønt malet og fikset op med stor Kunst, godt kunde se ud til at være hans Mor. Men naturligvis, *Fjols*, sagde han til sig selv, noget *maatte* der jo være iverjen med Damen.

To Dage efter var de Mand og Kone, Count and Countess Knuth. „Greven“ havde ikke villet tage Forskud, naar han alligevel saa snart skulde faa Del i Pengene, saa han laante hos Sagføreren de 10 Dollars, Præsten skulde have for sin Villighed.

Begivenheden omtaltes som *fashionable news* i Bladene over to Spalter, hvor man ogsaa saa' et Billede af Grevens Fædrene Borg Lilliendal, der mindede mistænkeligt om et Prospektkort af Roskilde Højskole.

Nu fik „Greven“ de behagelige Dage, han havde drømt om. Den stegte Due var virkelig kommen flyvende ind i hans Mund. Vel hang han lidt med Næbbet, naar han var nødt til at vise sig med „Grevinden“ ude, men til Gengæld tog han Revanche, naar han morede sig i Venners Kreds; og om hans Slag fortælles der mange Historier i Nebraska.

Hans Herlighedsperiode tog imidlertid en Ende med Forskrækkelse.

En Aften, da „Grev Knuth til Lilliendal“ kørte hjem i sin Automobil fra et muntert Gilde, krydsede en anden Auto brat ind foran hans Vogn. „Greven“ troede øjeblikkelig, at det var Drilleri fra den anden Mands Side, hvorfor han satte Farten op i den Hensigt ikke at tabe ham af Syne. Den anden Vogn standsede i South Omaha, og en Mand steg ud og begav sig op i Huset. „Greven“ raabte efter ham uden at faa Svar. Dette var mere end den grevelige Ære kunde lade sig byde. I Hidsighed slog han en Rude itu og krøb ind igennem Vinduet med Revolver i Haanden, raabende, at han vilde duellere. Manden i Huset troede, at det var en gal Mand eller en Røver, som trængte ind i Huset, og da han frygtede Fare for Hustru og Børn, greb ogsaa han til sin Revolver og skød den Fremmede ned.

„Grev Knuth til Lilliendal“ døde paa Hospitalet, og Enken sørgede af et tungt Hjerte over sin unge Ægtemands Død.

Liget blev balsameret, og der blev sendt Forespørgsel til den gamle Greve i Danmark, om han ønskede sin Søns Lig hjem for at faa det bisat i Familiebegravelsen. Greven har, rimeligt nok, tygget lidt paa *den*, men fundet Historien for amerikansk, i det mindste kom der ikke noget Svar fra Lilliendal, og saa kunde man jo nok forstaa i

Amerika, at den gamle Greve maatte være en meget haard-
hjertet Mand, naar ikke engang Døden kunde stemme ham
forsonlig.

„Greven“ fik en fin Begravelse i Omaha, og Billedet af
Roskilde Højskole gik paany sin Æresrunde i Bladene. Men
„Grevinden“ drog til Kalifornien med sin Sorg. Forhaa-
bentlig har Christian Andersen levnet hende saa mange
Dollars, at hun kan leve, som det sømmer sig hendes Stand.

HJEM OG SIGE FARVEL —!

„Goddag!“ siger Dansker-Koloniens Ældste, Henry L. Hertz, da jeg staar i Døren til hans Kontor i Chicago. „Jeg kan ikke se, hvem De er, men det glæder mig at se Dem! Værs’god træd nærmere. Nej, er det Dem, saa maa jeg jo se at finde mine Papirer frem.“

Hvad skal jeg begynde med at fortælle Dem? Jeg blev Cand. phil. i 1866 og kom hertil i 69, og nu har jeg altsaa været her i 53 Aar. Gift i 42 Aar, fem Børn og otte Børnebørn. Til Dato. Er det saadan noget, De vil vide? Min Kone er en glimrende Kone, og skønt hun er Amerikanerinde, saa sagde hun til mig, da vi for nogle Aar siden var hjemme, at hun kunde ikke faa ind i sit Hoved, hvorfor Danskerne emigrerede, for Danmark var da et dejligt Land. Kan jeg saa slippe?“

„Hvorfor rejste *De* bort fra det dejlige Land?“

„Jeg *vilde* ud. Jeg skulde have været Læge, men faldt igennem to Gange til Kantussen. Jeg holdt nemlig mere af at løbe paa Skøjter paa Peblingsøen end af at læse. Men ser De, min Far var Politiinspektør i København, og vi var *elleve* Søskende i Hjemmet. Derfor kunde jeg jo ikke forsvare at lade min Far betale for min Dovenskab, og saa rejste jeg. Med mit akademiske Borgerbrev i Lommen. Det hænger dèr. Jeg kunde lidt Fransk og Tysk,

men ikke et Ord Engelsk; men da der var gaaet seks Maaneder, kunde jeg læse min engelske Avis.

Først blev jeg Farmer. Naa, det er naturligvis noget Sludder, men jeg plukkede Majskolber paa en Farm. Dengang troede mine smaa Søskende allerede, at jeg var bleven en stor, stor Farmer, for det er jo fantastisk, saa store vi allesammen er herovre. Derhjemme. Saa kom jeg ind i en Bankforretning i Chicago. Altsaa stort Finansgeni, forstaar De nok. Derefter ind paa et Skødekontor, hvor jeg var i syv Aar. Kan De følge med? For jeg maa forberede Dem paa, at jeg har været en forfærdelig Masse. Der var ikke saa morsomt paa Skødekontoret, men saa fik en Ven af mig, der var Chef i Kriminalretten, puttet mig ind som Fuldmægtig dør. I 1884 blev jeg valgt til „Coroner“, og i 1888 blev jeg genvalgt til det samme Embede, men da jeg nogle Aar senere blev stillet op ved Valgene som Finansminister, faldt jeg igennem. Det mindede mig saa rart om min Dumpevirksomhed paa Frue Plads. Men herovre blev jeg unægtelig skældt noget mere ud, nemlig i Bladene. Hvad en Mand, som giver sig af med Politik i Amerika, maa staa for, det er forfriskende, vel at mærke, naar man forstaar at tage Tingene fra den humoristiske Side, og det maa jeg uden at rose mig selv sige, at jeg har haft en vis Evne til. Jonglere med Modstanderens Ord og gøre ham vaad, *det* er noget, som Amerikanerne kan goutere. Og Bladene vænner man sig jo til. Jeg er blevet *svinet* til i Aviserne. Men det bliver ikke altid taget saa alvorligt. Jeg husker, at jeg engang i et Selskab blev præsenteret for en Mand. Han gik et Skridt baglænds og raabte:

„Hertz! Er De den Hertz, som Aviserne igaar bragte Karikaturer af og fortalte om, var en Svindler?“

„Det er mig!“

„Og Løgner?“

„Mig, ja!“

„Og at De ikke vilde vige tilbage for at slaa Deres egen Mor ihjel — er De *den* Hertz?“

„Ja,“ sagde jeg, „den Hertz, det er mig.“

„Maa jeg saa ikke trykke Deres Haand,“ sagde Manden. „De ser jo ud som et helt pænt Menneske.“

I Aaret 1896 opnaaede jeg Valg som Finansminister for Staten Illinois. Det var jeg i to Aar. Saa fik jeg Embede som Kontorchef i Skattevæsenet, hvor jeg var fra 98 til 1901. For mine politiske Fortjenester udnævnte Præsident Mac Kinley mig derefter til Collector of Customs, Skatteopkræver, for Statens nordlige Distrikt, og den samme Post beklædte jeg under Taft og Roosevelt. Det var slet ikke noget fedt Embede. 4500 Dollars om Aaret og ingen Sportler. Og jeg maatte stille en Kaution paa 250.000 Dollars. Jeg collectede i min Tid 77 Millioner Dollars i Skat til Staten uden en Cents Tab. Folk var saa rare dengang til at betale deres Skat. Nu har Tiderne forandret sig. Men det vilde vel være underligt, om man ikke ogsaa i Amerika skulde synes, det er en morsom Sport at dreje Skattevæsenet en Knap.

Død og Pine, jeg glemte at fortælle, at jeg allerede i Aaret 1876 blev valgt til Town Clerk (Byskriver) i West Chicago. Det var mit første politiske Embede.

Siden 1910 har jeg været Privatmand. Hvad siger De, Kære, levet af min Formue? Nej, jeg har siddet trolig, Dag ud og Dag ind, paa Kontoret her og passet min private Revisionsforretning, har jeg. Det maa jeg altsaa gøre i mit tre og halvfjerdsindstyvende Aar og rimeligvis til min Dødsdag. For De véd jo nok, at der er ikke noget,

der hedder Pension for Embedsmænd i U. S. A. Politibetjente, Skolelærere, Brandfolk og Postbude faar Pension, men Embedsmænd ikke."

"Der er nogle Politikere, som kan med *det*," indskyder Hertz og holder en hul Haand frem. "Det har jeg ikke kunnet. Det har vel ligget mig i Blodet fra mit Barndomshjem. Jeg har tvertimod flere Gange været en fattig Mand paa Grund af mine politiske Kampagner. Bladene skal jo betales for deres Assistance, hvad jeg ikke siger for at bebrejde dem noget. De sender Ekstrablade ud under Valgene, og hvem er nærmere til at dække Udgifterne end Kandidaterne? Naar man vil være med i Kapløbet om Publikums Gunst, maa man betale.

Naa, saa har jeg naturligvis ogsaa sat Penge til paa Farmvæsen, for det skal vi jo alle prøve, selv om vi ikke har Begreb om den Ting. Jeg ejede en Farm paa 215 acres, men maatte afhænde den med Tab.

Den ranke, gamle Politiker sidder og blader i et Billedalbum.

"De har haft mange dejlige Hunde paa Farmen," siger jeg.

Hertz sukker: "Jeg har ialt haft 66 Hunde, yndige Colley'er. Jeg gav dem væk allesammen, da jeg maatte skille mig ved Farmen. Men det er min ømme Ligtorn, De nu træder paa. Lad os tale om noget andet.

Skønt, mens vi taler om Ligtorne, maa jeg ikke vise Dem dette Billede af en af de bedste Danskere, som har levet i Chicago, Dr. Fenger, min Redningsmand. Det var ham, som tog min Fod."

"Det vidste jeg ikke noget om, det med Foden."

"Jo, kan De ikke høre," siger Hertz og tramper først

med den ene Fod, saa med den anden. „Den ene lyder ikke ægte.“

„Var det en Vennetjeneste af Dr. Fenger?“

„Vist var det saa, for jeg var jo bleven kørt over og havde faaet Foden knust. Jeg troede, jeg skulde miste min Førlighed, men Dr. Fenger amputerede Foden *saa*

HENRY L. HERTZ OMGIVET AF SIN FAMILIE.

nydeligt. De kan ellers tro, jeg var langt nede dengang. Til Rotterne nærmest. For Ulykken skete Dagen efter et politisk Nederlag.“

„I saadanne Perioder længtes De maaske efter Danmark?“

„Aa, det vil jeg i Grunden ikke sige. Min Far vilde en Overgang gerne have mig tilbage, da han saa', hvad jeg duede til. Han sendte mig Tilbud om en Plads i Køben-

havn. Men jeg blev. Med mine Sejre og mine Nederlag syntes jeg bedst om at være her. Og jeg havde jo ogsaa fundet min Hustru her."

"Deres Børn er vel ogsaa Amerikanere?"

"Med Liv og Sjæl, ja."

"De taler ikke Dansk i Hjemmet?"

"Børnene kunde sige: Godnat Far, sov vel og drøm behageligt, det var alt. Husk paa, at jeg var saa meget ude i det offentlige Liv. Men lad nu være med at træde paa mine Ligtorne."

"Dèr har De Roosevelt staaende."

"Ja, *min Ven* tør jeg kalde ham. Han var Vækkeren af den offentlige Samvittighed i Amerika.

Men, sig mig engang, hvorfor vil De ikke høre noget om Chicagos Brand? Det var jo dog min første store Oplevelse. Der er ikke noget, De hellere vil høre, siger De. Vent saa lidt — saa maa jeg have fat i min Dagbog"

"Miss Russell!" raaber Henry L. Hertz ind til Kontoret ved Siden af, hvor hans kvindelige Sekretær bearbejder en Skrivemaskine. Om hun ikke har set, hvor hans Dagbog er henne, spørger han. „Naa, dèr ligger den! Ja, De undskylder, men det første, man bliver blind paa, er som bekendt Øjnene. Her har vi det. Det var forresten meget nemmere at slaa op i Oktober Kvartal 1871 af Berlingerens. Jeg sendte nemlig en Beskrivelse af Branden hjem til min Far, og han fandt den saa interessant, at han gav den til Avisen.

Det var Søndag Aften den 8de Oktober i Aaret 1871. Jeg havde været ude i Aurora Hall og set norske Diletanter spille Bjørnsons „Kong Sverre“, og nu skulde jeg følges hjem med Snedker Skov. Da vi kom ud paa Gaden, saa' vi Himlen blive farvet rød, og vi skyndte os na-

turligvis afsted for at se, hvor det brændte. Ilden var begyndt paa Nordsiden, hvor alle Træhuse brændte, og derfra bredte den sig til Forretningskvarteret, som blev totalt ødelagt. Til al Ulykke blæste det en enorm Storm, jeg tror det blæste 60 miles i Timen. Jeg kom til at tænke paa Eventyret om Manden med Syvmilestøvlerne, saadan stormede Ilden fra Gade til Gade.

Hele Natten deltog vi i Redningsarbejdet. Der var jo ikke meget at stille op, men ét Sted var vi dog saa heldige at komme ind i et brændende Hus, hvor en dansk Dame laa og sov sødelig. Forfærdelige Scener blev vi Vidne til. Paa Nordsiden saa' vi en Politibetjent danse vanvittig rundt paa Gaden. Folk fortalte, at hans Kone og Barn var omkomne, og før nogen turde nærme sig ham, styrtede han sig ind i Flammerne med sin Knippel i Sving over Hovedet.

Da jeg kom hjem næste Morgen i mit Pensionat, løb min Værtinde tilbage i Lejligheden og raabte til sin Mand, at der var en „big nigger outside“! Jeg har jo nok set køn ud.

Ser De, Chicago havde dengang 250,000 Indbyggere, og der brændte 17,000 Huse. De fleste var smaa Træhuse. Set med Nutidsøjne var Byen en lille By. Men den forandrede helt Karakter. Branden virkede som en vældig Reklame, Hjælp kom strømmende ind fra hele Verden, og saa fra det lille Danmark. Og det var imponerende at se, saa hurtig Byen rejste sig igen. To Dage efter Branden kunde man mange Steder se store Skilte, der forkyndte, at saa snart Murstenene var blevne kolde, vilde der blive taget fat paa Genopførelsen af Huset. Nu har Chicago 3 Millioner Indbyggere. *Den Udvikling kan De nok forstaa, det har været morsomt at være med i som offentlig Per-*

son, ikke? Man maa nok have Lov til at være stolt af Chicago."

"De føler Dem som gammel Amerikaner nu?"

"Pas nu paa mine Ligtorne. Jeg er R. af D., ikke sandt, De bedes bemærke Rosetten dør paa Gruppebilledet. Jo, det er alle mine Børn og Svigerbørn og Børnebørn, undtagen min Bror dør paa Fløjen, John W. Hertz. Saa mange er *jeg* bleven til her ovre, det er mere end min Bror i København har kunnet præstere. Naa, og saa er jeg det ældste Medlem i den danske Forening og Tillidsmand for det danske Alderdomshjem, ikke sandt? Jeg synes, vi Danske har haft det rigtig rart sammen her i Chicago, *navnlig* i gamle Dage, det skal jeg ikke nægte. Der var mere Fest over Sammenkomsterne for tyve, tredive Aar siden. Nu sidder Folk med sure Ansigter og tænker paa den ved Døden afgaaede Snaps til Maden. Hvad siger De? Ja, jeg véd godt, at man kan faa en Snaps dør, hvor De siger, jeg har ogsaa smagt den. Men ikke mere end én Gang. Vorherre bevare mig vel.

Nej, her skal De alligevel se noget morsomt, det var godt, jeg fandt det. Det er et Brev fra en dansk Mand oppe i Michigan. Han skriver til mig, at han har set mit Navn i Aviserne, og nu er han meget spændt paa at faa at vide, om jeg er identisk med den Henry Hertz, som var Student i København i 1866, for saa maa vi være Studenterkammerater. Hør, hvad han skriver: Om jeg ikke kan huske, at vi var nogle Stykker, som ofte besøgte en Jødefamilie paa Nørregade, i Trediverne, paa højre Haand fra Frue Plads. Der var en smuk Datter i Huset."

"Vil De tro," afbryder Henry Hertz Læsningen, "at jeg kan tydelig huske de mørke Øjne. Men tænk, jeg kan slet ikke huske, at det var paa Nørregade! Men det passer

saamænd nok. Han maa have en dejlig Hukommelse, for han skriver her videre: Henry Hertz var en stor Hjerteknuser, en flot og vittig Fyr“

„Der kan De bare selv høre,“ nikker Hertz fornøjet og dikker sig paa Brystet.

„Er det nu ikke storartet, at saadanne to gamle Studenterkammerater kan sidde og finde hinanden herovre efter nogle og halvtreds Aars Forløb. Det er et af de Breve, som har glædet mig mest paa mine gamle Dage. Hele det kære Latinerkvarter stod lyslevende for mine Øjne.“

„Er det længe siden, De har været paa Nørregade?“,

„Det var før Krigen,“ siger Henry Hertz, „men nu har jeg bestemt mig til at tage en Tur hjem igen. Den sidste Tur. Det bliver næste Aar, længere tør jeg ikke opsætte det. Jeg maa jo hjem og tage Afsked med det altsammen.“

Hjem — og tage Afsked — med det *altsammen!* siger den gamle „Amerikaner“ med et Smil, som skal skjule, hvad han føler.

Saa tier han og lægger sine gulnede Optegnelser sammen. Der er jo ikke mere at tilføje. Og den Besøgende skal nok passe paa ikke at træde paa hans Ligtorne mere.

MED TRACTOR OG 14 PLOVJERN BAG

Hvorfor bygger de saa grimt i dette smukke Land?" spørger jeg den danske Landhandler Ditlev Frederiksen, da jeg sammen med ham og et Selskab af yngre

DANSK-AMERIKANSK FARMHUS I SASKATCHEWAN

Mænd kører ud over Prærielandet i Saskatchewan, tre Hundrede miles Vest for Winnipeg i Kanada. Vi er taget op paa en lille Ekspedition fra Minnesota for at se paa Landet, de fleste lystne efter at bosætte sig i en Stat, der paa visse Omraader byder Farmerne flere Fordele end U. S. A. for Tiden.

Den Mand, jeg retter Spørgsmaalet til, har handlet med Land i Amerika og Kanada i en Snes Aar og kender sine Ting. Han *oplærtes*, kan man godt sige, til Virksomheden af sin Far, den kendte danske Nationaløkonom og Industri-drivende, Professor N. C. Frederiksen. Professoren havde hele sit Liv mange Jern i Ilden, han var Docent ved Universitetet, Medstifter af Landmandsbanken, Grosserer i København, interesseret i Oprettelsen af de første Sukkerroefabriker i Danmark. Da Jernene tilsidst blev *for* mange, emigrerede han til Amerika, hvor han i sin modne Manddomsalder oparbejdede en stor Forretning med Land. Det er denne Forretning, hans Søn, Ditlev Frederiksen, nu en Mand paa omtrent et halvt Hundrede Aar, fører videre. Og det er altsaa noget af det Frederiksenske Land, vi er oppe at se paa i det frugtbare kanadiske Distrikt Saskatchewan.

„Ja, hvorfor bygger de grimt?“ gentager Frederiksen mit Spørgsmaal og ser bort imod nogle Farmhuse. „Er de i Grunden saa grimme?“

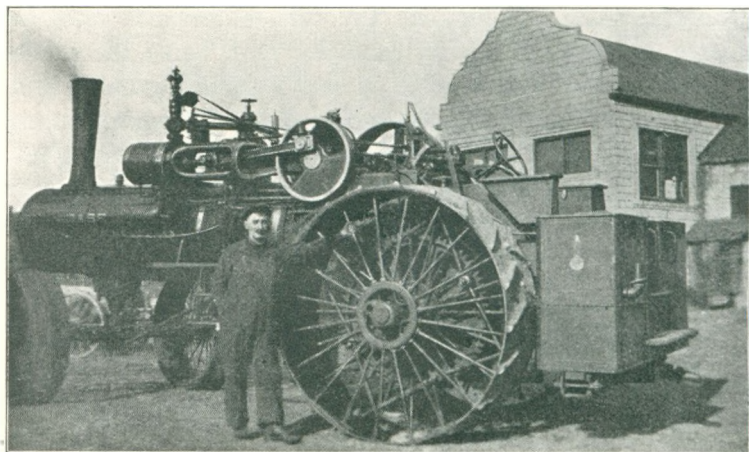
„De er saa ens alle Farmhusene, hvor man kommer hen, den samme kedelige Ladetype gaar igen fra Øst til Vest i De Forenede Stater, de samme kedelige Skure, den samme brunrøde Farve. Og heroppe i Kanada det samme Syn. Det ser ud, som om alle Farmene er gaaet igennem den samme Maskine.“

„Den røde Farve er den billigste,“ siger Frederiksen, „det er Forklaringen paa, at Farmerne bruger den. Hvis en Mand vilde male sin Ladebygning grøn eller blaa, vilde Naboen tro, han ikke var rigtig rask. Og dersom Husene er uskønne, hvad jeg nu ikke kan se, fordi jeg kun interesserer mig for Landet, saa er den naturlige Grund den, at det for Farmerne gælder om at faa en hurtig Start:

et Hus knaldet op, Tag over Hovedet — og saa straks igang med Jorden. Det er Jorden, de skal leve af.“

„Saa kunde de senere pynte lidt paa Bygningerne.“

„Det kunde de. Men det maa de vel ikke føle Trang til. Jeg har nok hørt om den danske Bevægelse, der hedder Bedre Byggeskik, men den Slags Pilleri har vi Amerikanere ikke Tid til at beskæftige os med endnu.“

TRACTOR PAA EN DANSK-AMERIKANSK FARM.

Landet, vi kører igennem, er 1600 Fod over Havet. Luften er forfriskende, selv paa denne varme Julidag. Sommeren er lidt varmere end i Danmark, Vinteren lidt koldere. Sneen gaar bort den 15de April, siger de i Saskatchewan. Pløjningen finder derefter Sted i Maj Maaned, Høsten i August. Og Efteraarsarbejderne i Marken skal helst være tilendebragte inden 10de November.

Dette er Forhold, som skandinaviske Landmænd kan blive fortrolige med, og der har da ogsaa slaet sig en

Mængde skandinaviske Farmere ned i Distriktet, uden at man kan tale om nogen Koloni. Her er flere Nordmænd og Svenskere end Danskere, desuden har mange Amerikanere købt Land her i de senere Aar. Det er ikke saa sjældent, at en amerikansk Farmers Søn rejser op og køber Land i Kanada.

„Dèrhenne bor to Skolelærersønner fra Aalborg,“ siger Ditlev Frederiksen og peger paa en Samling Huse. Lad os tage hen og høre, hvad *de* har faaet ud af det.“

Lærersønnerne driver i Forening en Sektion paa 640 acres. Efter at have lært Landvæsenet i Jylland, kom de herover med en lille Arv i Tegnebogen. Og de slog sig straks ned i Saskatchewan. Jorden kan faas paa den Betingelse, at Køberen ved Papireernes Underskrift betaler 2 Dollars ind pr. acre og forpligter sig til at afbetale Resten gennem ti Aar. En Paragraf lyder, at hvis Høsten slaar fejl, er Køberne det Aar fritagne for at betale Afdrag. Jordprisen varierer fra 15 til 30 Dollars pr. acre, hvad der er ikke saa lidt mere end for skovbevokset Land, men Landet her er lige til at sætte Plov i og behøver i de første Aar kun at „brækkes op“ og tilsaas for at give god Afgrøde.

De to Brødre fortæller, at de kom herop under Krigen. Havrepriserne var høje, hvorfor de besluttede udelukkende at „gaa ind for Havre“. De brækkede 500 acres op, tilsaede med Havre og fik en Høst paa 35,000 bushels (1 bushel = 34 Pd.). Havren fik de betalt med 70 Cents pr. bushel. De var blevne velstaaende Farmere paa en Sommer. Naturligvis ventede de derefter ikke paa, at der skulde gaa ti Aar, før de kunde sige, at Farmen var deres. Allerede næste Aar betalte de Halvdelen af Jorden

og i de tre følgende Aar Resten. Nu sidder de helt paa deres eget.

Men de var heller ikke kommet sovende til deres Start. Det gik stærkt, som de siger. De anbragte 14 Plovjern bag Tractoren og brækkede paa denne Maade et stort Stykke Land op hver Dag. En Dag pløjede de to unge Jyder, som skiftedes til at sidde paa Tractoren, 70 acres, hvilket vil sige omtrent 60 Tønder Land.

I de gamle Dage regnedes en Ager (1 acre) for en Dags Pløjeland.

Jeg staar her paa deres Farm og ser i Tanken Kongens Nytorv med sine seks Tønder Land. Et 10 Gange saa stort Areal pløjede de to Skolelærersønner op hin Rekorddag. „Men,“ siger den Ene med et lunt Smil, „vi bruger jo heller ikke 8 Timersdagen her.“

Vi kører fra Farm til Farm og finder Storfarmere med nøjsomt udstyrede Hjem. Der maa have været en Billed-Agent rundt paa Egnen, thi i mange Hjem ser jeg, nogle Steder som den eneste Vægprydelse, det kendte Sceneri af Therkildsen, „Kom saa da!“, Koen, der er løs, og Husmanden, som lokker for den.

Vi kommer til John Madison, en Mand med kulsort Zi-geunerskæg. Hans Far af samme Navn har endnu paa sine gamle Dage Farm i Iowa, men kom fra Danmark, hvor han hed Jens Madsen. John Madison den Yngre blev Forpagter af et Sted i samme Stat. Her hørte han engang, at han for en Trediedel af den Forpagtningsafgift, han svarede, kunde købe tilstrækkelig Jord i Saskatchewan, og naar man hører saadan noget, spekulerer man ikke længe over Sagen, men rejser og starter paa den nye Plads. Familiebegivenheder indtraadte, som førte ham tilbage til Iowa, men nogle Aar senere rejste han igen til Saskatche-

wan og købte sin egen Farm tilbage. Den var bleven lidt dyrere i Mellemtiden! Men det afholdt ham ikke. Han siger, at nu er han færdig med at flytte. En Farmer faar ikke bedre Kaar end her. Jernbane i Nærheden. Paa Jernbanestationerne findes Magasiner, som tager imod Kornet. Det er Guvernementet, der er Køber, her eksisterer ingen Mellemmænd, som skal dele Fortjenesten. Her har vi det, siger John Madison, som vi selv vil have det, fordi Farmerne udgør de tre Fjerdedele af Statens Befolkning. Jo, det er et storartet Land.

Blandt Farmerne finder jeg en tidligere Præst, en tidligere Sagfører og en tidligere Matros. Matrosen rømmede fra et Skib i San Francisco og sidder nu her med en Farm paa 300 acres. Et tatoveret Hjerter paa højre Haand er det eneste, der minder om, at han har sejlet. Han er solbrunet og muskelstærk og har Gaarden fuld af Smaarollinger. Og er det monstro en gammel Bedstemor, der sidder paa Verandaen og studerer „Saskatchewan Weekly Journal“? Næh, siger den forhenværende Matros, det er Missis Turner, hvis Mand er død, og som ingen Steder har at være. Vi kan da ikke la' hende dø. Hun gaar paa Omgang. Hos os har hun forresten været længe.

Overalt, hvor vi kommer hen hos de Saskatchewan Farmerfolk, bliver vi budt ind for at smage paa det hjemmebryggede, stærke Øl, eller det hjemmebrændte, hvide Kartoffel Brændevin. Staten har Forbudslov imod stærke Drikke, af Nabovenlighed overfor U. S. A., men det frie Farmerfolk føler sig hævet over denne Lov, og det falder ikke et Guvernement i Kanada ind at sende Snushaner rundt paa Farmene. De vilde vist ogsaa hurtigt blive sendt hjem igen.

Havre, Majs, Hvede, Solsikker, Rug og Byg gror frodigt paa Markerne, og i Haverne bugner Træer og Buske af Frugt. Kørerne ligger og tygger Drøv i saftfuld Alfalfa. Paa Præriejorden, vi nu kører bort over, vokser de vilde Jordbær saa tæt, at Hjulene bliver helt røde af Saften. Vinden suser sagte i Bævreasp og Poppel, Gran og Birk, Solen blinker i de smaa Indsøer — saadan er Lan-

SOLSIKKEMARK I SASKATCHEWAN.

det Saskatchewan, et Land rigt paa Naturskønhed. Endnu er her langt imellem Skorstenene. Her er med andre Ord Plads endnu for mangen stærk Emigrant, for Mennesker af den Type, som ikke er bange for at staa ved *Begyndelsen* af det uopdyrkede Land.

Den forhenværende Præst træffer jeg ifærd med at malke sine Køer. Han har givet sine Køer Blomsternavne. „Staa nu stille, Buttercup!“ siger han og hiver „Smørblomsten“ i Patterne, saa Mælken staar som et Springvand i Spanden. Han underholder mig mest med Mælkepriser og anden Andelsmejeri-Tale. Men hans Ord er mere henvendt til Kørerne end til mig. Nogle af dem roser han, andre faar Formaninger om værsgod at komme hjem med mere Mælk næste Gang.

Saskatchewan er ikke noget Land for Folk med selskabelige Længsler.

Ditlev Frederiksen fortæller mig, at det i Begyndelsen kan knibe lidt for de unge Farmerkoner med at finde sig tilrette. De kan synes, at her er for langt til Kirken, eller til Biografteatret, eller maaske til Nabokonens Kaffekande. Men hver eneste Farmer i Distriktet har nu sin „Car“, og der er neppe den Farmerkone, som ikke selv kan køre den. Saa paa de store Dage er der ingen Mangel paa Sammenkomster. Om Hverdagen er Vognen Transportmidlet for Mælk eller Korn, og Søndag Eftermiddag kører hele Familien i Skoven paa den samme Vogn.

For Jordens Elskere, for Arbejdets usentimentale Venner, for dem, der holder af at leve, hvor Kræfterne kan faa frit Spillerum, er Saskatchewan et godt Sted at være. Jorden skal nok lønne deres Flid. Her, hvor jeg gaar og lædsker mig paa de vilde Jordbær, ligger endnu et Par Tusinde Sektioner og venter paa, at de rette Mænd skal komme og aabne Jorden.

SKYSKRABERE PAA DANSK GRUND

Naar man kommer sejlene ind til New York og ser Skyskraberne inde paa Manhattan, af hvilke The Woolworth Building med sine 54 Etager rager højest op, synes man jo, at det er en ganske morsom Dekoration. Men man imponeres ikke. De er reklameret saa stærkt ind i Ens Bevidsthed, at man uvilkaarligt udbryder: Naa, det er dog det Hele. Der er jo et Stykke Luft ovenover endnu Men noget anderledes stiller Sagen sig, naar man gaar ned ad Broadway og ser Skyskraberne dukke op ved Siden af sig

Jeg havde givet den kvindelige Hotelclerk paa min Etage, nittende, Besked om at blive vækket Kl. 7 den første Morgen, men allerede Kl. 5½ vaagnede jeg ved, at noget dumpede ind igennem en Sprække i Døren. Det var Avisen. Jeg tændte og gik hen og samlede den op. Paa Bladets Hoved var paaklistret en blaa Seddel, hvorpaa stod trykt:

God Morgen! Dette er Deres Avis! (altsaa en Opmærksomhed fra Hotellets Side). Saa fulgte en lang Fortegnelse over, hvor jeg kunde indtage Maaltiderne paa Hotellet — der var fem forskellige Restaurationer at vælge imellem, de tre med store Orkestre, hvis jeg ikke foretrak at faa Maden serveret paa Værelset. Endvidere meddeltes det mig, paa hvilken Etage i Hotellet Lægen fandtes, *hvor Ligtorneoperatøren*, *hvor Barber- og Frisørsalonen*, *hvor det*

fotografiske Atelier, hvor Svømmehallen osv. Alt naturligvis paa Hotellet. Hvis jeg iøvrigt ønskede noget, som ikke fandtes paa Listen, skulde jeg blot ringe til Mr. Foster. Jeg følte Behageligheden ved at være i gode Hænder og lagde mig atter for at studere Avisen.

Jeg var kommen midt ind i den, d. v. s. til 40ende Side, ved at gaa flygtigt hen over Tekst og Billedmylder, da jeg blev „vækket“. Vækningen skete ved, at Telefonen, som stod paa et lille Bord ved Sengens Hovedende, paa hvilket ogsaa Bibelen laa, kimedede; og da jeg greb Røret, fortalte en yndig Stemme mig, at Klokkeren var syv. I samme Øjeblik dumpede der igen noget ind ad Døren.

Det var „Pennsylvania Register“, Hotellets egen, daglige Avis. Den er lidt nemmere at haandtere, unægteligt, end „New York Times“, men for Gæsterne fuldt saa interessant, idet den indeholder alt Nyt, som er hændet det sidste Døgn indenfor Hotellets fire Vægge. Fire Vægge lyder maaske noget beskedent, naar jeg fortæller, at Pennsylvania Hotel bestaar af fire parallelt løbende Skyskrabere, der er forbundne ud imod syvende Avenue af en vældig Frontbygning, og at Hotellet ialt rummer 2200 Dobbeltværelser, alle med Bad.

I Hotellets Avis fandt jeg mit eget Navn iblandt 400 Dagen iforvejen ankomne Gæster. Der var Folk fra alle Jordens Kanter, og der paakom mig igen en behagelig Fornemmelse af at være gemt godt her. En lille Prik i Mylderet, mere kunde man ikke blive til.

Prikken laa og svømmede inde i Badekarret, da det kimedede paa Telefonen. Jeg naaede Røret ved tredie Opringing og blev budt God Morgen af et Fotografisk Pressebureau, som høfligt forespurgte, hvornaar det vilde passe mig at blive fotograferet.

Hvordan — Hvorledes?

Jo, Bureauet ønskede mit Billede til Udsendelse til Bladene. Dets Atelier var beliggende dør og dør. Om jeg vilde opgive en Tid.

Jeg opgav en Tid.

Før jeg slap ned til Breakfast (Morgenmaaltid), var jeg blevet ringet op af en Forsikringsmand, to Journalister, et Udklipsbureau, en Agent for en Dampskibslinie og en gammel Kammerat fra Soldatertjenesten paa Baadsmadsstrædes Kaserne, der raabte: „Go'Maaren, gamle Dreng, hvordan skær den? Skal vi spise Frokost sammen idag?“

Til Damen, som sidder i sit lille Indelukke paa Etagen og vaager over Nøgler og tager imod Besked, sagde jeg, at jeg kom neppe hjem før sent om Aftenen — om hun vilde være rar og sige det. Hun nikkede indforstaaet. Da hun saa', at jeg stod med et Brev i Haanden, pegede hun over Gangen paa en smal Aabning i Muren, hvor jeg kunde „droppe“ Brevet. Saa kommer det ned før Dem, tilføjede hun. Jeg anbragte Brevet i Aabningen og saa' igennem en Glasplade, at det styrtede ned i Dybet. Derpaa trykkede jeg beroliget paa en af Elevatorknapperne. Der var tolv Elevatorer at vælge imellem.

En Lampe tændes udenfor — den er rød. Det betyder, at paa det Sted vil der standse en Elevator, som gaar ned. Tændes der en hvid Lampe, er Elevatoren for Opgaaende. Paa den ene Side af Gangen gaar Elevatorerne *ekspress*, d. v. s., at de ikke standser mellem 1ste og 10ende Etage. Man tumler ind, hvor den røde Lampe lyser, blotter ærbødigt sit Hoved for de kvindelige Passagerer og bliver staaende med Hatten i Haanden, suser ned med en Fornemelse af, at noget vender sig inden i En, tumler ud af Elevatoren og befinder sig i en Vestibule med mange Men-

nesker. Summ summ summ, siger det i Ørene. Højt over alle skingrer en ung, uniformeret Hotel-Porters Stemme, som raaber Navnene op paa Gæster, til hvem der i dette Øjeblik er ankommet Telegram. Svares der ikke, gaar Telegrammet op paa Værelset.

Inde i Restaurationen træffer jeg, efter Aftale, Ingeniør Poul Larsen af det danske Verdens-Firma F. L. Smidth & Co. Vi spiser blødkogte Æg af Ølglas; en hæsliq amerikansk Skik; men man skal Skik følge eller Land fly. Ingeniøren er kommet til New York for at tilse Firmaets amerikanske Forretninger, og jeg vil gerne benytte Lejligheden til at se Firmaets amerikanske Hovedkontor. En af F. L. Smidth & Co.s Cementfabriker saa' jeg i Nærheden af Seattle. Den var ledet af en dansk Ingeniør og var et Side-stykke til de Cementfabriker, Firmaet har liggende over hele Verdenskortet.

Hvis man kommer ind paa F. L. Smidth & Co.s Hovedkontor paa Vestergade i København, vil man i Forstuen finde et mærkeligt Verdenskort. Det er næsten helt skjult af Traade. Fra København, som er Kortets Centrum, er Traade i Hundredevis ført i alle Retninger ud i den vide Verden til de Steder, hvor Firmaet enten har rejst en Cementfabrik, eller hvor dets Maskineri anvendes. Østen blev i sin Tid erobret af Ingeniør Alex Foss, Vesten blev det af hans Kompagnon, Ingeniør Poul Larsen; saadan delte Firmaets to Hovedkræfter Arbejdet og Æren. Men Æren blev ogsaa det lille Lands.

Det var i Aaret 1893, at Ingeniør Poul Larsen begyndte at indarbejde F. L. Smidth & Co. i Amerika, og siden den Tid har han hvert Aar foretaget Rejser frem og tilbage over Atlanterhavet for at knytte flere og flere Traade. For hver ny Rejse blev Nettet tættere paa Kortet derhjemme.

Vi tager „Subway“en, den underjordiske Jernbane, paa Stationen dybt under Hotellet og kører til Citykvarteret i den vestlige Ende af Manhattan. Det vilde være haabløst for en ny Mand at tælle Stationerne for paa den Maade at kontrollere, hvor han skal staa af. Man maa huske, hvad Stationen hedder, hvor man vil af, og navnlig huske at komme *hurtigt* af. Thi paa hver Station staar en Skare Mennesker og venter paa at komme med. Den sørgeligt berømte danske „Trængsel“ med tilhørende Tramp over Tæerne og Puf i Ribbenene findes ikke her. Man venter agtpaagivende. Naar alle, som skal ud, er steget ud, begynder Indstigningen hastigt, mekanisk, i Tempo mindende om den kendte gymnastiske Øvelse Højdespring imellem Bomene paa en Hest, hurtigt efter hinanden — giv Agt, løb! Saa glider Skydedøren til, og Toget suser videre gennem den mørke Grav, sommetider flere Tog ved Siden af hinanden i samme Retning.

Passe lidt paa ikke at komme ind i et Eksprestog, som ikke standser før femten miles borte, maa man ogsaa helst, hvis man skal af ved en Mellemstation.

I de stærkt oplyste Vogne sidder Amerikanerne med hver sin Avis. Damerne kigger uinteresserede lige ud i Luften. Unge Damer sidder med Skørtet til Knæene og haler nu og da mekanisk lidt ned i Skørtet, naar de mener, at det trækker paa deres bare Knæ. Man sidder ikke og stirrer paa sine Medpassagerer i Amerika. Man kommer ikke hinanden ved. Det er en Sjældenhed at se to Bekendte møde hinanden i Myretuen New York. Det er en Maskine, man er kommet ind i. En Maskine, der suger Mennesker til sig, ryster dem lidt, flytter dem og spyer dem ud igen.

Vi bliver spyet ud ved Wall Street og kommer op i det blændende Dagslys. Vandrer, eller rettere føres, igennem

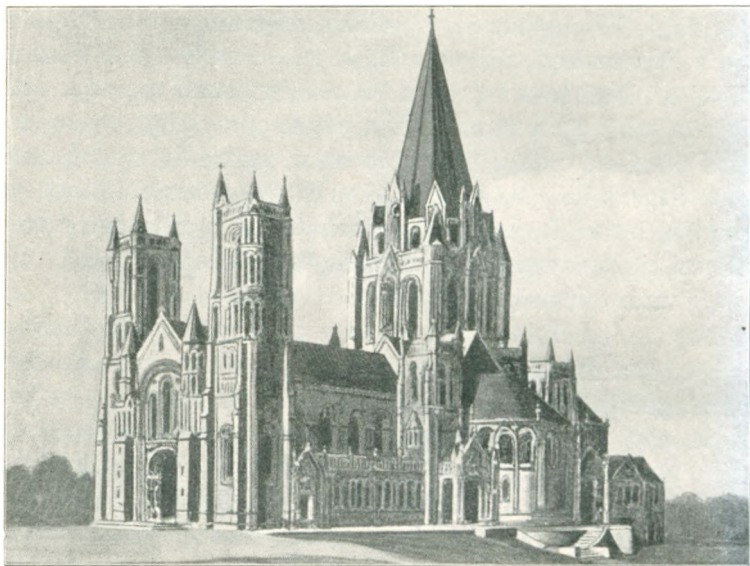
Broadway — og *nu* er det, Skyskraberne virker imponerende. Her har vi dem lige klods ind paa Livet. Man skoter og knejser — og tager uvilkaarligt Øjnene til sig igen. Føler ligesom et Tryk oven i Hovedet af al denne Masse Mur og Staal. Af disse Titusinder af Vinduer, hvor der ikke viser sig Ansigter, med bag hvilke man véd, at Skrivemaskiner klaprer og Telefoner kimer. *Hæslige* finder nogle Fremmede Skyskraberne. De er det ikke. De virker ved deres rene Stil og ophøjede Ro som Kæmpe-Mindesmærker. Man føler sig „fra Provinsen“, naar man ser dem første Gang. Men man stiller sig ikke op og kigger paa dem med Nakken tilbage, man *kan* ikke, man bliver ført frem med Strømmen. Man skæver op til de øverste Etager og ser den hvide Røg stige op igennem de pyramideformede Skorstene og svæve bort som Skyer.

Og man føler sig *meget* lille.

Dette er en Dukkert, som Evropæeren har godt af at faa.

Men saa fortæller Ingeniør Poul Larsen mig noget, som borttager Følelsen af at være dukket. Han peger paa The American Surety Companys Bygning og paa Standard Oil Companys Hus og siger, at *de* Skyskrabere er opført paa Fundament af den danske Portland Cement. Og han fører mig videre og viser mig Stedet, hvor New Yorks største Kirke, St. Johns Divine, i mange Aar har været under Opførelse. Til denne Kirke er medgaaet 11,000 Tons *dansk* Cement. Selve Templet i Millionbyen, Tilflugtsstedet i Sorg og Glæde, hviler paa solid dansk Grund — det er en Tanke, der faar En til at ranke Ryggen. Saa er vi altsaa ikke saa smaa endda. Og endvidere faar jeg at høre, at dengang de ophøjede Jernbaner i Chicago skulde bygges, tilraadete Ingeniørerne at bruge den danske Cement til de bærende Piller.

Vi gaar op i en Skyskraber i Church Street, hvor F. L. Smith & Co.s amerikanske Selskab har Kontorer og Tegnestuer, og hilser paa Selskabets Vicepræsident, Amerikaneren Geo. M. Newcomer. Poul Larsen selv er dets Præsident. Og vi hilser paa en Stab af erfarne danske Ingeniører og Konstruktører, som er knyttet til Virksomheden. De

ST. JOHNS DIVINE, NEW YORKS STØRSTE KIRKE.

staar bøjede over Tegnebrædterne og arbejder med paa det store Værk, som har omspændt vor Klode. Langt den overvejende Del af Personalet er naturligvis Amerikanere, men i Aarenes Løb har dog 25 danske polytekniske Kandidater og 50 danske Maskinkonstruktører været ansat i Virksomheden, hvorfra de fleste Tid efter anden er gaaet ud i ledende Stillinger paa amerikanske Fabrikker til Ære

ikke blot for deres gamle Firma, men ogsaa for deres Land.

F. L. Smidth & Co.s amerikanske Cementfabriker udgør idag kun en ringe Del af Cementfabrikerne i U. S. A., men de hævder sig smukt i Konkurrencen. Historien begynder med, at den danske Cement importeredes fra Danmark. Det varede imidlertid ikke længe, før pengestærke amerikanske Rigmænd tog Cementfabrikationen op, og fra det Øjeblik skød den ene Cementfabrik op efter den anden. De var imidlertid ikke altid saa solidt underbyggede af Sagskundskab, som den danske Cementindustri kan rose sig af at være. Det hændte for Eksempel, at Arealerne, hvor Fabrikerne blev anlagt, og hvor Raamaterialerne skulde forefindes, ikke var grundigt undersøgte — de udtømtes derfor saa hurtigt, at Anlægget ikke kunde svare Regning. En *Mængde* amerikanske Cementfabriker startedes imidlertid, og selv om nogle gik i Stykker, blev flere staaende, og i Aarens Løb skete der vældige Fremskridt.

Da Cementimporten af denne Grund truede med at ebbe ud, foretog F. L. Smidth & Co. sit næste store Fremstød, idet Firmaet indarbejdede sine Cement-Møller, ja, hele sit Cement-Maskineri, i U. S. A. Det *havde* staaet sin Prøve. Markedet lukkede sig derfor villigt op. De danske Cement-Maskiner gik ind paa deres Verdensry.

I Aaret 1897 kom imidlertid den amerikanske Beskyttelses Toldlov med sin Dingley Tarif, der forhøjede Indførselstolden for Maskiner fra 25 til 45 Procent, og fra hint Aar — var F. L. Smidth & Co. „slaaet ud,“ vilde nogle tro. Nej. Fra det Øjeblik gik Firmaet over til at fremstille Maskinerne i Amerika. De erobrede Markedet indefra.

Den største samlede Ordre af Cementmaskiner, som F. L. Smidth & Co. har faaet, bestod af 19 Rørmøller med en

samlet Produktionsevne af 15,000 Tønder Cement om Dagen. Dette imponerende Anlæg blev leveret til Canada Cement Co.s Cementmølleri ved Montreal.

Naar de Møller snurrer og snurrer, som de snurrer Verden over og formaler Fundamentmateriale, tænker neppe nogen Arbejder, at det er dansk Fabrikat. Men i danske Ingeniørers Hjerner er de Møller blevet til, og det er *Dansk*, de Møller synger.

Sangen om det lille Agerland, hvor dog ikke *alt* blev Korn og Smør.

Og naar „St. Johns Divine“ om føjede Tid indvies til Guds-tjeneste, saa er det danske Grundpiller, Højalteret hviler paa.

KRONBORG I SIGTE

Saa har Dansk-Amerikaneren, der skal hjem en Tur, da susende travlt de sidste Dage i New York. Og den, der blot har været herovre for et Besøg, ikke mindre. Billetten ligger i Tegnebogen. Man har enten været inde paa Det Forenede Dampskibsselskabs Kontor paa Hjørnet af Whitehall Street og Bridge Street og taget Forskud paa Gensynsglæden ved at se det dekorative Vægmaleri af Indsejlingen til Øresund. Eller man har købt sin Billet hos en af Agenterne i de mindre Byer. Der er nok af dem, hver Linie har flere Folk i Ilden, og de gør sig megen Flid for at hverve Passagerer. I en Forstad i Vesten saa' jeg i et Vindu en Plakat med en personlig Henvendelse fra Agenten, som paatog sig at ordne *alt* for de Rejsende — paa nær én Ting. Billetten kunde de begynde at betale af paa med det samme, kom indenfor og lad os snakke om Sagerne. Alt Pasvrøvl skulde han ordne for dem, deres Bagage tog han sig af, og han sørgede for Folk, som fulgte til Toget og drog Omsorg for, at de Rejsende kom ind i det *rigtige* Tog. Men de Rejsende maatte selv kysse deres Paarørende til Afsked — det vilde han ikke paatage sig.

Og de sidste Indbydelser søger man at komme let igennem, men det er svært. „Kom dog nu hjem,“ hedder det, „og spis den Bid Brød med min Kone og mig i al Tarvelighed.“ Dansk-Amerikanerne er glade for Gæster. Og somme-

tider er de rimeligvis ogsaa glade, naar man er vel borte igen. I saa Fald siger de ligesom Bjørnstjerne Bjørnson paa Aulestad, naar Gæsterne endelig brød op:

DET FORENEDE DAMPSKIBSSKABS KONTOR.
BYGNING I NEW YORK.

Takk, tjære Venner, fordi I kom — og *Takk*, fordi I gaar!

Det sidste danske Ord klinger i Øret, da jeg tager Elevatoren i Huset, hvor det danske Generalkonsulat har Kontor — samme Ejendom, hvori Det Forenede Dampskibsselskabs Kontorer findes.

„Going down?“ spørger jeg Elevatormanden, som holder stille paa Etagen.

„Yea,“ svarer han og kniber det ene Øje sammen. „Vi gaar ner!“

Saa kører man til Færgelejet for Enden af 23nde Gade og tager Færgen over til Hoboken, hvor Skibet ligger i Dokken med Dampen oppe. Der er ikke mange Formaliteter, naar den Rejsende skal ud af Landet. Det kneb lidt med at komme ind. Tolden er en *meget* samvit-

bet ligger i Dokken med Dampen oppe. Der er ikke mange Formaliteter, naar den Rejsende skal ud af Landet. Det kneb lidt med at komme ind. Tolden er en *meget* samvit-

tighedsfuld Sigtemaskine, det store Amerika tolder de mindste toldpligtige Ting og konfiskerer selvfølgelig de forbudte.

Men *ud* gaar det Hele som en Fest.

To Skibsorkestre leverer Musiken. Et fra det Skib, som er kommet for et Par Dage siden og nu ligger ovre i Nabo-dokken, og et fra det Skib, vi selv skal med. Fædrelands-melodier og Dansemelodier imellem hverandre. Benene tripper uvilkaarligt. Saa gaar de sidste amerikanske Offi-cials fraborde, fra det gæstfri Skib ned paa den tørlagte Kaj — og Broen tages. Vi sejler. Nu har Maskinen stemt i med sin Hjemad-Sang. Skyskraberne glider forbi i Soldisen, Frihedsgudinden staar kølig med en løftet, men værkbruden Arm. Nu gaar der ingen Trafik op igennem Armen og Haanden mere, efterat Armen var begyndt at synke.

Om ni Dage er vi i Christiania.

En meget slank og bleg norsk Dame kan ikke *fatte*, hvordan de Dage dog skal faa Ende. Hendes Mand staar der-hjemme paa Bryggen og venter, betror hun mig.

„Véd han da ikke, at Skibet først sejler idag?“

„Jo, men — Dere forstaar vist særdeles godt, hvad jeg mener, uh!“

Denne lille norske Frue fik vi allesammen megen Glæde af. Naar man først er rystet sammen, hvilket ikke varer længe i Magsvejr og Sol, saa bliver hver Klasse ombord for sig som én stor Familie. Den lille Frue blev „sint“, naar der faldt en kaad Bemærkning om Landet Norge, der for hende stod som det vidunderligste og skønneste Land i Ver-den. Hvad det maaske ogsaa er, sagde En, men det kan man jo bare ikke se for alle de Fjelde, som ligger i Vejen. Huiit! hvor hun fnøs.

Gorm Knudsen vender hjem for at lade sig beundre som

Amerikas største Urtekræmmer. Det er ham, der fornylig har faaet Koncession til at starte et Tusinde Automat-Kolonial-Butiker i Storbyen. Han har i det sidste Aar tjent lige saa mange Penge som den danske Farmersøn, der opfandt Iskagen „Eskimo Pie“ — Eskimopigen, som den kaldes nede paa tredie Klasse, hvor Musiken allerede har spillet op til Dans.

AFSKEDSSCENE PAA SKANDINAVIEN-AMERIKALINIENS PIER I HOBOKEN.

Se, hvor de *finder* hinanden dernede. Musiken har mange Ting paa sin Samvittighed, dog ikke nær saa meget paa Vejen hjem som paa Vejen ud. Paa Vejen ud danser mange unge Emigranter sig ind i en Forlovelse, som ved Ankomsten til Amerika bliver til en fast Forbindelse for hele Livet.

Jo, det er gennem Dansen, Vejen gaar ind til Hverdagen.

Jeg blev Vidne til det i de danske Foreninger. Ved de ugentlige Møder samledes et halvt Hundrede „Brødre“ til den alvorlige Diskussion, og medens de diskuterede med dystre Miner, samledes en forventningsfuld Ungdom i Forhallen og de tilstødende Lokaler. Aldrig saa saare var „Mødet hævet“, før et Musikkorps i Salens ene Hjørne spillede op, Musikerne gerne med Clownhatte paa Hovedet, hvorefter Dansen gik. Det var let at se, naar der var danske unge Piger iblandt. De lægger ikke saa hurtigt Provinsmanererne af. Men de unge Amerikanerinder var i Flertal paa de danske Baller. Det er paa Foreningsballerne, „det foregaar“. Dèr sluttet Alliancen. Det er dèr, den unge Dansk-Amerikaner faar sit Fodfæste, Lyst til at blive i Landet, Længsel efter at skabe sig et Hjem.

Men nu sejler vi jo den anden Vej.

„Feriebarnet“ vender hjem efter bare otte Dages Ophold i New York, hjem med den samme Damper, som han tog ud med. Han har taget Turen som en Rekreation, og der findes vel neppe bedre? Drømmeliv paa Oceanet. Snurreturen i Heksekedlen New York, en Lyntur til Chicago og til Niagara Faldene. Disse Vidundere kan altsammen naas. Og saa nu vende hjem til den undrende Kone og de undrende Børn med Posen fuld af Nyheder og Presenter. Han er saa stolt og glad, at han allerede den første Dag paadrager sig Kælenavnet Feriebarnet.

Se Neapel og dø — se New York og vend tilbage og fortæl! Nede i Fyrrummet paa det store Skib gaar en ung dansk, polyteknisk Student, der har faaet Lov til at arbejde sig ud og hjem med det samme Skib. Han ejede ikke Salt til et Æg, men *vilde* se New York. Jeg forstaar ham. Men jeg tror ikke, han vil lade sig nøje med denne lille Mundsmag. Amerika drager.

„Giver De mig ikke Ret, Overretssagfører?“

„Sjur,“ siger Overretssagføreren, der ligesom Feriebar-net har været paa et otte Dages Besøg i De Forenede Stater og har lært at udtale Ordet *sure* (jo, sikkert, ganske vist) paa amerikansk. Han vender hjem til sin jydsk Stad med Kufferten fuld af mægtige fotografiske Kunstværker af ham selv. Til Minde om dengang, Far var i New York. Den lykkelige Familiefader har ikke tidligere været ude paa de store Stræk og længes saa voldsomt hjem, at han hver Dag maa aflægge Besøg hos de to „Gnister“ (de traadløse Telegrafister) for at høre, om vi snart er paa de Kanter, hvor de traadløse Telegrammer kan række hjem.

Frøken Jensen fra Kalifornien vender hjem efter en halv Snes Aars Ophold i „den varme Ovn“, som Spaniolerne kaldte Landet, formodentlig med Tanke paa Syd-kalifornien. Hun har ikke sat sig noget bestemt Maal med Rejsen udover det, at hun gerne vil hjem og fryse lidt og blive lidt gennemblæst og lidt tynd. „Man gaar og bliver saa løjerlig i Kalifornien,“ siger Frk. Jensen, „man er ikke fri for at blive lidt doven. Klimaet er fortryllende, Gud be-vares, især for Børn og gamle Mennesker, men for os midt imellem er det *for* godt. Jeg længes efter den danske Efter-aarsblæst og lidt forfriskende Regn.“

Frk. Jensen faar jo nok sin Lyst styret, kender man det danske Klimas Imødekommenhed paa *det* Punkt.

Som en helbefaren Sømandsbrud befinder den smukke hvidhaarede Fru X. sig. Hun vender hjem efter at have besøgt sin Søn paa de tidligere dansk-vestindiske Øer, nu Virginia Islands, og hun nyder Sørejsen i fulde Drag. Og lever i Tropeminderne om en lille italiensk og mørkøjet Svigerdatter og to smaa Børnebørn, tænk, den ene med italienske Øjne og den anden med danske. Det var noget saa morsomt

at se. En tidligere dansk Sukkerfarmer fra St. Croix er ligeledes med Skibet. Han flyer fra Øen, hvor der ikke er behageligt at være under den nye Æra. Inden lang Tid, siger han bittert, vil de Virksomheder, som endnu er paa danske Hænder, være drillet bort, alene med Undtagelse af de danske Havneinteresser. Iøvrigt er Misfornøjelsen paa Øerne almindelig, fordi der ikke gøres noget til Ophjælpning af dem. Lys former Tilværelsen sig kun for dem, som bliver rige Folk paa, trods Forbudet, at fremstille og sælge den berømte vestindiske Rom.

Passagererne paa første Klasse bestaar af saavel Amerikanere som Danskere, Folk af alle Slags, nogle, paa hvem man ikke kan se, at de vender hjem som Millionærer, og andre, som gerne vil give sig Udseende af at være det. Nogle smaa velopdragne dansk-amerikanske Børn skal hjem med Far og Mor og se til en ofte nævnet, i Eventyrglans levende Bedstemor. De har faaet en Opdragelse paa den „gammeldags“ Manér, hvis Værdifuldhed endnu ikke er gaaet op for Amerikanerne. I Amerika er det jo forbudt ved Lov at tugte Børn, hvorfor den pureste Ungdom er ikke saa lidt næbbet, for at bruge et dansk Ord, der dækker Meningen. Jeg har kørt i Jernbanetog, hvor Børn, navnlig Drengene i den farlige Alder omkring en halv Snes Aar, terroriserede hele Vognen ved en Skraalen og Skrigen og Løben fra Plads til Plads, saa det var umuligt at holde Tankerne ved en Avis eller en Bog. Ingen falder det ind at tysse paa et Barn i Amerika, det skal have Lov til at udfolde sig frit, uden Tvang. Husk paa, at vi befinder os i et frit Land.

Naar en amerikansk Dreng af denne søde Type ser en lille dansk-amerikansk Pige neje, ler han og finder hende højkomisk, lige saa højkomisk som det at give Haand og sige Tak for Mad. Ved Bordet i Spisesalonen gaar de smaa

dansk-amerikanske Børn rundt og siger Tak for Mad, men Moderen gør heller ikke, nu, hvor Rejsen gaar hjemad, noget Forsøg paa at tale et engelsk Ord til sine Børn. Hjertesproget imellem en dansk Mor og hendes Børn maa altid være Dansk.

Den højt betroede dansk-amerikanske Tolddirektør, der rejser til Danmark som sin Regerings officielle Udsending,

DANSK-AMERIKANERE PAA HJEMREJSEN.

har ikke gæstet Danmark i treogtredive Aar. Han har ikke altid let ved at udtrykke sig paa sit Modersmaal, men han tyer til Skibsdrengene for at gaa i Skole igen. I Timevis kan han sidde paa en Trappe og snakke med en Dreng, *pumpe* ham for morsomme Udtryk — paa denne Maade synes han, at hans egen Ungdoms Sprog dukker frem igen. Noget af Sprogundervisningen klinger dog helt ny i hans Øren, som f. Eks. naar Drengene giver sig til at forklare, hvad man forstaar ved at „filme“. Samtalerne mellem Tolderen og Skibsdrengene er alle Pengene værd.

Lægen ombord vil De ikke have været sammen med i fem Minutter, før De faar at vide, at han er en Sønnesøn af den kendte Biskop. Han er forøvrigt Idealet af en Skibslæge. Folk skal aldrig gaa til Lægen, naar de „fejler“ noget, prædiker han. Det er bare Indbildning. „Jeg har ganske vist Konsultation fra 11—12 og fra 4—5 fornde, men, De forstaar, kom saa lidt som muligt. Vi er jo ikke ude for at slide os op.“

I næste Øjeblik er Doktoren imidlertid Fyr og Flamme og et Bundt af Haandbevægelser. Kaptajnen kommer til ham med et traadløst Telegram, som er sendt fra et norsk Skib, hvor de ikke har Læge ombord. En Mand af Besætningen er bleven syg under Symptomer, som kan tyde paa Blodforgiftning, og nu udbeder den norske Skipper sig en „Historie“ om, hvordan han skal forholde sig.

Lægen iler øjeblikkelig op paa Telegrafstationen, og traadløse Depecher udveksles. Spørgsmaal stilles og besvares gennem Lufthavet. Føl hans Puls og fortæl mig, hvor mange Slag i Minuttet. Giv ham det og det . . . Skibene gaar omtrent samme Kurs, den danske Passagerdamper dog hurtigere end Nordmanden, saa vi efter et Par Dages Forløb maa „slippe hinanden“; men da har vor Doktor „tilset“ Patienten saa flittigt, at han har faaet Sikkerhed for, at det *ikke* var Blodforgiftning, og at Manden derovre nu har det godt.

Vi er dansede sammen ombord, og navnlig er vi *spist* sammen, thi det er jo eventyrlige Maaltider, de danske Skibe byder paa. De fleste mener, bagefter, at det er „lidt for meget af det gode“, men jeg har dog ogsaa sejlet med Folk, som har følt sig brødflovede imellem Maaltiderne. Formodentlig har de tilhørt den mærkelige Klasse af Mennesker uden Bund. Thi hvor i Verden, undtagen paa en

Oceandamper, dukker der en Tjener op med en Bakke med Bouillon og Kiks om Formiddagen, en Time før Lunch, og hvor ellers faar vi skaaret Smørrebrød om Aftenen, et Par Timer efter, at man har sat fem Retter Mad tillivs. Hvis nogen gaar sulten tilkøjs efter seks Maaltider om Dagen, maa han være lidt i Uorden.

Men — vi befinder os altsaa efter nogle Dages Sejlads paa det Stadium, hvor man kender hinandens Alder, Vægt, Familieforhold og navnlig hinandens „Ligtorne“, som en god Dansk-Amerikaner i denne Bog har kaldt sine svage Sider. Man tager Del i hinandens Glæder — Sorgerne findes ikke. Men Glæderne lader vi ikke gaa fra os. En Dag rygtes det, at Passagerernes Nestor, Ingeniøren og hans Frue, imorgen fejrer deres 38 Aars Forlovelsesdag. Det er selvfølgelig Fruen, som har røbet det. Hvad Hjertet er fuldt af, løber Munden over med. Men de fejrer, hvad vil det sige? Det kan de selvfølgelig ikke faa Lov til at være alene om. Vi maa lege med.

Og der lægges en Slagplan.

Over-Hovmesteren hidkaldes og forespørges, om han til Middagen vil se sig i Stand til at præstere en Buket, helst lidt original.

„Aah, skal det være i *den* Aand,“ siger han interesseret. „Lidt Rødkaal og Purrer og saadan?“

„Storartet, Over-Hovmester!“

En sættes i Arbejde med at tegne en kunstnerisk Adresse, som alle underskriver, en Anden piner sin Hjerne med at gøre et Digt, at oplæse ved Bordet. De øvrige Deltagere i Komplottet nøjes med at glæde sig til den Champagne, som nødvendigvis maa blive en Følge af disse Anstrengelser.

Ved Middagen skummer ganske rigtigt Champagnen, og

foran de Forlovede staar en dejlig Buket i den „Aand“, som Over-Hovmesteren var indforstaaet med. Alt, hvad der findes af Grøntsager ombord, er repræsenteret i denne Buket. Og der holdes Taler, og vi er rare, store, glade Børn, og om Aftenen danser vi. Det er Ocean-Liv. Og saa — glemmes det Hele saa let, naar man kommer i Land, tror man. Men det er jo netop det, det ikke gør. At sejle sammen har ofte ført til Bekendtskaber for Livet, ikke blot for Mand og Kvinde, men Kvinder imellem og imellem Mænd. Og flere end én stor Forretningsmand har paa Søen fundet den unge Mand, som han saa' var noget værd. Søen frister jo nemlig ogsaa, og paa Skibet kommer de menneskelige Dyder og Lyder tilsyne. *Sjur*, som Overretssagføreren vilde sige.

Paa Kaptajnens ene Side sidder ved Bordet en ung Amerikanerinde, som trods sine 22 Aar er verdensberøjt og stærkt sproginteresset. Hun spørger jevnlig sin anden Bordherre, „Mr. Pitsersen“, hvad dette eller hint hedder paa Dansk. Hvad hedder: I have got my bath? siger hun. „Jeg — har — faaet — mit — aarlige — Bad!“ giver „Mr. Pitsersen“ hende det samvittighedsfuldt ind med Skeer, og den lille Amerikanerinde gør senere megen Lykke med Repliken. Hun er den typiske unge Amerikanerinde af Aargangen 1922. Hun kan té sig som en lille Baby, synge kælent paa Sproget, affyre Fyrværkeri med Øjnene, tale med Skuldrene og Hænderne. Hun sover til Lunchtid og kommer for sent til Middagen. Alle Unoderne er der. Men hun kender Klassikerne og er inde i Politik.

Hendes Modsætning er den rolige, afklarede, dansk-amerikanske Frue, der rejser til Danmark for at nyde en velfortjent Ferie efter i en halv Snes Aar at have kæmpet sig frem til en stor Massøse-Virksomhed. Hun er af de sjældne

Kvinder, der forstaar at nyde Roen paa Havet — der har nok i sin Liggestol, sin Bog og sine Minder. Kampminder, som de bliver, for den Kvinde, der kommer til at staa alene i den store, fremmede By.

Saa en Dag gaar Skibet ind til Christianssand for at sætte Passagerer af og tage Passagerer paa. Skibet kaster Anker en Kvartmil fra Land, men den lille norske Frue har faaet Øje paa sin Mand derinde paa Bryggen, og hun er en Afmagt nær af Glæde. For at holde Liv i hende er der ingen anden Udvej end at finde paa, hvad der kan siges af skøjeragtigt om det tjære Landet derinde. Man har jo Forpligtelser, naar en Ægtemand staar paa Bryggen og venter.

Der kommer ikke saa faa norske Passagerer ombord. De holder øjensynlig meget af at tage Turen med Ocean-damperen fra Christianssand til Christiania, det betyder ja ogsaa for dem en Dag med omhyggelig Forplejning. Høje, kraftfulde Nordmænd bliver andagtsfuldt stille, naar de hilser paa en kold og blinkende Snaps.

Om Natten gaar Skibet i Maaneskin ind igennem Christiania Fjord til den sidste Mellestation paa Rejsen.

Inde i Christiania staar der ikke sjældent danske „Koner“ paa Bryggen, Repræsentanter for det svage Køn, som har faaet en Ildstraale i Blodet ved Mandens traadløse Hilsen derude fra Havet. I Christiania kan man jo ogsaa tilbringe en hyggelig Dag, naar Solen skinner. Og det gør den, naar Amerikabaaden gaar ind. Den skinner saa vel-signet, og der er *saa* dejligt deroppe paa Holmenkollen, at da Skibet har kastet los og allerede er et Stykke ude, saa er vores allesammens Doktor ikke kommet ombord endnu. Hvad nu? Skal han løbe omkap med Skibet derinde, hoppe over Fjældene og tage os i et Kæmpespring,

naar Fjorden snævrer sig ind, eller hvad? Vi ser ham komme løbende og uddele Ordre som en Napoleon, han er ét stort Sving af Armbevægelser. Og lidt efter skyder en Motorbaad fra Land med Doktoren ombord. En Lejder kastes over Lønningen, og Doktoren kravler op, netop

KAPTJENEN OG 1STE STYRMAND TAGER SOLHØJDEN.

i det kritiske Øjeblik, da det store Skib har svinget, og der er sat fuld Kraft paa Maskinen.

Det er jo Gudhjælpemig Doktoren! havde de sagt oppe paa Broen, da de fik Kig paa Baaden, og han blev da ogsaa, allerede midtvejs paa Lejderen, mødt med en venlig Velkomsthilsen. Noget i Retning af, at hvis han ikke havde været saa rar, som han var, saa var han ikke bleven taget ombord igen. Det blev sagt med fornøden Susen og Eftertryk fra højeste Sted.

Ved Middagen gav Doktoren „Skum over det Hele“ af Taknemmelighed over, at han var bleven fisket op. Ved Kaffen fik vi Begivenheden i fuld Belysning. Sporvognene kørte for langsomt, det havde Biskoppens Sønnen søn jo ikke regnet med.

„Parcelbroen var vel ikke oppe?“ spurgte En.

Men hvad er der at svare paa den Slags dumme Vittigheder?

Inde paa Land havde de givet ham den Trøst, at „de vilde s'gu ikke ha' ham derude“. Men Doktoren havde jo lammet dem, turde han nok sige. En, to, tre — kan du faa den Baad ud, min Ven!

Doktoren var Øjeblikkets Helt, indtil en Skeptiker pillede ham lidt ned med det stilfærdige Spørgsmaal, om det var sandt, at han var gaaet op ad Lejderen med korslagte Arme. Den gav han ikke igen paa. Men der blev forresten heller ikke Tid til at træde hinanden paa Lig-tornene mere. Aftenen og en Del af Natten var alle Sind opladte for Skibets traadløse Telefonsamtaler med København — og derinde om Styrbord laa jo de jyske Fyr og blinkede.

Om Morgenen spejder vi alle efter ét Punkt, Kronborg. Dér ligger det nede. Nu dukker Taarnene frem af Disen. Kikkerterne trækker dem nærmere Hvornaar mon vi kan være udfor Kronborg? Om en halv Time — jeg tror, De vil! Der gaar mindst en hel. Timen gaar saa langsomt, omend der jo er nok at kigge paa derinde. Alle de kendte Steder, belyst af Morgensolen. En har en Sommervilla i Hellebæk og stirrer sig Øjnene ud af Hovedet for at genkende Enkeltheder derinde.

„Hvad er det for noget histovre?“ spørger den lille Amerikanerinde og peger til den anden Side.

„Aa, det er Sofiero — og det dør er Helsingborg — men *det dør* er altsaa Kronborg. Hvad synes De om det?“

„Beautiful, picturesque!“ siger hun med en stor begejstret Mundgrimace, der blotter en Række snehvide, stærke Tænder — „de smukkeste Tænder i Verden“, som Amerikanerne kalder de amerikanske Tænder.

Men Historien om Holger Danske interesserede hende ikke. Skæg er jo nærmest en Vederstyggelighed i U. S. A.

De kipper med Flaget derinde, og vi hilser igen.

Ja — det er Hængslet derinde, hvorom vi drejer os, naar vi kommer sejlene hjem. Naar vi har passeret det, er vi ligesom lidt mere nøgterne, saa vi kan gaa nedenunder og tage en Bid af den sidste Lunch ombord. Da vi igen er paa Dækket, ses Byens Taarne og Frihavnen, og vi giver nu hinanden Haandslag med Tak for Samværet, herude, for naar vi kommer ind, bliver der andet at tænke paa.

Sjur, siger Overretssagføreren, der fremturer i sit Amerikanske til det sidste.

Nu sidder Kikkerterne for Øjnene hele Tiden . . . Hvem finder først sin Familie i det lysende Mylder derinde? Jeg har fundet min Kone! raaber En og slaar Hjul med Armene. Hvor? Dør! Med de hvide Strudsfjer. Har De ikke fundet Deres? Nej, jeg kan ikke forstaa — jeg kan ikke rigtig forstaa. Jo, *der* kommer de jo kørende . . .

Saa lyder det første, langtrukne, københavnske *Da'e!* imellem Skibet og Land. Forbindelsen er knyttet. Stemmen er den gamle, kendte. Ansigterne er de samme. Har de forandret sig? I saa Fald gemmer man det for sig selv.

Mens Skibet svajer, tænker jeg paa alle dem, der ikke kommer hjem. Et Møde med to Landsmænd i Sing-Sing-Fængslet skyder sig pludselig frem for mine Øjne. Men

det forsvinder igen, da Musiken intonerer „Der er et yndigt Land“.

Og nu flyver Raabene som Kastebolde mellem de Komende og de Ventende.

„Sikken en fin Hat, Du har faaet, Petrine!“

„Jeg sku' hilse mange Gange fra Cha'les!“

„Sikken et dejligt Vejr, I kommer med.

I kan tro, det har pøset ned herhjemme“

Saa gaar Du i Land, beskuet af de Hundrede Øjne, men selv med Øje kun for dem, der har ventet paa Dig.
